Inhoud

ONTWERPBESLUIT 3
Voorgenomen besluit 4
Milieueffectrapportage 4
Verklaring van geen bedenkingen gemeenteraad Reimerswaal 5
Crisis- en herstelwet 5
Gemeentelijke coördinatieregeling 6
Zienswijzen 6
Ondertekening 6
Verzending 6
VOORSCHRIFTEN BIJ DE OMGEVINGSVERGUNNING 8
1. Begrippenlijst 8
2. Activiteit bouwen van een bouwwerk 9
3. Activiteit uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden 12
4. Activiteit gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan 13
5. Activiteit oprichten en in werking hebben van een inrichting 14
6. Overige voorschriften 18
TOELICHTING BIJ DE OMGEVINGSVERGUNNING 19
1. Projectbeschrijving en procedure 19
1.1 Aanvraag, bevoegd gezag en andere betrokken bestuursorganen 19
1.2 Projectbeschrijving en aangevraagde activiteiten 24
1.3 Milieueffectrapportage (MER) en internationale m.e.r.-procedure 29
1.4 Verdere procedurele aspecten 29
1.5 Leeswijzer 34
2. Ontvangen adviezen 35
2.1 Advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage 35
2.2 Vooroverleg 36
2.3 Advies van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht 38
2.4 Welstandsadvies 41
2.5 Advies RUD Zeeland 41
3. Inhoudelijke overwegingen 43
3.1 Bouwen van een bouwwerk 43
3.2 Uitvoeren van werken, geen bouwwerkzaamheden, of van werkzaamheden 45
3.3 Gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan 48

3.4 Oprichten en in werking hebben van een inrichting 58
3.5 Overige aspecten 75
4. Aandachtspunten 77
4.1 Inrit 77
4.2 Plaatsing van materialen, containers en keten buiten het bouwterrein 77
4.3 Hergebruik grond 77
4.4 Schriftelijke kennisgeving van wijzigingen in de verstrekte gegevens 77
4.5 Intrekking of overdragen vergunning 78
Bijlage 1: Ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen 79
Bijlage 2: Nota zienswijzen [GERESERVEERD] 91
Bijlage 3: Verkregen adviezen 93
Bijlage 4: Verklaring van geen bezwaar Ministerie van Defensie 116
Bijlage 5: Onderbouwing positie windturbine 17 119

ONTWERPBESLUIT

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal heeft op 12 februari 2021 een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) ontvangen, voor het oprichten en in werking hebben van het Windpark ZE-BRA. Het gaat om het oprichten van een windpark van 19 windturbines met een nominaal vermogen tussen de 3,0 MW en 5,0 MW,19 windturbinefundamenten en 19 kraanopstelplaatsen. Uit de aanvraag blijkt dat het windpark voor een periode van ten hoogste 25 jaar wordt geëxploiteerd.

De aanvraag is ingediend door Pondera B.V. als gemachtigde voor Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind U.A., Eneco Wind BV én Lindewind BV (OLO-nummer 5819493).

De aanvraag is nadien gewijzigd zodat deze betrekking heeft op een windpark bestaande uit de 16 windturbinelocaties zoals weergegeven in onderstaande tabel. De windturbines hebben (in concept) hierbij de volgende adressen gekregen: Bathseweg 80W, Gemaalweg 4W, 6W, Sint Martijnsweg 1W, 12W, 14W, 16W, 18W, 28W, 30W, 32W, 34W, 36W, Fortweg 1W in Rilland, Nieuwe Dijk 15W, 17W in Ossendrecht. Het betreft de volgende windturbineposities met de X- en Y-coördinaten volgens het Rijksdriehoekstelsel en volgende kadastrale aanduidingen.

Naam	X-coördinaat	Y-coördinaat	Kadastrale gemeente	Kadastrale sectie	Kadastrale nummer	Adressering (in concept)
Nummer 1	75517	379366	Reimerswaal	N	279	Gemaalweg 4W RLD
Nummer 2	75593	378892	Reimerswaal	N	284	Sint Martijnsweg 14W RLD
Nummer 3	75690	378465	Reimerswaal	N	447	Sint Martijnsweg 18W RLD
Nummer 4	75950	378117	Reimerswaal	N	281	Sint Martijnsweg 30W RLD
Nummer 5	76191	377756	Reimerswaal	N	316	Sint Martijnsweg 28W RLD
Nummer 6	76934	377323	Reimerswaal	N	366	Sint Martijnsweg 32W RLD
Nummer 7	77294	376992	Reimerswaal	N	191	Sint Martijnsweg 34W RLD
Nummer 8	76219	379909	Reimerswaal	N	144c	Bathseweg 80W RLD
Nummer 9	75989	379260	Reimerswaal	N	279	Gemaalweg 6W RLD
Nummer 10	76092	378867	Reimerswaal	N	284c	Sint Martijnsweg 12W RLD
Nummer 11	76321	378518	Reimerswaal	N	447	Sint Martijnsweg 16W RLD
Nummer 12	76691	378345	Reimerswaal	N	161	Sint Martijnsweg 1W RLD
Nummer 13	76940	377972	Reimerswaal	N	370	Fortweg 1W RLD
Nummer 14	77426	377546	Reimerswaal	N	366	Sint Martijnsweg 36W RLD
Nummer 15	78403	377514	Woensdrecht	G	152	Nieuwe Dijk 15W OSD
Nummer 17	79247	377603	Woensdrecht	G	234	Nieuwe Dijk 17W OSD

Voorgenomen besluit

Het college van burgemeester en wethouder is voornemens te besluiten:

1. gelet op de artikelen 2.1 en 2.27 van de Wabo, in samenhang met artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 7.35 van de Wet milieubeheer, de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen overeenkomstig de aanvraag (inclusief aanvullingen) en de bij de aanvraag behorende bescheiden;
2. de vergunning te verlenen voor de volgende activiteiten:
    a. bouwen van een bouwwerk (art. 2.1 lid 1 onder a Wabo);
    b. uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden (art. 2.1 lid 1 onder b Wabo);
    c. handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (art. 2.1 lid 1 onder c Wabo);
    d. het oprichten van de inrichting en het in werking hebben van de inrichting (2.1 lid 1 onder e Wabo).
3. dat de vergunning wordt verleend voor een periode van 25 jaar vanaf het moment dat de eerste productie van een of meer windturbines bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is aangemeld;
4. dat aan deze vergunning de voorschriften verbonden zijn zoals genoemd na het voorblad 'voorschriften';
5. dat voor zover de bovengenoemde delen van de vergunningaanvraag niet in overeenstemming zijn met de gestelde voorschriften, de voorschriften bepalend zijn;
6. dat de volgende stukken deel uitmaken van de vergunning:

Document	Datum
Aanvraagformulier_Windpark_ZEBRA_v4_16WT_pdf	12-02-2021 en 28-05-2021
Bijlage_1_Toelichting_aanvraag_v5_0_pdf	14-07-2021
Bijlage_3a_Machtiging_Lindewind_pdf	12-02-2021
Bijlage_3b_Machtiging_Eneco_pdf	12-02-2021
Bijlage_4_Situatietekening_v2_pdf	28-05-2021
Bijlage_5_Aanzichttekeningen_pdf	12-02-2021
Bijlage_9_Voorbeeld_funderingsontwerp_pdf	12-02-2021
Bijlage 7 ROB WP ZE-BRA v8.0	24-06-2021
20210430_Nota_aanvullingen_WP_ZE-BRA_pdf	30-04-2021
0430_Verlichtingsplan_WP_ZE-BRA_v2_0_pdf	30-04-2021
Foto_14_Ossendrecht_JPG	30-04-2021
Foto_15_Ossendrecht_JPG	30-04-2021

Milieueffectrapportage

De voorgenomen aanleg van het windpark is aangemerkt als een activiteit als bedoeld in categorie 22.2, onder deel D van de bijlage bij het Besluit milieu-effectrapportage (Besluit m.e.r.).

Dit houdt in dat het bevoegd gezag moet beoordelen of het opstellen van een milieueffectrapportage (MER) noodzakelijk is.

In afstemming tussen het college van burgemeester en wethouders en de initiatiefnemers is gekozen om direct een MER op te stellen. Daarmee krijgt het milieu een volwaardige plek in de besluitvorming over het windpark. Het MER is opgesteld ten behoeve van deze vergunningaanvraag. Het MER is als bijlage bij de ruimtelijke onderbouwing als onderdeel van de vergunningaanvraag gevoegd.

Bij de voorbereiding van deze omgevingsvergunning is de onafhankelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie m.e.r.) om advies gevraagd over de compleetheid en de juistheid van de milieu-informatie in het MER.

De commissie heeft een concept advies aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemers bekend gemaakt waarover op 20 mei 2021 een overleg heeft plaatsgevonden. Daarna heeft de Commissie m.e.r op 3 juni definitief over het MER geadviseerd in een tussentijds toetsingsadvies.

Naar aanleiding van het wijzigen van de turbineopstelling is, om de milieueffecten van de nieuwe windturbineopstelling in beeld te brengen, een aanvulling op het MER geschreven. Hierin zijn de milieueffecten van de gewijzigde windturbineopstelling in beeld gebracht. Deze aanvulling op het MER wordt gelijktijdig met het ontwerp van deze omgevingsvergunning ter toetsing voorgelegd aan de Commissie m.e.r.

In paragraaf 2.1 van de toelichting bij deze omgevingsvergunning wordt aangegeven op welke wijze het advies van de commissie in de besluitvorming is betrokken.

Verklaring van geen bedenkingen gemeenteraad Reimerswaal

Omdat sprake is van een omgevingsvergunning waarbij van het bestemmingsplan wordt afgeweken op basis van het eerste lid van artikel 2.12, onder a, sub 3 van de Wabo en dit project niet valt in een door de gemeenteraad van Reimerswaal vastgestelde categorieën waarvoor geen verklaring van geen bedenkingen (VVGB) is vereist, heeft het college aan de gemeenteraad van Reimerswaal een VVGB gevraagd. De gemeenteraad van Reimerswaal heeft op 20 juli 2021 besloten om een ontwerp van de VVGB voor dit project te verlenen. Het ontwerp van deze VVGB is als bijlage 1 bij de toelichting van deze omgevingsvergunning opgenomen.

Crisis- en herstelwet

Omdat dit een project betreft als bedoeld in het eerste lid van artikel 9e van de Elektriciteitswet, is op grond van artikel 1.1, eerste lid, onder a in samenhang met categorie 1.2 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet, de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit brengt onder meer met zich mee dat:

- de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, na afloop van de beroepstermijn, een termijn van 6 maanden heeft voor het doen van een uitspraak op een beroep;
- dat het beroepschrift meteen de gronden van beroep moet bevatten (het indienen van een pro-forma beroepschrift is niet mogelijk).

Gemeentelijke coördinatieregeling

Op verzoek van de initiatiefnemers heeft de gemeenteraad van de gemeente Reimerswaal op 29 september 2020 besloten om de gemeentelijke coördinatieregeling uit de Wet ruimtelijke ordening van toepassing te verklaren op alle besluiten die nodig zijn voor de verwezenlijking van dit project. Dat houdt het volgende in.

- Voor deze besluiten geldt dat de uitgebreide procedure van toepassing is van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Eerst wordt daarom een ontwerp van de gevraagde omgevingsvergunning ter inzage gelegd voor een periode van 6 weken waarbinnen eenieder een zienswijze kenbaar kan maken.
- Het ontwerp van deze omgevingsvergunning wordt tegelijkertijd voorbereid, gepubliceerd en ter inzage gelegd met het ontwerp van de andere vergunningen en toestemmingen die voor dit project noodzakelijk zijn.
- Alle hiervoor genoemde besluiten worden gelijktijdig gepubliceerd en bekend gemaakt door de gemeente Reimerswaal.
- Belanghebbenden of anderen die een zienswijze hebben ingediend over de ontwerpbesluiten kunnen te zijner tijd daartegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling behandelt de beroepen te zijner tijd gezamenlijk in één beroepsprocedure.

Op 22 juni 2021 heeft het college besloten om de vereiste watervergunning op grond van de Keur van het Waterschap Scheldestromen voor windturbine 6 buiten de coördinatieregeling te laten. Deze watervergunning zal dus een zelfstandige vergunningprocedure doorlopen.

Zienswijzen

Gedurende de periode dat het ontwerpbesluit met de daarbij behorende stukken ter inzage ligt, heeft eenieder de mogelijkheid om zienswijzen over het ontwerp van deze vergunningen, de VVGB en het MER naar voren te brengen. U kunt uw zienswijze indienen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal. Het indienen van een zienswijze kan uitsluitend schriftelijk.

Het adres waarnaar u een zienswijze kunt sturen is:

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal
Postbus 70
4416 ZH KRUININGEN

Ondertekening

Dit document is nog geen definitief besluit en is daarom niet ondertekend.

Verzending

Verzonden op:

De volgende stukken worden meegezonden met het besluit:
- de kennisgeving;
- aanvraag en bijlagen.

Een exemplaar van het ontwerp van dit besluit is verzonden aan:

- Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland;
- Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant;
- College van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht;
- Inspectie Leefomgeving en Transport;
- Vlaamse Departement Ruimtelijke ordening, Woonbeleid en Onroerend erfgoed, Afdeling Ruimtelijke Planning;
- Vlaamse Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Milieu-, Natuur- en Energiebeleid Dienst Mer;
- Provincie Antwerpen;
- Stad Antwerpen;
- Pondera B.V. als gemachtigde van de aanvrager van deze omgevingsvergunning.

VOORSCHRIFTEN BIJ DE OMGEVINGSVERGUNNING

1. Begrippenlijst

1.1 bevoegd gezag
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal.

1.2 beperkt kwetsbaar object
Een object als bedoeld in het eerste lid, onder b, van artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.3 exploitatieperiode
De periode van 25 jaar vanaf het moment dat de eerste productie van een of meer windturbines bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is aangemeld.

1.4 kwetsbaar object
Een object als bedoeld in het eerste lid, onder l, van artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.5 L_{den}
De geluidsbelastingsindicator zoals opgenomen in artikel 3, onder f, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002, inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai;

1.6 L_{night}
De geluidsbelastingsindicator zoals opgenomen in artikel 3, onder i, van richtlijn nr. 2002/49/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 25 juni 2002, inzake de evaluatie en de beheersing van omgevingslawaai;

1.7 NRB
Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten.

1.8 verpakking
Een verpakking die is toegelaten voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

1.9 verwaarloosbaar bodemrisico
Een situatie als bedoeld in de NRB waarin door een goede afstemming van bodembeschermende voorzieningen en bodembeschermende maatregelen de kans op een verandering van de bodemkwaliteit, ten gevolge van een immissie van een stof, verwaarloosbaar is gemaakt.

1.10 vloeistofkerende vloer of voorziening

Een vloer of voorziening die niet volledig vloeistofdicht is maar voldoende dicht om bij calamiteiten te voorkomen dat de vloeistoffen direct aan de niet met vloeistofbelaste zijde van die voorziening of de bodem kunnen komen.

2. Activiteit bouwen van een bouwwerk

2.1 Aanleveren gegevens

Uiterlijk 3 weken, of zoveel eerder wanneer anders in dit voorschrift is bepaald, maar in elk geval voor de start van de uitvoering van de bouwwerkzaamheden moeten de volgende gegevens, tekeningen of informatie ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden overgelegd:

1. de definitieve turbinekeuze (fabrikant en type), uiterlijk 3 maanden voor start werkzaamheden; inclusief maatvoering van alle onderdelen, waaronder mastdiameters, ashoogte, rotordiameter, inclusief definitieve kleurstelling (aan de hand van bijvoorbeeld een kleurcode) waarin de turbines worden uitgevoerd, inclusief het wel of niet toepassen van logo's en de vorm/uiting daarvan;
2. het type- of ontwerpcertificaat, waarmee dient te worden aangetoond dat de constructie voldoet aan de eisen omtrent belastingen en belastingcombinaties (gewichtsberekening, sterkte en stabiliteit) van constructieve delen, alsmede het gehele bouwwerk en de uiterste grenstoestand en onderdelen van de bouwconstructie. Ook moet daarmee worden aangetoond dat de turbines over de juiste veiligheidssystemen;
3. funderingsadvies, -ontwerp en sonderingen;
4. palenplan;
5. wapeningstekeningen en berekeningen funderingsconstructie;
6. wapeningstekeningen en berekeningen van de betonnen onderdelen van de mast (indien van toepassing);
7. tekeningen en berekeningen van stalen constructieonderdelen;
8. tekeningen en berekeningen van de verankeringen;
9. Naast algemene sterkte van de bouwconstructie ook aandacht besteden aan sterkte bij brand (voor zover van toepassing en daarbij dan conform bestaande wet- en regelgeving en certificering).
10. Gegevens ten aanzien van:
    a. een tekening van de inrichting van het bij het bouwwerk behorende terrein met daarop aangegeven de voorzieningen voor de bereikbaarheid en de plaats van bluswatervoorzieningen en opstelplaatsen van brandweervoertuigen (zie ook voorschrift 2.2);
    b. gegevens en bescheiden over gebouwgebonden veiligheidsvoorzieningen ten behoeve van veilig onderhoud, beschrijvend of door middel van de Checklist Veilig onderhoud op en aan gebouwen 2012.
    c. Overige gegevens en bescheiden ten behoeve van toetsing aan overige voorschriften van het Bouwbesluit. Dit heeft hoofdzakelijk betrekking op het bouwveiligheidsplan en detaillering van een eventueel hekwerk en trappen.

2.2 Bereikbaarheid hulpdiensten

De *toegangswegen* naar de windturbines dienen geschikt te zijn voor hulpverleningsvoertuigen. Met inachtneming van volgende eisen uit art. 6.38 van het Bouwbesluit en de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2012 van Brandweer Nederland wordt hieraan met de volgende voorschriften voldaan.

a. De rijstrookbreedte van de toegangswegen is minimaal 3,5 meter verhard.
b. De toegangswegen zijn bestand tegen een aslast van 10 ton.
c. De toegangswegen zijn bestand tegen een totaal gewicht van 30 ton.
d. Een buitenbochtstraal van 10 meter.
e. Een binnenbochtstraal van 5,5 meter (of gelijk aan de buitenbochtstraal verminderd met 4,5 meter).

Indien sprake is van *doodlopende wegen* naar de windturbines toe, dan gelden conform de handreiking de volgende eisen.

a. Een doodlopende weg is toegestaan mits de wegbreedte minimaal 4,5 meter bedraagt en er een keermogelijkheid aanwezig is.
b. Bestaat er geen keermogelijkheid dan is minimaal 5 meter wegbreedte nodig.
c. Kan niet aan deze eisen voldaan worden dan geldt voor de doodlopende weg een maximale afstand van 40 meter.

Ten aanzien van de *kraanopstelplaatsen* voor de hulpverleningsvoertuigen gelden de volgende eisen uit art. 6.38 van het Bouwbesluit en de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2012 van Brandweer Nederland.

a. Een breedte van 4 meter.
b. Een lengte van 10 meter.
c. Een vrije doorgang van 4,2 meter.
d. Bestand tegen een aslast van 10 ton.
e. Bestand tegen een totaal gewicht van 15 ton.
f. Maximale afstand per object is 40 meter.

Een uitwerking van de definitieve inrichting en maatvoering van toegangswegen en opstelplaatsen dient uiterlijk 3 maanden voor realisatie ter beoordeling te worden aangeleverd aan het bevoegd gezag, die daarover advies zal vragen aan de VRZ. Indien daartoe aanleiding bestaat dient het advies van de VRZ te worden verwerkt in de inrichting en maatvoering van de toegangswegen en opstelplaatsen.

2.3 Sloopmelding

Voor het na afloop van de exploitatietermijn zorgvuldig verwijderen van de constructie(s) dient te zijner tijd te worden voldaan aan de dan geldende vereisten rond de benodigde procedure en ten aanzien van slopen, afvoeren en scheiden van (afgeschreven) materialen of installaties, restproducten en/of afval.

Uiterlijk 3 maanden voor start van sloopwerkzaamheden, of zoveel eerder, of later, als dan bij wettelijk voorschrift is bepaald, dient dit schriftelijk te worden gemeld aan het bevoegd gezag.

2.4 Kennisgeving van de start van (onderdelen van) de bouwwerkzaamheden

De afdeling Bouwen, Milieu en Handhaving dient ten minste twee werkdagen voor de start van de volgende onderdelen van het bouwproces in kennis te worden gesteld:

a. de aanvang van de werkzaamheden, ontgravingswerkzaamheden daaronder begrepen;
b. de aanvang van het inbrengen van de funderingspalen, het slaan van proefpalen daaronder begrepen;
c. de aanvang van de grondverbeteringswerkzaamheden.

U dient hiervoor het formulier te gebruiken zoals is te vinden op de website www.reimerswaal.nl

2.5 Afscheiding van het bouwterrein

In het geval er gevaar of hinder is te verwachten, moet het terrein waarop wordt gebouwd, grond wordt ontgraven of dergelijke, afgescheiden worden van het aangrenzende open erf, terrein of van de weg. Deze afscheiding moet zodanig worden geplaatst dat het verkeer zo min mogelijk hinder ervan ondervindt en de toegang tot brandkranen en andere openbare voorzieningen, zoals leidingen, hierdoor niet wordt belemmerd.

2.6 Op het bouwterrein verplicht aanwezige bescheiden

Op het bouwterrein moeten - voor zover van toepassing op het bouwwerk waarvoor deze omgevingsvergunning is verleend - de (al dan niet gefaseerd verleende) omgevingsvergunning, eventueel het bouwveiligheidsplan en andere toestemmingen voor het project aanwezig zijn en op verzoek aan het bouwtoezicht ter inzage worden gegeven.

2.7 Schriftelijke gereedmelding van werkzaamheden of van het bouwwerk

a. Van het gereedkomen van rioolaansluitingen, leidingdoorvoeren en mantelbuizen door wanden en vloeren beneden straatpeil, alsmede van de thermische isolatie in de spouw van wanden en andere besloten constructies moet u direct na voltooiing melding doen bij de afdeling Bouwen, Milieu en Handhaving van de gemeente Reimerswaal. U dient het formulier te gebruiken voor deze gereedmelding zoals is te vinden op de website www.reimerswaal.nl
b. U kunt het bouwwerk waarop deze vergunning betrekking heeft niet in gebruik mag (laten) nemen, als u het bouwwerk nog niet hebt gereed gemeld bij de afdeling Bouwen, Milieu en Handhaving van de gemeente Reimerswaal.

2.8 Bouwafval

a. De fracties gevaarlijke afvalstoffen zoals bedoeld in de Europese Afvalstoffenlijst (EURAL) moeten uit het bouwafval worden gescheiden van het overige afval. Het bouwafval wordt in zijn geheel beschouwd als gevaarlijke afvalstoffen, als de volgende stoffen nog aanwezig zijn: lood, asbesthoudende bestanddelen, verontreinigd verpakkingsmateriaal van verf, van houtverduurzamingsmiddelen, van zuren, van lijmen of van kitten.
b. De fractie gevaarlijke afvalstoffen moet worden afgevoerd naar een bewaarinrichting, bewerkingsinrichting of naar een verwerkingsinrichting die bevoegd is deze afvalstoffen te ontvangen.
c. Het vervoer van gevaarlijke afvalstoffen mag alleen plaatsvinden door een vervoerder die beschikt over een vergunning op grond van de Wet milieubeheer.
d. Het steenachtig bouwafval en het overige bouwafval moet worden afgevoerd naar een daarvoor bestemde inrichting, die over een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu beschikt.

3. Activiteit uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden

3.1 Archeologisch onderzoek

Wanneer voorzien wordt dat ter plaatse van windturbinelocatie 10 graafwerkzaamheden plaats zullen vinden op een diepte van 4 meter beneden maaiveld of meer dan dient uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouwwerkzaamheden aan het bevoegd gezag de resultaten worden overlegd van een inventariserend archeologisch veldonderzoek door middel van proefsleuven op de plaats van de te realiseren windturbine. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat ter plaatse archeologisch waardevolle resten aanwezig zijn, dient teven een plan van aanpak te worden overlegd waarin wordt weergegeven op welke wijze de archeologische resten ter plaatse voor, tijdens en na de bouw- en graafwerkzaamheden worden veiliggesteld.

3.2 Natuurcompensatie

Uiterlijk ten tijde van de start van de aanleg- en bouwwerkzaamheden dient de uitvoering te zijn aangevangen van het aanleggen van de natuurcompensatie zoals verwoord in het natuurcompensatieplan dat als bijlage 4 deel uitmaakt van de ruimtelijke onderbouwing. Daarnaast dienen op dat moment de afspraken inzake het beheer en instandhouding met een natuurterreinbeheerder te zijn vastgelegd. De gemaakte afspraken met de natuurterreinbeheerder moeten bij aanvang van de bouw- en aanlegwerkzaamheden ter informatie worden ingediend bij het bevoegd gezag.

4. Activiteit gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met het bestemmingsplan

4.1 Akoestische kwaliteit Molenaarswoningen

Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag meegedeeld worden op welke wijze voldaan wordt aan het bepaalde in het eerste lid van artikel 3.3 van het Bouwbesluit 2012 voor de woningen aan de Anna-Mariaweg 2, Sint Martijnsweg 10 en 26.

4.2 Verklaring van geen bezwaar Ministerie van Defensie

Wanneer het te bouwen windturbinetype afwijkt van het type waarvoor het Ministerie van Defensie 25 juni 2021 een verklaring van geen bezwaar heeft verleend, dient uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines aan het bevoegd gezag de resultaten te worden overlegd van een radarverstoringsonderzoek. De bouw van het windpark kan pas aanvangen nadat daarover opnieuw een verklaring van geen bezwaar verkregen is van het Ministerie van Defensie.

4.3 Ondergrondse leidingen

Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag een bouwplan worden voorgelegd waarin het volgende is opgenomen:

- een beschrijving van de wijze waarop rekening wordt gehouden met de veiligheidsmaatregelen en uitvoeringsvoorwaarden voor, en belangen van, de aanwezige ondergrondse buisleidingen en bovengrondse hoogspanningsverbindingen;
- het moment waarop een startoverleg met alle betrokken beheerders van de ondergrondse buisleidingen en bovengrondse hoogspanningsverbindingen wordt gehouden voorafgaand aan de start van de bouw- en aanlegwerkzaamheden;
- voor zover nog niet in de Nota van overleg (bijlage 8 bij de ruimtelijke onderbouwing) door de beheerder een akkoord is gegeven, een schriftelijke verklaring van de betrokken beheerders van ondergrondse buisleidingen en bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarin zij verklaren dat zij akkoord zijn met het uitvoeren van de werkzaamheden en de daarbij toe te passen bouwmethoden op en nabij de buisleiding(en) die in hun beheer zijn.

4.4 Bouwverbod rioolleiding

Het verrichten van bouwwerkzaamheden op gronden die in het bestemmingsplan Buitengebied 2019 van de gemeente Reimerswaal zijn voorzien van de dubbelbestemming ‘Leiding-Riool’ is niet toegestaan. Dit geldt ook voor deze dubbelbestemming of equivalent in een opvolgend bestemmingsplan.

4.5 Windturbinetypen

Binnen Windpark ZE-BRA mogen ten hoogste twee verschillende windturbinetypes gebouwd worden.

4.6 Verschijningsvorm windturbines

Indien binnen Windpark ZE-BRA twee windturbinetypes worden gerealiseerd, gelden uit het oogpunt van landschap de volgende eisen:

a. De verhoudingswaarden ashoogte en rotordiameter van de twee turbinetypes wijken maximaal 15% van elkaar af. Daarbij geldt tevens dat de kleinste ashoogte van turbines niet meer dan 7% kleiner is dan de grootste ashoogte.
b. De gondelvormen van de turbines vallen binnen dezelfde categorie als genoemd in bijlage I van Effectbeoordeling landschap bij de Milieueffectrapportage behorende bij de aanvraag.
c. De hoofdvorm van de masten is gelijk als bedoeld in bijlage I van Effectbeoordeling landschap bij de Milieueffectrapportage behorende bij de aanvraag.
d. De kleurstelling van de windturbines is gelijk.

4.7 Toetsingskader inkoopstations en infrastructuur

a. Ter plaatse van windturbinelocatie 1, zoals aangegeven in paragraaf 4.2 van de ruimtelijke onderbouwing, is de bouw van ten hoogste 1 inkoopstation toegestaan met een omvang van ten hoogste 100 m^2 en een bouwhoogte van 5 meter.
b. Ter plaatse van windturbinelocatie 11, zoals aangegeven in paragraaf 4.2 van de ruimtelijke onderbouwing, is de bouw van ten hoogste 1 inkoopstation toegestaan met een omvang van ten hoogste 100 m^2 en een bouwhoogte van 5 meter.
c. De bouwhoogte van andere bouwwerken behorende bij de inkoopstations, zoals erfafscheidingen bedraagt ten hoogste 2,5 meter.
d. De ligging van de parkbekabeling, kraanopstelplaatsen en onderhoudswegen wordt uitgevoerd overeenkomstig hetgeen is beschreven in paragraaf 4.2 van de ruimtelijke onderbouwing die deel uitmaakt van de vergunningaanvraag.

5. Activiteit oprichten en in werking hebben van een inrichting

5.1 Logboek incidentenregistratie

Incidenten dienen voor iedere windturbinelocatie te worden geregistreerd en in een logboek binnen het windpark te worden bewaard. Onder incidenten wordt verstaan mastbreuk, het afbreken van een turbineblad of de gondel, afbreken of losraken van turbineonderdelen en naar beneden vallen van (kleine) turbine-onderdelen en het niet in werking treden van een beveiliging.

5.2 Langdurig buiten gebruik stellen turbines

Van het structureel buiten werking stellen van (delen van) installaties en/of beëindigen van (een van de) activiteiten moet het bevoegd gezag binnen 30 dagen op de hoogte worden gesteld. Installaties of delen van installaties die structureel buiten werking zijn gesteld en nadelige gevolgen voor het milieu kunnen hebben, moeten in overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd tenzij de (delen van de) installaties in een zodanige staat van onderhoud worden gehouden dat de nadelige gevolgen niet kunnen optreden.

5.3 Bereikbaarheid turbines

De windturbines moeten altijd goed bereikbaar zijn voor alle voertuigen welk in geval van calamiteiten toegang tot de inrichting/installatie moeten hebben.

5.4 Onderzoekverplichting na definitieve keuze turbinetype

Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines moet aan het bevoegd gezag meegedeeld worden welk type windturbines gerealiseerd wordt. Hierbij dient een rapport te worden overlegd waarin worden weergegeven:

- de geluidbelasting op de gevels van gevoelige gebouwen;
- de slagschaduweffecten op de gevels van gevoelige gebouwen;
- de ligging van de maatgevende contouren van het plaatsgebonden risico.

In het rapport moet rekening gehouden worden met cumulatieve effecten van de nabijgelegen Windparken en uit het rapport moet blijken dat aan de normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid als bedoeld in de voorschriften 5.6, 5.8 en 5.11 van deze omgevingsvergunning wordt voldaan. Dit voorschrift laat onverlet dat op basis van het artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit milieubeheer de verplichting geldt om veranderingen van een inrichting en veranderingen van de werking van een inrichting te melden.

5.5 IJsprotocol

Minimaal 3 maanden voor het in gebruik nemen van de windturbines dient ter informatie een ijsprotocol overlegd te worden aan het bevoegd gezag. In het protocol dient te worden ingegaan op:

- Wat zijn de risico’s voor de directe omgeving van de windturbine(s)?
- Waar komt het ijs terecht?
- Hoe wordt ijsafzetting vastgesteld?
- Wat is de actie van de windturbine (s) bij ijsdetectie?
- Hoe te handelen door de beheerder(s) bij melding ijsafzetting?
- Welke actie dient ter plekke bij de windturbine te worden genomen in verband met de veiligheid?
- Wanneer mag de windturbine in bedrijf?
- Wie is verantwoordelijk en wie voert gezag?
- Aan de hand van welke veiligheidsvoorschriften wordt gewerkt?

5.6 Geluidsnormen

Als gevolg van Windpark ZE-BRA mag de geluidsbelasting op de in dit voorschrift bedoelde toetspunten niet meer bedragen dan:

Toetspunt	Adres	Geluidsnormen (dB)	
		L_{night}	L_{den}
B	Plaatsluis 1	23	30
C	Zandvlietseweg 19	23	29
D	Oude Dijk 11	29	36
E	Nieuwe Dijk 1	41	47
F	Nieuwe Dijk 2	40	47
I	Havenweg 1	41	47
K	Zuidpolderdijk 1	35	42
M	Grensweg 19	41	47
O	Volckerweg 1	37	44
P	Volckerweg 3	38	45
S	Martinushoeveweg 9	41	47
T	Langeweg 10	29	36
U	Langeweg 40	31	38

Uit het in voorschrift 5.4 van deze omgevingsvergunning bedoelde onderzoek naar geluidhinder voor de uiteindelijk te realiseren windturbines dient te blijken dat aan deze geluidsnormen wordt voldaan.

5.7 Controlemeting

12 maanden na het in werking treden van de inrichting dient onderzoek uitgevoerd te worden naar de daadwerkelijke effecten op de omgeving voor het aspect geluid. Het onderzoek moet ter informatie worden ingediend bij het bevoegd gezag.

5.8 Slagschaduwnormen

Als gevolg van Windpark ZE-BRA mag de slagschaduwduur per jaar op de in dit voorschrift bedoelde toetspunten niet meer bedragen dan:

Toetspunt	Adres	slagschaduw per jaar (uren:minuten)
B	Plaatsluis 1	0:00
C	Zandvlietseweg 19	0:00
D	Oude Dijk 11	0:00
E	Nieuwe Dijk 1	0:00
F	Nieuwe Dijk 2	0:00
I	Havenweg 1	0:00
K	Zuidpolderdijk 1	2:36
M	Grensweg 19	4:02
O	Volckerweg 1	0:00
P	Volckerweg 3	0:00
S	Martinushoeveweg 9	5:58
T	Langeweg 10	2:09
U	Langeweg 40	0:00

Uit het in voorschrift 5.4 van deze omgevingsvergunning bedoelde onderzoek naar slagschaduw voor de uiteindelijk te realiseren windturbines dient te blijken op welke wijze deze normstelling verwerkt wordt in de stilstandskalender van de windturbines.

5.9 Stilstandvoorziening slagschaduw

De automatische stilstandvoorziening dient de windturbine af te schakelen wanneer slagschaduw optreedt én voor zover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige constructie van deze gevoelige objecten ramen bevinden.

5.10 Afschakeltijd stilstandvoorziening

De totale slagschaduwduur per gevoelig object als gevolg van de tijd die nodig is om af te schakelen mag, in afwijking van voorschrift 5.8, ten hoogste 1 uur per jaar bedragen.

5.11 Normen externe veiligheid

Binnen een afstand van:

- 80 meter vanaf de mast van de windturbines mag zich geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object bevinden;
- 200 meter vanaf de mast van de windturbines mag zich geen kwetsbaar object bevinden.

5.12 Instructieverplichting

De vergunninghouder moet de binnen de inrichting (tijdelijk) werkzame personen instrueren over de voor hen van toepassing zijnde voorschriften van deze vergunning en de van toepassing zijnde veiligheidsmaatregelen. Steeds moet voldoende, kundig personeel bereikbaar en beschikbaar zijn om in geval van calamiteiten te kunnen ingrijpen.

5.13 Contactpersoon

De vergunninghouder moet direct nadat de vergunning in werking is getreden schriftelijk de contactgegevens (naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres) opgeven aan het bevoegd gezag van degene (en van diens plaatsvervanger) met wie in spoedeisende gevallen, ook buiten reguliere bedrijf- en werktijden, contact kan worden opgenomen. Als deze gegevens wijzigen moet dit vooraf onder vermelding van de wijzigingsdatum schriftelijk binnen 14 dagen worden gemeld aan het bevoegd gezag.

5.14 Afvoeren afvalstoffen

Het afvoeren van afvalstoffen geschiedt op ordelijke en nette wijze.

5.15 Verlichtingsplan

Uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines dient het verlichtingsplan voor het windpark aan het bevoegd gezag te worden overlegd die het ter goedkeuring aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) voorlegt. De bouw van het windpark kan pas aanvangen nadat daarover goedkeuring is verkregen van de ILT.

6. Overige voorschriften

6.1 Verplichting amoveren bestaande windturbines

Alvorens de turbines van het windpark in werking mogen worden genomen dienen de volgende windturbines te worden geamoveerd:

a. De 2 windturbines aan de Grensweg in Bath waarvoor bij besluit van 19 augustus 1999 bouwvergunning met nummer 1999/154 is verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal.
b. De 13 windturbines in de Anna-Mariapolder waarvoor bij besluit van 15 november 2004 bouwvergunning met nummer 2004/242 is verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal.
c. De 3 windturbines in de Anna-Mariapolder waarvoor bij besluit van 15 november 2004 bouwvergunning met nummer 2004/243 is verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal.
d. De windturbine aan de Grindweg in Woensdrecht waarvoor bij besluit van [PM] bouwvergunning met nummer [PM] is verleend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht.

6.2 Terugbrengen terreinen in oude staat na einde omgevingsvergunning

a. Binnen 12 maanden na afloop van de exploitatieperiode, of zoveel eerder nadat het windpark definitief buiten gebruik is gesteld, wordt ervoor zorggedragen dat de windturbines (de turbines zelf, de constructieve elementen en alle onder- en bovengrondse infrastructuur) plus alle bijbehorende voorzieningen (ondergrondse en bovengrondse infrastructuur, hekwerken, bebouwing, verhardingen en alle andere bijbehorende installaties) tot en met minstens 2 meter onder maaiveld op milieuhygiënisch verantwoorde wijze en in overleg met het bevoegd gezag zijn ontmanteld en verwijderd.
b. Voorschrift 6.2.1 blijft tot 12 maanden na het vervallen van deze omgevingsvergunning gelden.

TOELICHTING BIJ DE OMGEVINGSVERGUNNING

1. Projectbeschrijving en procedure

1.1 Aanvraag, bevoegd gezag en andere betrokken bestuursorganen

Achtergronden bij het project Windpark ZE-BRA
Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind U.A., Eneco Wind B.V. en Lindewind B.V. (hierna: de initiatiefnemers) zijn voornemens om, in aansluiting op het bestaande windpark Kreekraksluizen en het recent gerealiseerde windpark Kabeljauwbeek, een nieuw windpark te realiseren: Windpark ZE-BRA.

Onderdeel van het project is de verwijdering van de bestaande windparken Anna-Mariapolder, Bath en de solitaire windturbine in Woensdrecht. Door sanering en opschaling van bestaande windturbines wordt de aangewezen concentratielocatie optimaal benut, zoveel mogelijk rekening houdend met belangen in de omgeving (zoals landschap, landbouw, natuur, omwonenden en dijkveiligheid).

Windpark ZE-BRA bestaat uit 16 nieuwe windturbines, waarvan 14 windturbines op het grondgebied van de gemeente Reimerswaal (provincie Zeeland) en 2 windturbines op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht (provincie Noord- Brabant). Figuur 1.1 geeft de met groene stippen de posities van de aangevraagde windturbines weer. De nieuwe windturbines worden voor een periode van ten hoogste 25 jaar in exploitatie genomen. De turbines mogen niet eerder in bedrijf worden gesteld dan het moment waarop de bestaande windturbines van de hiervoor genoemde windparken buiten bedrijf zijn gesteld.

Totstandkoming windturbineopstelling
Voorkeursalternatief (VKA) uit de Milieueffectrapportage (MER)
Ten behoeve van de aanvraag voor deze omgevingsvergunning hebben de initiatiefnemers een milieueffectrapportage (hierna: MER) opgesteld. In het MER is op basis van de uitkomsten van de milieuonderzoeken door de initiatiefnemers gekozen voor een voorkeursalternatief (hierna: het VKA). Het VKA bestond uit een windturbineopstelling bestaande uit 19 windturbines, zie figuur 1.1. Voor de windturbineopstelling uit het VKA is door de initiatiefnemers op 12 februari 2021 een aanvraag om omgevingsvergunning ingediend.

Motie Situering Windpark ZE-BRA in Woensdrecht
De gemeenteraad van Woensdrecht heeft op 1 april een motie aangenomen die betrekking heeft op dit project. In de motie draagt de gemeenteraad van Woensdrecht het college van burgemeester en wethouders van die gemeente het volgende op.

1. Al het mogelijke te doen het aantal windmolens van project ZE-BRA op Woensdrechts grondgebied terug te brengen van 5 naar 3 stuks door een negatief advies te geven voor de situering van de twee windmolens ten oosten van rijksweg A4;
2. 50% financiële participatie en opbrengsten voor de omgeving te voorzien, compensaties voor o.a. natuur en grondeigenaren hierbij niet inbegrepen;
3. Deze uitgangspunten op te nemen in de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Reimerswaal;
4. De initiatiefnemer en de gemeente Reimerswaal over dit besluit te informeren en de reactie van deze partijen terug te koppelen aan de Raad.

Aanpassingen windturbineopstelling naar aanleiding van de motie
Om tegemoet te komen aan de opdracht vanuit de gemeenteraad van Woensdrecht hebben de initiatiefnemers besloten om de windturbineposities 18 en 19 zoals die waren opgenomen in het voorkeursalternatief (VKA) uit het MER en in de ruimtelijke onderbouwing te laten vervallen.

Verdere aanpassingen
Door het vervallen van de windturbines 18 en 19, zijn de initiatiefnemers genoodzaakt geweest om de financiële haalbaarheid van het project opnieuw tegen het licht te houden. Uit deze interne beoordeling is gebleken dat het bouwen van windturbinepositie 16 voor de initiatiefnemers onvoldoende rendabel is. Om deze reden hebben de initiatiefnemers besloten om ook af te zien van het bouwen van windturbinepositie 16 uit het VKA.

Daarnaast hebben de initiatiefnemers in de periode april-mei overleg gevoerd met het Waterschap Scheldestromen over de (on)mogelijkheid om met de rotoren van enkele windturbines over wegen in beheer bij het waterschap heen te draaien. Daarbij hebben de initiatiefnemers in overleg met het waterschap besloten om de volgende turbineposities te wijzigen.

- Windturbinepositie 6 is enkele meters verschoven zodat de overdraai van de turbinerotor tot hooguit 6 meter is beperkt.
- Windturbinepositie 14 is eveneens verschoven op een wijze zodat de rotor niet langer over de Sint Martijnsweg heen draait.

Figuur 1.1 geeft de windturbineopstelling neer zoals die na de doorgevoerde wijzigingen wordt aangevraagd door de initiatiefnemers. Met rood zijn de turbineposities weergegeven die wel deel uitmaakten van het VKA in het MER maar die in de gewijzigde vergunningaanvraag zijn komen te vervallen.

Deze aanpassingen, inclusief enkele ondergeschikte wijzigingen van de coördinaten van enkele turbineposities, zijn op 28 mei 2021 verwerkt in de vergunningaanvraag en de daarbij behorende documenten. De besluitvorming over (het ontwerp van) deze omgevingsvergunning vindt plaats op basis van de aangepaste aanvraag.

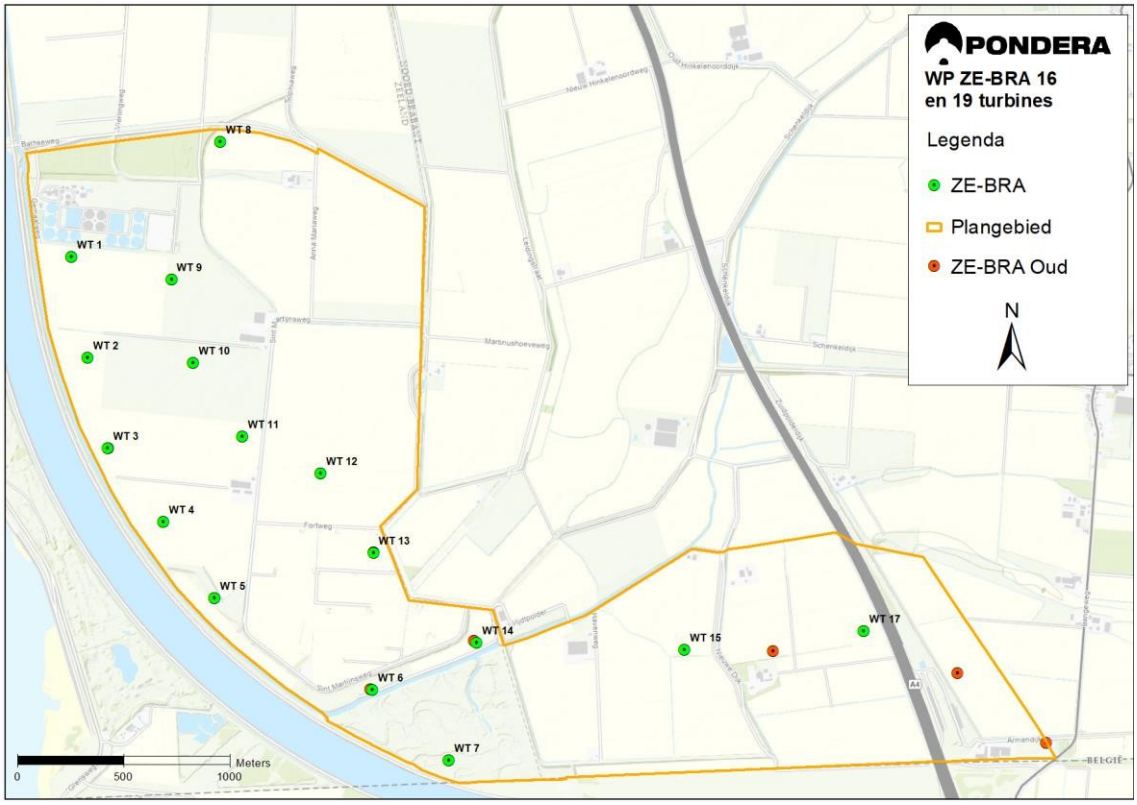

Figuur 1.1 Windturbineopstelling (groen) zoals die na de doorgevoerde wijzigingen (rood) is aangevraagd (Pondera Consult B.V.)

Bevoegd gezag en betrokkenheid andere bestuursorganen

Overdracht bevoegdheid aan B&W Reimerswaal

De aanvraag heeft betrekking op een windpark met een opwekkingscapaciteit van ten minste 5 maar niet meer dan 100 MW. Ingevolge artikel 9e van de Elektriciteitswet zijn Provinciale Staten in dat geval het bevoegd gezag om een inpassingsplan vast te stellen als bedoeld in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro).

Op grond van artikel 9f van de Elektriciteitswet zijn Gedeputeerde Staten van die provincie het bevoegd gezag voor de besluiten die zijn aangewezen in het Uitvoeringsbesluit rijkscoördinatieregeling energie-infrastructuurprojecten. De aangevraagde omgevingsvergunning is in artikel 1 onder a van het uitvoeringsbesluit als besluit aangewezen waarvoor Gedeputeerde Staten het bevoegd gezag zijn.

Op grond van het zesde lid van artikel 9f Elektriciteitswet kunnen Gedeputeerde Staten het eerste en tweede lid van dit artikel buiten toepassing laten en de bevoegdheid voor het verlenen van de omgevingsvergunning bij het in lid 1 van artikel 1.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangewezen bevoegd gezag laten. Voorwaarde hiervoor is dat redelijkerwijs niet valt te verwachten dat toepassing van het eerste lid de besluitvorming in betekenende mate zal versnellen.

Voor een omgevingsvergunning is het bevoegd gezag op grond van het eerste lid van artikel 2.4 Wabo het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar het project in hoofdzaak is gelegen.

Omdat het merendeel van de windturbines behorende bij het windproject op grondgebied van de gemeente Reimerswaal is voorzien, is dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal (B&W Reimerswaal).

Gedeputeerde Staten hebben per brief van 30 juni 2020 aan B&W Reimerswaal laten weten dat zij niet verwachten dat het laten verlopen van de besluitvorming voor dit windproject via de provincie Zeeland in betekenende mate zal versnellen en daarom de bevoegdheid tot het verlenen van de omgevingsvergunning aan B&W Reimerswaal laten.

B&W Reimerswaal is daarmee het bevoegd gezag voor het verlenen van de aangevraagde omgevingsvergunning.

Betrokkenheid gemeenteraad Reimerswaal
Omdat sprake is van een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1 Wabo waarbij met toepassing van het eerste lid van artikel 2.12, sub a, onder 3 Wabo van het bestemmingsplan wordt afgeweken, is de gemeenteraad van de gemeente Reimerswaal op grond van artikel 2.27 Wabo en artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) bevoegd om voor dit project een verklaring van geen bedenkingen (VVGB) te verlenen. Het bevoegd gezag kan de gevraagde omgevingsvergunning alleen verlenen wanneer deze VVGB is afgegeven.

De gemeenteraad van Reimerswaal heeft op 20 juli 2021 een ontwerp van de VVGB afgegeven. De ontwerp VVGB is als bijlage 1 bij deze toelichting opgenomen.

Betrokkenheid gemeente Woensdrecht
Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht op grond van artikel 6.1 Bor het recht om een advies te geven over de delen van het project die het grondgebied van die gemeente betreffen.

Samenwerkingsovereenkomst en betrokkenheid gemeenteraad Woensdrecht
Mede omdat de gemeenteraad van Woensdrecht geen formele rol heeft in de procedure voor de omgevingsvergunning, is op 20 april 2021 een samenwerkingsovereenkomst tussen beide gemeenten gesloten. Hierin is het volgende afgesproken.

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht stelt eerst een conceptadvies over het project op.
- De gemeenteraad van Woensdrecht krijgt vervolgens de gelegenheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het concept advies.
- Het college van burgemeester en wethouders van Woensdrecht betrekt de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad bij het definitieve advies aan het bevoegd gezag en de gemeenteraad van Reimerswaal.
- Het bevoegd gezag en de gemeenteraad van Reimerswaal betrekken het advies vanuit Woensdrecht bij hun besluitvorming voor het deel van het project dat op het grondgebied van die gemeente is gelegen, als zwaar wegend advies in hun besluitvorming. Het advies van de gemeente Woensdrecht en de wijze waarop hiermee is omgegaan in de besluitvorming wordt nader toegelicht in paragraaf 2.3 van deze toelichting.

Daarnaast is afgesproken dat de gemeente Woensdrecht actief wordt betrokken bij de voorbereiding van deze omgevingsvergunning.

Aanvraag en latere aanvullingen en wijzigingen

Aanvraag

Pondera Consult B.V. heeft (als gemachtigde namens de drie initiatiefnemers) op 12 februari 2021 de aanvraag om omgevingsvergunning ingediend voor het oprichten en in werking hebben van het Windpark ZE-BRA bestaande uit 19 windturbines. Bij de aanvraag is verzocht om de vergunning ook aan Eneco Wind B.V. en Lindewind B.V. als mede-vergunninghouders te verlenen.

Op 17 maart 2021 is de aanvrager namens het bevoegd gezag verzocht om aanvullende gegevens aan te leveren die noodzakelijk zijn om de aanvraag te kunnen beoordelen.

Latere aanvullingen en wijzigingen

De aanvrager heeft de aanvraag op 29 maart 2021 gewijzigd. De wijzigingen betroffen het vervangen van de volgende documenten.

- Milieueffectrapport Windpark ZE-BRA, project 717149, d.d. 12 februari 2021, met bijlagen, door: Milieueffectrapport Windpark ZE-BRA, project 717149 versie 1.2, d.d. 29 maart 2021, met bijlagen.
- Goede Ruimtelijke onderbouwing Windpark ZE-BRA, project 717149 versie 3.0, d.d. 12 februari 2021, door: Goede Ruimtelijke onderbouwing Windpark ZE-BRA, project 717149 versie 5.0, d.d. 29 maart 2021.

Op 30 april 2021 heeft de aanvrager de aanvraag aangevuld. De aanvullingen betroffen het volgende.

- Notitie Aanvullingen WP ZE-BRA, Pondera Consult B.V., projectnummer 717149, 30 april 2021.
- Verlichtingsplan WP ZE-BRA, Pondera Consult B.V., versie 2.0, 30 april 2021.
- Gewijzigd aanvraagformulier, aanvraag 5819493.
- Toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark ZE-BRA versie 2.0, Pondera Consult B.V., projectnummer 717149, 30 april 2021.
- Inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen, Artefact, rapport 607, 6 april 2021.
- Visualisaties, foto’s 14 en 15 vanuit Ossendrecht.

Op 28 mei 2021 heeft de aanvrager de aanvraag gewijzigd. De wijziging betrof het aanpassen van het windpark van 19 naar 16 windturbines in verband met de motie die de gemeenteraad van Woensdrecht op 1 april 2021 heeft aangenomen (zie hiervoor). De gewijzigde aanvraag omvat de volgende documenten.

- Toelichting op de aanvraag omgevingsvergunning Windpark ZE-BRA, versie 4.0, projectnummer 717149, 28 mei 2021.
- Goede Ruimtelijke onderbouwing, Windpark ZE-BRA, gemeenten Reimerswaal en Woensdrecht, projectnummer 717149, versie 8.0, 28 mei 2021.
- Aanvulling MER Windpark ZE-BRA, projectnummer 717149, V2.0, 28 mei 2021.
- Plangebied Windpark Zeeland-Brabant in de Anna Mariapolder te Rilland en de Vijdtpolder/Nieuwe Zuidpolder te Ossendrecht, gemeenten Reimerswaal en Woensdrecht, archeologisch vooronderzoek: een bureau onderzoek, RAAP, rapport 4776, 10 februari 2021.

- Windpark Zeeland-Brabant: Rilland Anna Mariapolder en Ossendrecht Vijdtpolder/Nieuwe Zuidpolder. Inventariserend Veldonderzoek door middel van verkennende boringen, Artefact!, rapport 607, 6 april 2021.

Volledigheid aanvraag
Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden overlegd om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. Artikel 2.8 is uitgewerkt in paragraaf 4.2 Bor, met een nadere uitwerking in hoofdstuk 4 van de Regeling omgevingsrecht (Mor).

Na ontvangst van de aanvraag en aanvullingen is deze getoetst op volledigheid. Het college is van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

De aanvraag bestaat uit de volgende onderdelen.

Document	Datum
Aanvraagformulier_Windpark_ZEBRA_v4_16WT_pdf	12-02-2021 en 28-05-2021
Bijlage_1_Toelichting_aanvraag_v5_0_pdf	14-07-2021
Bijlage_3a_Machtiging_Lindewind_pdf	12-02-2021
Bijlage_3b_Machtiging_Eneco_pdf	12-02-2021
Bijlage_4_Situatietekening_v2_pdf	28-05-2021
Bijlage_5_Aanzichttekeningen_pdf	12-02-2021
Bijlage_9_Voorbeeld_funderingsontwerp_pdf	12-02-2021
Bijlage 7 ROB WP ZE-BRA v8.0	24-06-2021
20210430_Nota_aanvullingen_WP_ZE-BRA_pdf	30-04-2021
0430_Verlichtingsplan_WP_ZE-BRA_v2_0_pdf	30-04-2021
Foto_14_Ossendrecht_JPG	30-04-2021
Foto_15_Ossendrecht_JPG	30-04-2021

1.2 Projectbeschrijving en aangevraagde activiteiten

Projectbeschrijving
Het project waarvoor omgevingsvergunning wordt gevraagd is het oprichten en in werking hebben van 16 windturbines voor een nieuw windpark voor een periode van ten hoogste 25 jaar, Windpark ZE-BRA inclusief een deel van de bijbehorende elektrische en civiele infrastructuur.

Nieuwe windturbines
In tabel 1.1 zijn de coördinaten van de nieuwe turbineposities met de kadastrale gegevens weergegeven.

Momenteel is nog niet duidelijk voor welke windturbine er in de toekomst wordt gekozen. De aanbesteding van de windturbines vindt op een later moment plaats. Bij de aanbesteding vindt pas de selectie en nadere specificatie van het windturbinetype van het windpark plaats. De aanvraag voor de bouw van de windturbines bevat daarom een marge qua afmetingen waarbinnen de uiteindelijk te bouwen windturbines zullen worden gerealiseerd, zie tabel 1.2.

Tabel 1.1 coördinaten van de nieuwe turbineposities met de kadastrale gegevens

Naam	X-coördinaat	Y-coördinaat	Kadastrale gemeente	Kadastrale sectie	Kadastrale nummer
Nummer 1	75517	379366	Reimerswaal	N	279
Nummer 2	75593	378892	Reimerswaal	N	284
Nummer 3	75690	378465	Reimerswaal	N	447
Nummer 4	75950	378117	Reimerswaal	N	281
Nummer 5	76191	377756	Reimerswaal	N	316
Nummer 6	76934	377323	Reimerswaal	N	366
Nummer 7	77294	376992	Reimerswaal	N	191
Nummer 8	76219	379909	Reimerswaal	N	144c
Nummer 9	75989	379260	Reimerswaal	N	279
Nummer 10	76092	378867	Reimerswaal	N	284c
Nummer 11	76321	378518	Reimerswaal	N	447
Nummer 12	76691	378345	Reimerswaal	N	161
Nummer 13	76940	377972	Reimerswaal	N	370
Nummer 14	77426	377546	Reimerswaal	N	366
Nummer 15	78403	377514	Woensdrecht	G	152
Nummer 17	79247	377603	Woensdrecht	G	234

Tabel 1.2 Bandbreedte qua afmetingen van de nieuwe windturbines zoals aangevraagd

Eigenschap	Minimum	Maximum
Rotordiameter	125 meter	160 meter
Ashoogte (ten opzichte van maaiveld)	120 meter	137 meter
Tiphoogte		200 meter
Tiplaagte (niet lager dan)	40 meter	

Per windturbine wordt één kraanopstelplaats aangelegd met een maximale omvang van 70x50 meter (3.500 m^2). De kraanopstelplaatsen worden verhard met half verharding zoals menggranulaat. Om de kraanopstelplaatsen te realiseren, wordt eventueel eerst grond tot een bepaalde diepte afgegraven. Vervolgens wordt er aangevuld met een funderingspakket van zand, menggranulaat of gelijkwaardig, al dan niet gelegd in geotextiel, geogrid of gelijkwaardig. De maximale diepte ontgravingsdiepte bij de kraanopstelplaatsen is 2 meter.

De vergunning wordt gevraagd voor een periode waarin de windturbines in bedrijf zijn (de zogenaamde exploitatieperiode) van ten hoogste 25 jaar.

Parkbekabeling, inkoopstations en onderhoudswegen
In de aanvraag waarvoor deze omgevingsvergunning wordt verleend, is het afwijkende gebruik van de twee beoogde bouwlocaties voor de inkoopstations ten opzichte van de geldende bestemmingsplannen meegenomen, maar niet de bouw ervan. Een inkoopstation is een gebouw dat is bedoeld voor het onderbrengen van schakel- en meetapparatuur om de windturbines te verbinden met het landelijke elektriciteitsnetwerk.

De exacte locatie, omvang en verdere invulling wordt in een nadere uitwerking gedetailleerd in overleg met de regionale netbeheerder. Dat geldt ook voor de uiteindelijke ligging van de middenspanningskabels bij het windpark (de zogenaamde parkbekabeling) en de onderhoudswegen naar de windturbinelocaties met de bijbehorende permanente kraanopstelplaatsen. Deze zijn afhankelijk van de uiteindelijke keuze van welke typen windturbines gebouwd gaan worden.

Uit de aanvraag blijkt dat de grondstroken waarbinnen de onderhoudswegen zijn voorzien circa 5 meter breed worden, met een maximale omvang van 37.000 m² aan verhardingen voor de onderhoudswegen. De twee inkoopstations worden elk maximaal 100 m² groot en maximaal 5 meter hoog. De parkbekabeling wordt aangelegd op een diepte van 1 à 2 meter in een strook grond grenzend aan de onderhoudswegen en enkele openbare wegen, zie figuur 1.2.

Te zijner tijd wordt voor de bouw en aanleg van de inkoopstations, de onderhoudswegen en de parkbekabeling een aparte omgevingsvergunning gevraagd. Deze zal dan aan de dan geldende wet- en regelgeving worden getoetst, inclusief deze omgevingsvergunning ten aanzien van de planologische toetsing.

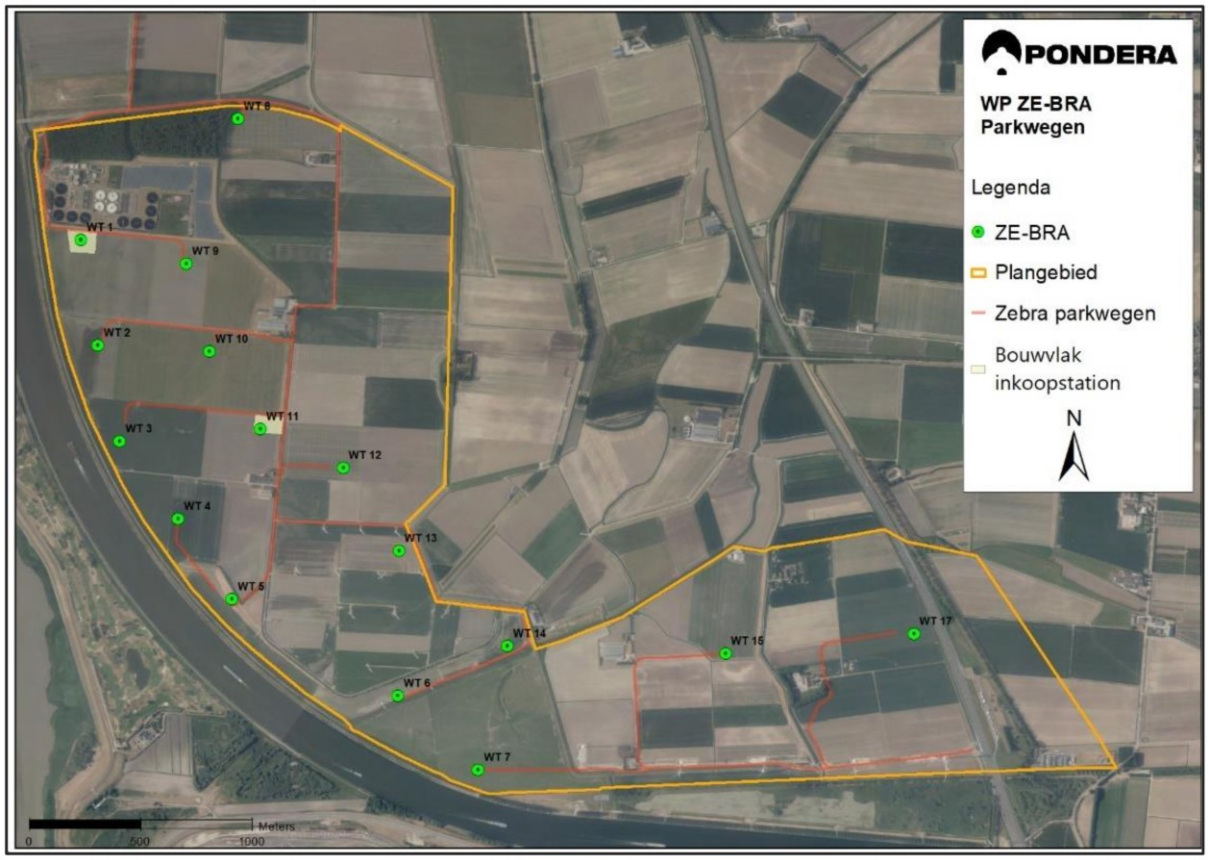

Figuur 1.2 Principeschets ligging onderhoudswegen en parkbekabeling (rood) en de twee inkoopstations bij windturbineposities 1 en 11 (geel)

Betrekken molenaarswoningen
Een aantal woningeigenaren nabij het toekomstige windpark heeft zich contractueel met de initiatiefnemers verbonden om als 'molenaar' werkzaamheden voor het windpark te verrichten. Daarbij moet worden gedacht aan het houden van toezicht op het functioneren van de windturbines, het beheren van de toegangsweg etc. Deze eigenaren worden voor hun toezichthoudende functie ook betaald vanuit het windpark.

Hierdoor hebben deze woningen een zogeheten 'technische, organisatorische en/of functionele binding' met het windpark waardoor de wettelijke normen voor geluid- en slagschaduwhinder op deze woningen niet van toepassing zijn. De milieubelasting op deze woningen is desondanks beoordeeld in het kader van een goede ruimtelijke ordening.

Om kenbaar te maken dat deze woningen deze relatie hebben met het windpark worden deze in de omgevingsvergunning aangeduid als 'molenaarswoning'. Dit is een functie die wordt toegevoegd aan deze woningen ten opzichte van de (agrarische) bestemming in de geldende bestemmingsplannen.

Het gaat om de woningen op de volgende adressen en zoals weergegeven op figuur 1.3.
- Nieuwe Dijk 3 Ossendrecht
- Nieuwe Dijk 4 Ossendrecht
- Vijdtpolder 1 Woensdrecht
- Anna-Mariaweg 2 Rilland
- Sint Martijnsweg 10 Rilland
- Sint Martijnsweg 26 Rilland

Sanering bestaande windturbines
De sanering van de bestaande windturbines van Windpark Bath, Windpark Anna-Mariapolder en de solitaire windturbine aan de Grindweg te Woensdrecht maken onderdeel uit van het plan. In totaal worden er 19 windturbines verwijderd, zie figuur 1.4. De windturbines worden verwijderd voor in gebruik name van de nieuwe windturbines zodat geen sprake is van een zogenoemde 'dubbeldraaiperiode'.

Over het moment van slopen van deze windturbines en het laten vervallen van de geldende bestemmingen in de bestemmingsplannen zijn met beide gemeenten afspraken gemaakt in de anterieure overeenkomst. In deze omgevingsvergunning is in voorschrift 6.1 de verplichting opgenomen dat de nieuwe windturbines niet eerder in gebruik mogen worden genomen dan dat de bestaande windturbines zijn geamoveerd.

Aangevraagde activiteiten
De aanvraag omvat de volgende activiteiten die behoren tot het project Windpark ZE-BRA.
a. bouwen van een bouwwerk (art. 2.1 lid 1 onder a Wabo);
b. uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden (art. 2.1 lid 1 onder b Wabo);
c. handelen in strijd met regels ruimtelijke ordening (art. 2.1 lid 1 onder c Wabo);
d. het oprichten van de inrichting en het in werking hebben van de inrichting (2.1 lid 1 onder e Wabo).

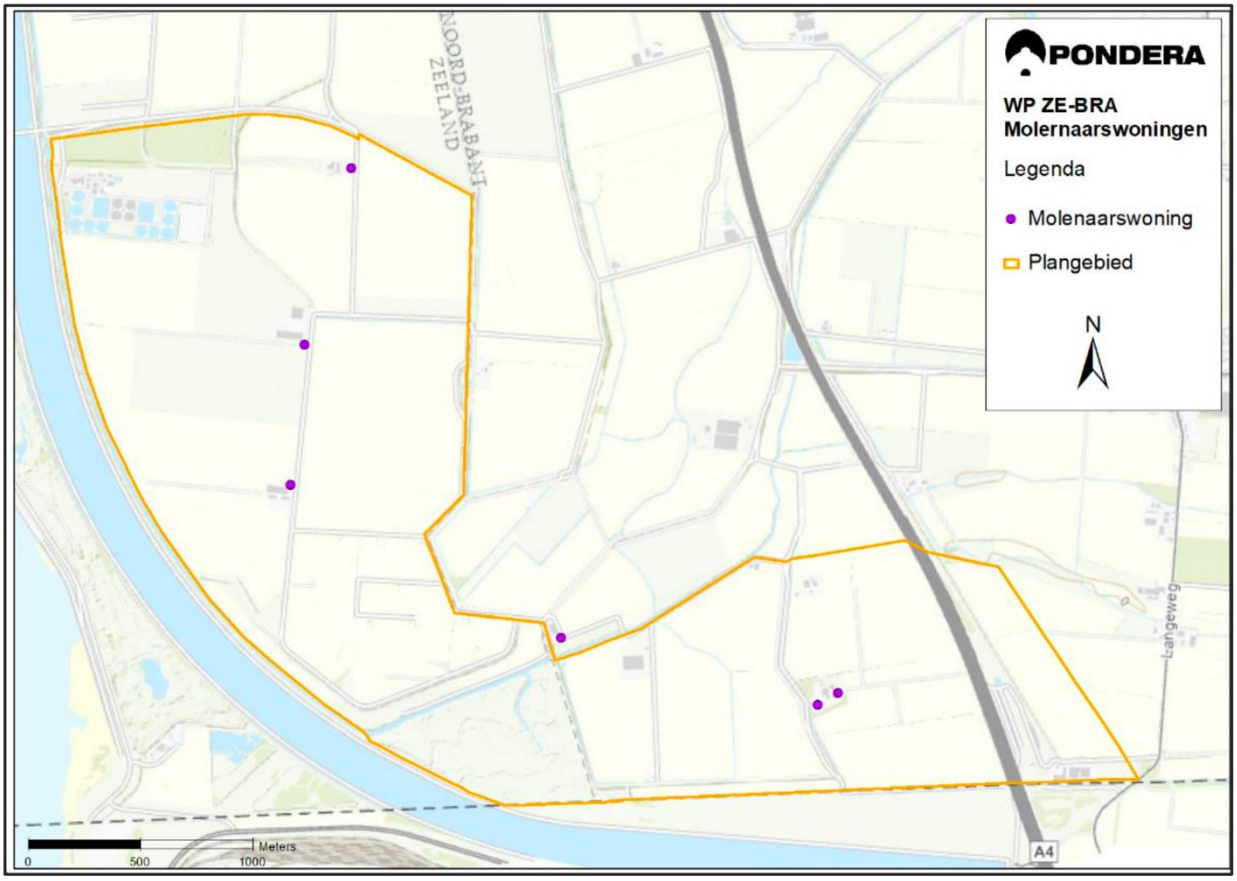

Figuur 1.3 Molenaarswoningen (paars) behorende bij het toekomstige windpark

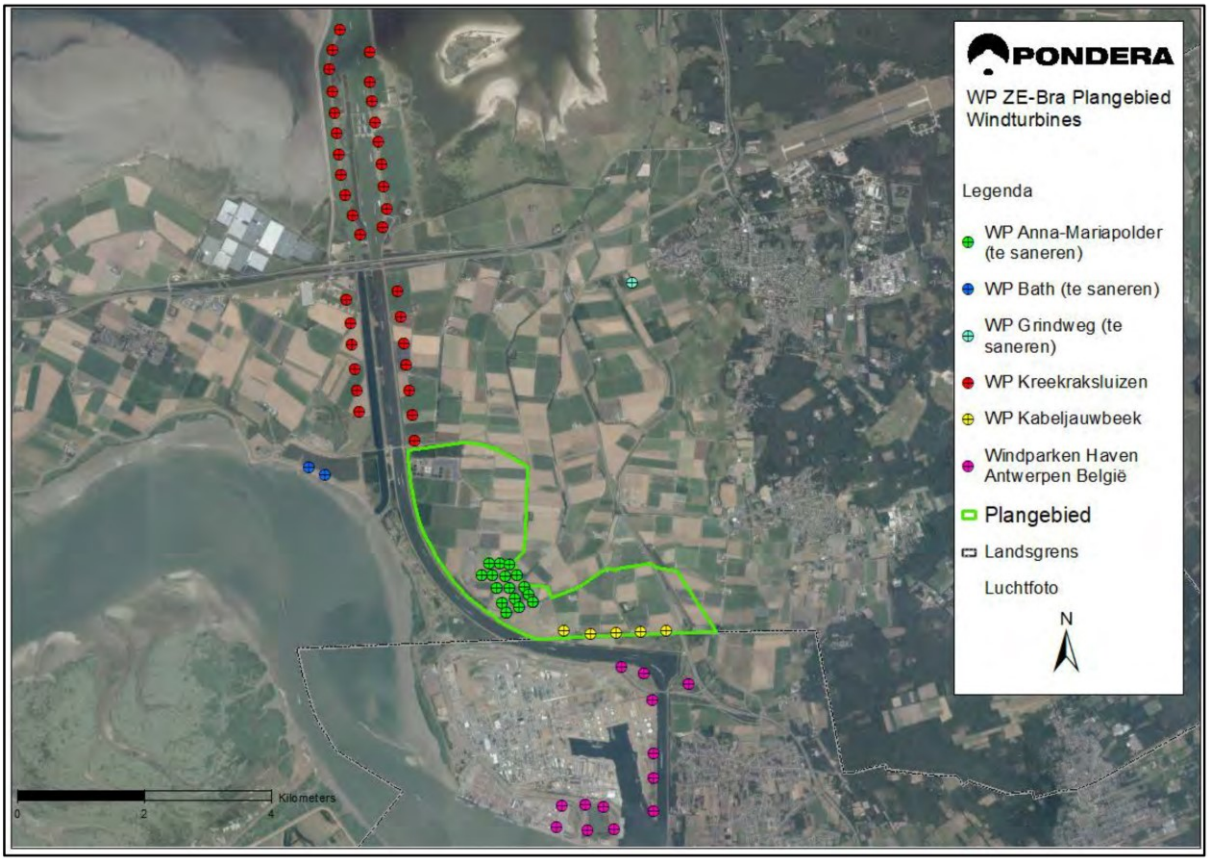

Figuur 1.4 Ligging te saneren windturbines (groen, blauw en licht blauw)

1.3 Milieueffectrapportage (MER) en internationale m.e.r.-procedure

Milieueffectrapportage (MER)
Omdat sprake is van een project voor de bouw van een windpark van meer dan 10 windturbines, is tevens sprake van project waarvoor door het bevoegd gezag beoordeeld moet worden of een milieueffectrapportage (MER) moet worden opgesteld. De initiatiefnemer heeft echter ervoor gekozen om zelf een MER op te stellen. Zodoende is het doen van de beoordeling niet langer noodzakelijk. Het MER maakt als bijlage deel uit van de ruimtelijke onderbouwing en de aanvraag om omgevingsvergunning.

Internationale m.e.r.-procedure
Gelet op de beoogde locatie van het Windpark ZE-BRA, nabij de grens met België, treden milieueffecten vanuit het windpark ook op Belgisch grondgebied op. Dat is de reden dat het MER ook inzicht biedt in de milieueffecten in België. Overeenkomstig artikel 7.38a van de Wet milieubeheer (Wm) zijn de betrokken Belgische instanties geïnformeerd en in de gelegenheid gebracht om over de vergunningaanvraag, de ruimtelijke onderbouwing en het MER een advies uit te brengen.

Advies Commissie voor de milieu-effectrapportage
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 7.12 van de Wet milieubeheer (Wm) is de onafhankelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) om advies over het MER gevraagd.

De commissie heeft een concept advies aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemers bekend gemaakt waarover op 20 mei 2021 een overleg heeft plaatsgevonden. Daarna heeft de Commissie m.e.r op 3 juni 2021 over het MER geadviseerd in een definitieve versie van het tussentijds toetsingsadvies. Het advies van de commissie en de wijze waarop hiermee is omgegaan in de besluitvorming wordt nader toegelicht in paragraaf 2.1 van deze toelichting.

1.4 Verdere procedurele aspecten

Gemeentelijke coördinatieregeling
Op verzoek van de initiatiefnemers heeft de gemeenteraad van de gemeente Reimerswaal op 29 september 2020 besloten om de gemeentelijke coördinatieregeling uit de Wet ruimtelijke ordening van toepassing te verklaren op alle besluiten die nodig zijn voor de verwezenlijking van dit project.

Vergunningen en toestemmingen die met deze omgevingsvergunning samenhangen
Voor het oprichten en in werking hebben van het Windpark ZE-BRA zijn door de initiatiefnemers, naast deze omgevingsvergunning, de volgende vergunningen en toestemmingen aangevraagd.

Watervergunning krachtens artikel 6.5 Waterwet plaatsen windturbines 1 t/m 7
De door de initiatiefnemers beoogde windturbines genummerd 1 t/m 7 op figuur 1, zijn geprojecteerd op gronden die deel uitmaken van de waterkering langs het Schelde-Rijnkanaal dan wel de beschermingszone ervan.

De initiatiefnemers hebben daarom op 12 februari 2021 bij de beheerder van deze waterkering (Rijkswaterstaat, Directie Zee en Delta namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat) een watervergunning aangevraagd als bedoeld in artikel 6.5 van de Waterwet.

Watervergunning krachtens artikel 3.1 Keur Waterschap Brabantse Delta
De door de initiatiefnemers beoogde windturbine met nummer 15 op figuur 1.1, is geprojecteerd nabij een A-watergang in beheer bij het Waterschap Brabantse Delta. Voor overdraai over deze A-watergang is een watervergunning nodig.

De initiatiefnemers hebben daarom op 7 mei 2021 bij de beheerder van deze watergang (het Dagelijks Bestuur van het waterschap) een watervergunning aangevraagd als bedoeld in artikel 3.1 van de Keur van het waterschap.

Ontheffing artikel 13 Keur Wegen Waterschap Scheldestromen
De door de initiatiefnemers beoogde windturbines met nummers 6, 8, 13 en 14 op figuur 1.1, draaien gedeeltelijk met hun rotor over wegen die in beheer zijn bij het Waterschap Scheldestromen en/of de daar omheen liggende bebouwingsvrije zones heen.

De initiatiefnemers hebben daarom op 30 juni 2021 bij het Dagelijks Bestuur van het waterschap een ontheffing gevraagd als bedoeld in artikel 13 van de Keur Wegen Waterschap Scheldestromen om de rotoren van deze windturbines over deze wegen en bebouwingsvrije zones heen te laten draaien. Deze aanvraag is op 15 juli 2021 dusdanig gewijzigd dat de rotor van de windturbines op de posities 6 en 13 qua maximale omvang wordt beperkt tot respectievelijk 148 en 154 meter. Deze afmetingen passen binnen de bandbreedte waarvoor deze omgevingsvergunning wordt verleend.

Vergunning krachtens art. 2.7 Wet natuurbescherming
Het oprichten en in werking hebben van het windpark kan effecten hebben op de aangewezen natuurwaarden van de aangrenzende natuurgebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden (Natura2000).

De initiatiefnemers hebben daarom op 11 februari 2021 bij het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland een aanvraag ingediend voor een vergunning als bedoeld in artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Ingevolge artikel het eerste lid van artikel 2.1 Wabo, onder i, geldt een verplichting een omgevingsvergunning aan te vragen voor categorieën van activiteiten die in het Bor zijn aangewezen. Op grond van artikel 2.2aa van het Bor zijn projecten waarvoor een natuurvergunning krachtens art. 2.7 Wnb moet worden verleend aangewezen als een categorie van activiteiten waarvoor deze verplichting geldt, tenzij voor een project eerder een natuurvergunning is aangevraagd. Dat is hier het geval. Daarmee vindt de beoordeling van de effecten van het Windpark ZE-BRA op de binnen Natura2000 aangewezen natuurwaarden plaats via de aangevraagde natuurvergunning en niet (als een aangehaakte activiteit) in deze omgevingsvergunning.

Ontheffingen krachtens art. 3.3, 3.8 en 3.10 Wet natuurbescherming
Het in werking hebben van het windpark kan effecten hebben op diersoorten die zijn beschermd op grond van de Wet natuurbescherming.

De initiatiefnemers hebben daarom op 11 februari 2021 bij het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland een aanvraag ingediend voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, 3.8 en 3.10 van de Wet natuurbescherming (Wnb).

Ingevolge artikel het eerste lid van artikel 2.1 Wabo, onder i, geldt een verplichting een omgevingsvergunning aan te vragen voor categorieën van activiteiten die in het Bor zijn aangewezen. Op grond van artikel 2.2aa van het Bor zijn projecten waarvoor een ontheffing op grond van art. 3.3, 3.8 of 3.10 Wnb moet worden verleend aangewezen als een categorie van activiteiten waarvoor deze verplichting geldt, tenzij voor een project eerder een natuurontheffing is aangevraagd. Dat is hier het geval. Daarmee vindt de beoordeling van de effecten van het Windpark ZE-BRA op beschermde diersoorten plaats via de aangevraagde ontheffingen en niet (als een aangehaakte activiteit) in deze omgevingsvergunning.

Melding als bedoeld in artikel 1.10 Activiteitenbesluit
Op grond van artikel 1.2 van het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Activiteitenbesluit) is het windpark aan te merken als een inrichting type C. Op grond van artikel 1.9b is afdeling 1.2 van het Activiteitenbesluit op een dergelijke inrichting van toepassing.

Het eerste lid van artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit bepaalt dat degene die een inrichting opricht, dat minimaal vier weken voorafgaand meldt aan het bevoegd gezag. Deze melding is vormvrij. Deze aanvraag om omgevingsvergunning wordt daarom beschouwd als melding als bedoeld in artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit, waarmee de initiatiefnemers voldaan hebben aan deze verplichting.

In het Activiteitenbesluit zijn voor bepaalde activiteiten die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, algemene regels opgenomen. De inrichting waarvoor vergunning is aangevraagd, is aangemerkt als een inrichting waarvoor vergunningplicht (type C-inrichting) geldt. Binnen het windpark vindt de volgende activiteit plaats die valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit en waardoor moet worden voldaan aan de volgende paragraaf uit het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende Activiteitenregeling (voor zover deze activiteiten betrekking hebben op de genoemde ((deel) activiteiten):

- paragraaf 3.2.3 het in werking hebben van een windturbine.

GEVOLGEN TUSSENUITSPRAAK RAAD VAN STATE 30 JUNI 2021

Op 30 juni 2021 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) een tussenuitspraak gedaan. In deze uitspraak heeft de ABRvS geoordeeld dat normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid voor windparken uit het Activiteitenbesluit in strijd zijn met het recht van Europese Unie. Deze normen zijn daarmee niet langer zonder meer te hanteren voor het beoordelen van de milieueffecten van windparken.

Hoe hiermee wordt omgegaan in de procedure voor deze omgevingsvergunning, wordt beschreven in paragraaf 3.4 van deze toelichting.

Voor het overige is per hoofdstuk in het Activiteitenbesluit, dan wel per afdeling, aangegeven of deze op een type-C inrichting van toepassing is. Dit betekent dat ook hoofdstuk 1 en afdeling 2.1 tot en met 2.4 van hoofdstuk 2 en de overgangsbepalingen uit hoofdstuk 6 van het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. Van belang voor deze vergunning is, of de inrichting ook voor de activiteiten die onder het Activiteitenbesluit vallen voldoen aan de Best Beschikbare Technieken (hierna: BBT). Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar paragraaf 3.4 van deze toelichting.

Omdat nog geen keuze is gemaakt voor het te bouwen windturbinetype op het moment van aanvraag, dient, nadat de keuze is gemaakt voor het daadwerkelijk te gebruiken windturbinetype, een melding Activiteitenbesluit te worden ingediend voor verandering van de inrichting bij de gemeente Reimerswaal. Deze melding moet worden ingediend minimaal vier weken voordat met de bouw van het windpark wordt begonnen. Hiervoor is voorschrift 5.4 opgenomen.

De in deze paragraaf genoemde vergunningen en toestemmingen maken deel uit van de besluiten die binnen de hiervoor genoemde gemeentelijke coördinatieregeling gezamenlijk worden voorbereid en bekend gemaakt. Daar waar de voorschriften of beperkingen van andere benodigde vergunningen of toestemmingen ook gevolgen hebben voor de voorwaarden die aan deze omgevingsvergunning worden verbonden, is dat in deze toelichting nadrukkelijk aangegeven.

Vergunningen toestemmingen buiten de gemeentelijke coördinatieregeling
Watervergunning krachtens artikel 4.1 Keur Watersysteem Waterschap Scheldestromen
De door de initiatiefnemers beoogde windturbine met nummer 6 op figuur 1, is geprojecteerd nabij een watergang die is aangewezen in de Legger Oppervlaktewateren door het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Scheldestromen.

De initiatiefnemers gaan bij het Dagelijks Bestuur van het waterschap een watervergunning aanvragen als bedoeld in artikel 4.1 van de Keur Watersysteem Waterschap Scheldestromen. Dit is ambtelijk ook inhoudelijk afgestemd met het waterschap. Omdat de initiatiefnemers geen versnelling verwachten van de besluitvormingsprocedure voor deze vergunning, hebben zij B&W Reimerswaal verzocht om voor deze vergunning de gemeentelijke coördinatieregeling buiten toepassing te laten. B&W Reimerswaal hebben daartoe op 22 juni 2021 besloten.

Deze vergunning is zodoende wel nodig voor het project, maar maakt geen deel uit van de set aan besluiten die tegelijkertijd met deze omgevingsvergunning wordt voorbereid en bekend gemaakt.

Vergunningen en toestemmingen die noodzakelijk zijn voor dit project maar op een later moment worden aangevraagd
Uit de aanvraag blijkt dat de initiatiefnemers voorzien dat, in aanvullingen op de reeds aangevraagde vergunningen en toestemmingen, nog een aantal andere vergunningen en toestemmingen noodzakelijk zijn om daadwerkelijk het Windpark ZE-BRA te kunnen realiseren.

Vergunningen en toestemmingen voor de aanleg van de aansluiting op het landelijke hoogspanningsnetwerk
Te zijner tijd zal het windpark worden aangesloten op het regionale elektriciteitsnet in beheer bij Enduris. De initiatiefnemers gaan ervan uit dat deze aansluiting plaats gaat vinden bij het transformatorstation Rilland. Hierover vindt nog afstemming plaats met de regionale netbeheerder. De exacte ligging van de kabels voor de aansluiting op het landelijke elektriciteitsnet dient dus nog bepaald te worden en doorloopt te zijner tijd een eigen vergunningenprocedure.

Omgevingsvergunning voor het bouwen van de inkoopstations
Bij het windpark worden twee inkoopstations gebouwd. De exacte locatie, omvang en verdere invulling wordt in een nadere uitwerking gekozen in overleg met de regionale netbeheerder (zie hiervoor).

Zodra overeenstemming is bereikt met de landelijke netbeheerder, wordt een aparte omgevingsvergunning gevraagd voor het bouwen van deze inkoopstations. De tweede volzin van het eerste lid van artikel 2.7, in samenhang met het eerste lid, sub c, vanaf 'tenzij' van art. 2.10 Wabo is op deze activiteit van toepassing. Dat houdt in dat deze omgevingsvergunning te zijner tijd als toetsingskader dient voor de activiteit 'bouwen' (en eventueel andere daarmee onlosmakelijk samenhangende verbonden activiteiten) waarvoor dan omgevingsvergunning wordt gevraagd. De bepaling waaraan de activiteit 'bouwen' voor de inkoopstations moet worden getoetst is voorschrift 4.7 van deze omgevingsvergunning.

Omgevingsvergunning voor het aanleggen van de parkbekabeling en de onderhoudswegen
De uiteindelijke ligging van de middenspanningskabels bij het windpark (de zogenaamde parkbekabeling) en de onderhoudswegen naar de windturbinelocaties met de bijbehorende permanente kraanopstelplaatsen, is afhankelijk van de uiteindelijke keuze van welke typen windturbines gebouwd gaan worden.

De exacte locatie, omvang en verdere invulling worden uitgewerkt na het kiezen van het uiteindelijke type windturbine dat gebouwd gaat worden. Daarna wordt een aparte omgevingsvergunning gevraagd voor het bouwen en aanleggen van de parkbekabeling en de onderhoudswegen. De tweede volzin van het eerste lid van artikel 2.7 Wabo is op deze activiteit van toepassing. Dat houdt in dat deze omgevingsvergunning te zijner tijd als toetsingskader dient voor de activiteiten 'bouwen' en 'aanleggen' (en eventueel andere daarmee onlosmakelijk samenhangende verbonden activiteiten) waardoor dan omgevingsvergunning wordt gevraagd. De bepaling waaraan de activiteit 'bouwen' voor de wegen en de parkbekabeling moet worden getoetst is voorschrift 4.7 van deze omgevingsvergunning. De activiteit 'aanleggen' wordt getoetst aan het dan geldende bestemmingsplan.

Vergunningen en toestemmingen voor de tijdelijke bouw- en aanlegwerkzaamheden ten behoeve van het windpark
Ten behoeve van de bouw van het windpark kan het noodzakelijk zijn om (al dan niet tijdelijke) voorzieningen, zoals opslagruimten bij de kraanopstelplaatsen, of het aanleggen van grotere boogstralen ter plaatse van onderhoudswegen. Deze werkzaamheden maken geen deel van uit de aanvraag waarvoor nu omgevingsvergunning wordt gevraagd.

Indien dat nodig blijkt te zijn, worden hiervoor te zijner tijd een aparte vergunningen en toestemmingen gevraagd.

1.5 Leeswijzer

In deze toelichting op de omgevingsvergunning komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde.

- In hoofdstuk 2 worden de ontvangen adviezen kort samengevat weergegeven. Ook wordt aangegeven op welke wijze de adviezen in de verdere besluitvorming over de omgevingsvergunning zijn betrokken.
- De inhoudelijke beoordeling van de aangevraagde activiteiten, de reden waarom de gevraagde omgevingsvergunning kan worden verleend en de voorwaarden en voorschriften die daarbij gelden worden in hoofdstuk 3 per activiteit toelicht.
- In hoofdstuk 4 worden enkele aandachtspunten benoemd.

2. Ontvangen adviezen

2.1 Advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage

Tussentijds toetsingsadvies
De Commissie m.e.r. heeft een concept advies aan het bevoegd gezag en de initiatiefnemers bekend gemaakt waarover op 20 mei 2021 een overleg heeft plaatsgevonden. Daarna heeft de Commissie m.e.r op 3 juni definitief over het MER geadviseerd in een tussentijds toetsingsadvies. Het advies is als bijlage 3 bij deze nota opgenomen.

In het tussentijds toetsingsadvies heeft de Commissie m.e.r. het volgende geadviseerd.

- Het MER is overzichtelijk en toegankelijk en bevat veel gedetailleerde informatie. De effecten zijn over het algemeen goed en zorgvuldig beschreven. Het valt de Commissie op dat de landschappelijke beoordeling beknopt is en toch doeltreffend. Ook de kans op hinder voor omwonenden is voldoende beschreven.
- Bij de toetsing van het MER signaleert de Commissie dat er op twee punten nog informatie ontbreekt.
    1. De gevolgen van het plaatsen van een windturbine in het Natuurnetwerk Zeeland, wat kan leiden tot aantasting van de natuurwaarden.
    2. De gevolgen van tijdelijk extra stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Brabantse Wal door de aanleg van het windpark, waardoor de kwaliteit van daarvoor gevoelige habitattypen en/of leefgebieden verder onder druk kan komen.

De Commissie adviseert deze informatie in het definitieve MER op te nemen en dan pas een besluit te nemen over Windpark ZE-BRA.

Wijze waarop het tussentijdstoetsingsadvies is betrokken in (het ontwerp van) de omgevingsvergunning
Compensatie aantasting natuurwaarden Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)
De aantasting is het gevolg van de bouw van windturbine 7 in het natuurgebied 'Bathse Schor' waardoor het areaal van het NNZ enigszins wordt verkleind. De commissie constateert terecht dat bij de MER en de vergunningaanvraag geen compensatieplan was opgenomen waarin is beschreven waarom het aanvaardbaar is dat door de bouw van het windpark de natuurwaarden uit het Natuurnetwerk Zeeland (hierna: NNZ) enigszins worden aangetast.

De reden hiervoor is dat de initiatiefnemers ten tijde van het indienen van de aanvraag (februari 2021) nog in overleg waren met de provincie Zeeland over de wijze waarop de beperkte aantasting zouden worden gecompenseerd. Hierover hebben de initiatiefnemers samen met de provincie Zeeland in de periode van het vooroverleg (zie hierna) overeenstemming bereikt.

In paragraaf 5.6.3 van de ruimtelijke onderbouwing is beschreven waarom de bouw van deze windturbine voldoet aan de 'Nee, tenzij'-toets uit de Omgevingsverordening Zeeland 2018.

Onderdeel van het doorlopen van deze toets, is het opstellen en uitvoeren van een natuurcompensatieplan om de aantasting van de natuurwaarden te compenseren. Het natuurcompensatieplan is als bijlage 4 opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing en is inmiddels akkoord bevonden door de provincie Zeeland.

Gevolgen stikstofdepositie
Naar aanleiding van het wijzigen van de turbineopstelling (zie hoofdstuk 1 van deze toelichting) is, om de milieueffecten van de nieuwe windturbineopstelling in beeld te brengen, een aanvulling op het MER geschreven. Hierin zijn de milieueffecten van de gewijzigde windturbineopstelling in beeld gebracht, inclusief de beperkte emissies van stikstof die samenhangen met de bouw van de windturbines. De provincie Zeeland heeft, als bevoegd gezag voor de natuurvergunning op grond van de Wet natuurbescherming en in afstemming met de provincie Noord-Brabant, geoordeeld dat deze beperkte eenmalige emissie niet tot onaanvaardbare gevolgen leidt op de Brabantse Wal. Het ontwerp van de natuurvergunning is tezamen met het ontwerp van deze omgevingsvergunning bekendgemaakt.

De aangevulde ruimtelijke onderbouwing met het natuurcompensatieplan en de aanvulling op het MER worden gelijktijdig met het ontwerp van de omgevingsvergunning ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r.

2.2 Vooroverleg

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 6.18 van het Besluit omgevingsrecht en artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening, is bij de voorbereiding van deze omgevingsvergunning aan betrokken maatschappelijke instanties de gelegenheid geboden om een overlegreactie te geven over de voorgenomen bouw van de windturbines en de MER. In totaal hebben 19 overlegpartners van deze gelegenheid gebruik gemaakt en een reactie gegeven op basis van de MER en het eindconcept van de ruimtelijke onderbouwing. Het advies van de Veiligheidsregio Zeeland over deze omgevingsvergunning is hierin ook opgenomen.

In de Nota van Overleg, die als bijlage 11 is opgenomen in de ruimtelijke onderbouwing, zijn de ontvangen overlegreacties beantwoord.

Naar aanleiding van deze overlegreacties zijn de volgende aanpassingen doorgevoerd.

Wijzigingen in de vergunningaanvraag
De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om de windturbineopstelling uit het voorkeursalternatief uit het MER te wijzigen van 19 naar 16 windturbines. De aanvraag, inclusief de ruimtelijke onderbouwing, zijn hierop aangepast. Om de milieueffecten van de nieuwe windturbineopstelling in beeld te brengen is daarbij een aanvulling op het MER geschreven, waarin de milieueffecten van de gewijzigde windturbineopstelling in beeld zijn gebracht. Deze aanvulling op het MER maakt eveneens deel uit van de definitieve ruimtelijke onderbouwing en wordt gelijktijdig met het ontwerp van de omgevingsvergunning ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r.

Wijzigingen in de ruimtelijke onderbouwing
In de definitieve versie van de ruimtelijke onderbouwing zijn naar aanleiding van de overlegreactie de volgende wijzigingen doorgevoerd.

- Initiatiefnemers hebben een natuurcompensatieplan opgesteld dat ter goedkeuring is voorgelegd voor het verlies van areaal dat is aangewezen voor het Natuur Netwerk Zeeland (NNZ). Dit compensatieplan is opgenomen in de definitieve ruimtelijke onderbouwing voor dit project.
- De namens de provincie gemaakte detailopmerkingen over de teksten van het MER en de ruimtelijke onderbouwing zijn ter kennisgeving aan de initiatiefnemers gezonden met het verzoek om de ruimtelijke onderbouwing hierop aan te vullen, inclusief de toetsing aan het bepaalde in artikel 2.28 van de Omgevingsverordening Zeeland 2018. In de laatste versie van de ruimtelijke onderbouwing zijn deze opmerkingen verwerkt.
- De initiatiefnemers hebben met de gemeenten overeenstemming bereikt over de wijze waarop de door de provincie Noord-Brabant voorgeschreven 'maatschappelijke meerwaarde' wordt ingevuld. Dit is ook in lijn met de in de RES Zeeland verwoorde wijze van participatie voor de omgeving. Dit voorstel is nader toegelicht in de definitieve ruimtelijke onderbouwing en contractueel vastgelegd in de anterieure overeenkomst die tussen de initiatiefnemers en de gemeenten is gesloten.
- De wijze waarop in dit project de gemeenten en de initiatiefnemers invulling geven aan de vereiste 'fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit' en de benodigde compensatie voor het enigszins verstoren van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) zoals bedoeld in de interim omgevingsverordening Noord-Brabant, is nader toegelicht in de definitieve ruimtelijke onderbouwing. Het gaat om een eenmalige geldelijke bijdrage waarvan de betaling is zeker gesteld in de anterieure overeenkomst die tussen de initiatiefnemers en de gemeenten is gesloten.

Overige wijzigingen
Daarnaast zijn naar aanleiding van de overlegreacties en de gewijzigde turbineopstelling nog andere acties ondernomen door het bevoegd gezag of de initiatiefnemers.

- De initiatiefnemers zijn gevraagd om de risicobeoordeling uit te voeren voor de door Evides aangegeven waterleidingen en de rioolwaterleiding die in beheer is bij het Waterschap Brabantse Delta. De resultaten van deze studies worden bij het verlenen van de omgevingsvergunning betrokken.
- Naar aanleiding van de overlegreacties over de natuuronderzoeken, zijn de initiatiefnemers in overleg getreden met de natuurorganisaties en de provincie Zeeland. In de zomerperiode van 2021 vindt aanvullende veldonderzoek plaats. De uitkomsten hiervan worden betrokken in de besluitvorming over de natuurvergunning en -ontheffingen die voor het windpark zijn aangevraagd.
- De initiatiefnemers hebben, na overleg Waterschap Scheldestromen, de aanvraag voor de ontheffingen voor de Keur Wegen voor het overdraaien van de rotoren van enkele windturbines over de waterschapswegen aangepast.

2.3 Advies van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht

Achtergronden
Op grond van artikel 2.26 Wabo en het eerste lid van artikel 6.1 van het Besluit omgevingsrecht (Bor) heeft het college van burgemeester en wethouders van een gemeente op wiens grondgebied een project wordt gerealiseerd, het recht om advies uit te brengen over de vergunningaanvraag. Op grond van het tweede lid van artikel 6.2 Bor brengen zij bij dat advies ook het welstandsadvies uit.

Zoals overeengekomen tussen beide gemeenten in hun samenwerkingsovereenkomst, is voor deze omgevingsvergunning een speciale procedurele afspraak gemaakt (zie paragraaf 1.1 van deze toelichting). Het concept advies vanuit B&W is eerst voorgelegd aan de gemeenteraad van Woensdrecht zodat de raadsleden hun wensen en bedenkingen kenbaar kunnen maken. Dit advies wordt vervolgens als zwaarwegend advies voor het deel van het windproject dat is gelegen op grondgebied van de gemeente Woensdrecht bij de verdere besluitvorming betrokken.

Totstandkoming advies
B&W Woensdrecht hebben een concept advies opgesteld. In dat concept advies zijn de ambtelijke adviezen van de volgende instanties betrokken.

Welstandscommissie Gemeente Woensdrecht
De welstandscommissie heeft geadviseerd dat het bouwplan voldoet aan de redelijke eisen van welstand. Dit advies is betrokken in de toetsing van het bouwplan, zie paragraaf 3.1 van deze toelichting.

Bouwtechnisch advies
Uit het bouwtechnisch blijkt dat de aangeleverde gegevens voldoende informatie bevatten met betrekking tot het constructieprincipe van masten en funderingen. Voorwaarden zijn dat:

- de definitieve uitwerking van de fundering tijdig voor uitvoering van de werkzaamheden aangeleverd moet worden en verder wordt uitgewerkt op werktekeningen;
- voorafgaand aan de bouw een geotechnisch bodemonderzoek (sonderingen) uitgevoerd wordt volgens de NEN 9997.

De voorwaarden zijn opgenomen in voorschrift 2.1 van deze omgevingsvergunning. Omdat de NEN 9997 inmiddels is vervallen, wordt in dit voorschrift niet specifiek naar deze NEN-norm verwezen.

Archeologie
Met de aanbeveling om de aangegeven puntlocaties op de beleidskaart van de gemeente Woensdrecht te vermijden in de planvorming kan worden ingestemd.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OWMB)
De OMWB heeft de aspecten 'geluid', 'slagschaduw' en 'externe veiligheid' beoordeeld voor zover deze het grondgebied van de gemeente Woensdrecht betreffen. Dit deel van het advies is tot stand gekomen voorafgaand aan de uitspraak van de ABRvS van 30 juni 2021 over de milieunormen uit het Activiteitenbesluit.

Het advies van de OMWB kon daarom voor die onderdelen in het ontwerp van deze omgevingsvergunning niet worden gebruikt. In paragraaf 3.4 van deze toelichting is beschreven op welke wijze de milieunormen voor dit windpark zijn vormgegeven. De OMWB wordt hierover bij het publiceren van het ontwerp van deze omgevingsvergunning ook om advies gevraagd. Dat advies wordt betrokken bij het verlenen van deze omgevingsvergunning.

Landschappelijke beoordeling
Het aantal turbines is op Woensdrechts grondgebied teruggebracht naar twee turbines. De landschappelijke / ruimtelijke impact is aanzienlijk gereduceerd ten opzichte van het oorspronkelijke scenario.

Turbine 15 volgt grofweg de lijn / bocht van turbines die vanuit Zeeland de provinciegrens oversteekt richting de kern Ossendrecht. Vanaf het standpunt Langeweg (welke het meest logische standpunt is om aan de hand van het bestaande park het nieuwe park te toetsen) staat turbine 15 daarmee in lijn met het nieuwe park en op een logische afstand vanaf het bestaande park. Turbine 15 staat hiermee op een logische plaats.

Turbine 17 is als meest oostelijke nieuwe turbine ruimtelijk gezien logisch. Als absoluut eindpunt van het park is de positie bepalend voor het geheel. Turbine 17 wijkt van de lijn, wat vanaf het standpunt Aanwas/Langeweg een landschappelijk / ruimtelijk onrustig beeld geeft. Turbine 17 is daarmee (zeker in verhouding tot 15) minder landschappelijk aanvaardbaar en het geniet de voorkeur om windturbine 17 zuidelijker te plaatsen waarmee aan het principe van een lijnvormig element (ondanks afwijkende openingen onderling) optimaal tegemoet gekomen wordt. Het naar het zuiden verplaatsen zorgt tevens voor het vergroten van de afstand tussen turbine 17 en de kern Ossendrecht en het vergroten van de tussenliggende open ruimte, hetzíj in beperkte mate.

Wensen en bedenkingen gemeenteraad Woensdrecht
Het concept advies is voorgelegd aan de gemeenteraad van Woensdrecht met het verzoek aan de raad om eventuele wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De gemeenteraad van Woensdrecht heeft op 7 juli 2021 het advies bevestigd en daarbij een amendement aangenomen. In dat amendement zijn vier aandachtspunten benoemd die in de besluitvorming over het windpark betrokken moet worden.

1. Advies Woensdrecht:
   Op grond van de uitgebrachte adviezen adviseren wij u om nadrukkelijk te onderzoeken of windmolen Windturbine 17 naar het zuiden verplaatst kan worden zoals aangegeven in het uitgebrachte advies landschappelijke inpassing. Hierdoor wordt tevens de afstand t.o.v de woonomgeving van de kern Ossendrecht vergroot en geluidbelasting op dichtbij gelegen woningen verminderd.

Reactie:
De initiatiefnemers zijn gevraagd om een onderbouwing aan te leveren of, en zo ja in welke mate, turbinepositie 17 in zuidelijke richting verschoven kan worden. De initiatiefnemers hebben aangegeven dat dit niet mogelijk is, omdat de windturbine dan te dichtbij de bestaande windturbines van Windpark Kabeljauwbeek komt te staan. Zou hiervoor gekozen worden, dan ontstaat zogenaamde interferentie waardoor de productiecapaciteit van beide windparken sterk negatief wordt beïnvloed. Ook gelden hier beperkingen vanwege de radarpost bij Vliegveld Woensdrecht en maakt de nabij gelegen woning van derden dat het meer in zuidelijke richting verschuiven van deze windturbine niet tot de mogelijkheden behoort. De onderbouwing van de initiatiefnemers is als bijlage opgenomen bij deze toelichting.

2. Advies Woensdrecht:
   De gemeente Woensdrecht adviseert u aan de initiatiefnemers de voorwaarde op te leggen de windturbines WT 15 en WT 17 van een stilstandvoorziening te voorzien in de situaties waar hinder van slagschaduw te verwachten is en stillere windmolens toe te passen op de locaties waar de geluidbelasting op de woningen wordt overschreden.

   Reactie:
   Voor het voorkomen van slagschaduwhinder geldt dat, op verzoek van de initiatiefnemers zelf, in de vergunning als voorschrift wordt opgenomen dat de nieuwe windturbines geen nieuwe slagschaduwhinder mogen opleveren bij woningen die reeds van de omliggende windturbines al slagschaduwhinder ondervinden, zie paragraaf 3.4 van deze toelichting. Aan dit advies wordt daarmee zonder meer gevolg gegeven.

3. Ten aanzien van geluid geldt dat aan de omgevingsvergunning aangepaste geluidsnormen worden verbonden. Ook dat wordt in paragraaf 3.4 van deze toelichting nader toegelicht. Hiermee wordt een beschermingsniveau geboden waarbij het bestaande geluidsniveau zoveel als mogelijk wordt gehandhaafd.

4. Advies Woensdrecht:
   In de vergunning, of op een andere wijze, te regelen dat na ingebruikname van de windmolens door een onafhankelijke dienst geluidsmetingen worden verricht teneinde daadwerkelijke geluidsbelasting te monitoren.

   Reactie:
   Aan deze omgevingsvergunning is in voorschrift 5.7 voorgeschreven dat binnen 1 jaar na inwerkingtreding van de omgevingsvergunning wordt aangetoond dat wordt voldaan aan de geluidsnormen.

5. Advies Woensdrecht:
   Wij adviseren u bij uw beslissing rekening te houden met de uitspraak van de Raad van State inzake het windpark Delfzijl. De uitspraak verplicht de rijksoverheid of u als bevoegd orgaan tot het nader vaststellen van normen voor de milieutoetsing op o.a. gebied van geluidhinder en slagschaduw. Wij houden ons het recht voor u opnieuw te adviseren als de nieuwe normering is vastgesteld en de gevolgen daarvan op Woensdrechts grondgebied duidelijk zijn.

   Reactie:
   De wijze waarop in deze omgevingsvergunning tegemoet wordt gekomen aan de uitspraak van de ABRvS is verwoord in paragraaf 3.4 van deze toelichting. Voor de volledigheid kan daarbij nog worden vermeld dat het ontwerp van de omgevingsvergunning deze zomer nog eens ter advisering wordt voorgelegd aan de onafhankelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage. Gelijktijdig worden ook de RUD Zeeland en de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant hierover om advies gevraagd. Deze adviezen worden te zijner tijd aan zowel de gemeenteraad van Reimerswaal als die van Woensdrecht ter kennisname gebracht.

2.4 Welstandsadvies

De stadsbouwmeester van de gemeente Reimerswaal heeft op 22 juni 2021 advies uitgebracht. De stadsbouwmeester is van oordeel dat het bouwplan met inachtneming van de van toepassing zijnde welstandscriteria uit de Welstandsnota Reimerswaal niet in de strijd is met de redelijke eisen van welstand.

Het advies van de stadsbouwmeester is betrokken bij de toetsing van het bouwplan, zie paragraaf 3.1 van deze toelichting. Daar is ook de onderliggende motivatie opgenomen bij het positieve welstandsadvies.

2.5 Advies RUD Zeeland

De Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (hierna: RUD Zeeland) heeft geadviseerd over de activiteit ‘milieu’. Dit advies heeft ook betrekking op de milieunormen uit het Activiteitenbesluit waarover op 30 juni 2021 door de ABRvS een uitspraak is gedaan. Het advies van de RUD Zeeland kon daarom voor die onderdelen in het ontwerp van deze omgevingsvergunning niet worden gebruikt. In paragraaf 3.4 van deze toelichting is beschreven op welke wijze de milieunormen voor dit windpark zijn vormgegeven. De RUD Zeeland is hierover bij het publiceren van het ontwerp van deze omgevingsvergunning ook om advies gevraagd. Dat advies wordt betrokken bij het verlenen van deze omgevingsvergunning.

Voor de overige onderdelen is het advies van de RUD Zeeland integraal overgenomen in het ontwerp van deze omgevingsvergunning.

3. Inhoudelijke overwegingen

3.1 Bouwen van een bouwwerk

Het toetsingskader voor de activiteit bouwen van een bouwwerk is artikel 2.10 Wabo.

Algemeen

Omdat definitieve selectie van te plaatsen merk en type windturbine pas later zal plaatsvinden, is daarom in de aanvraag een bandbreedte gegeven van de maximale en de minimale turbineafmetingen en de maximale afmetingen van de fundering. De minimale en maximale turbineafmetingen bedragen voor wat betreft de ashoogte ten opzichte van maaiveld respectievelijk 120 meter en 137 meter. De rotordiameter bedraagt respectievelijk 125 meter en 160 meter. De maximale tiphoogte bedraagt 200 meter, de tiplaagte is niet lager dan 40 meter. De maximale fundatiediameter bedraagt 24 meter. Verder biedt de aanvraag inzicht in de kleur, de maatvoering en de gezichtsbepalende delen van de windturbines. De aanvraag is beperkt tot de definitieve constructieve hoofdopzet van de windturbines en de fundatie. Door de aanvrager is verzocht om de verder benodigde gegevens voorafgaand aan de bouw te mogen aanleveren. Op dit punt zijn voorschriften aan de vergunning verbonden. Op deze basis heeft toetsing plaatsgevonden.

Toets aan het bestemmingsplan

Het windproject past niet binnen de regels van de geldende bestemmingsplannen en daarom wordt getoetst of vergunningverlening met toepassing van artikel 2.12 Wabo mogelijk is. Daarbij wordt beoordeeld of het windproject niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening om dan de omgevingsvergunning te verlenen in afwijking van het bestemmingsplan. Dat is het geval zoals in paragraaf 3.3 van deze toelichting nader wordt onderbouwd.

Welstandstoets

In verband met de vergunningprocedure is het advies van de stadsbouwmeester ingewonnen over de bouwplannen voor windpark ZE-BRA. Het windpark is gelegen in een welstandsneutraal gebied. Na beoordeling van de relevante stukken – inclusief de aangegeven bandbreedte en de mogelijkheid dat voor enkele windturbines een afwijkende rotordiameter kan worden toegepast, is de stadsbouwmeester van oordeel dat dit bouwplan, overeenkomstig de ingediende tekeningen onder dossiernummer 2021.0100, met inachtneming van de van toepassing zijnde welstandscriteria uit de Welstandsnota Reimerswaal, niet in strijd is met redelijke eisen van welstand.

In het op 22 juni 2021 definitief uitgebrachte advies is dit als volgt nader gemotiveerd.

De positionering van de windmolens is afgestemd op de situatieve en landschappelijke eigenschappen. De windmolens zijn qua maat en schaal passend in het landschap en de kleurstelling en uitstraling is ondergeschikt aan de omgeving. Door de hoogtemaat van de windmolens en de ruime onderlinge afstand van de windmolens ten opzichte van elkaar is de commissie van mening dat de invloed op de maat en schaal van het omliggende landschap gering is.

De masten zijn met de grijze kleur ingetogen in de uitstraling en onopvallend in het landschap en niet van invloed op de weinig aanwezige (agrarische) bebouwing. Door de wisselende plaatsing (niet op één lijn) van de windmolens ontstaat een natuurlijke inpassing.

Een evenwichtig totaalbeeld van de windmolens in relatie tot de omgeving ontstaat.

Bouwbesluit
De aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden maken naar het oordeel van het bevoegd gezag aannemelijk dat het bouwplan voldoet, of zal voldoen, aan de voorschriften uit het Bouwbesluit. Ten aanzien van de constructie zal nog nadere toetsing plaatsvinden van de later aan te leveren detailuitwerking.

Bovengenoemd oordeel dat aannemelijk is dat het bouwplan voldoet of zal voldoen aan de voorschriften uit het Bouwbesluit is ook gebaseerd op het advies van de Veiligheidsregio Zeeland op het onderdeel Bouwen. Daarbij is aangegeven dat indien in of nabij een windturbine een calamiteit plaatsvindt, of heeft plaatsgevonden, de hulpdiensten de locatie van de windturbine moeten kunnen betreden. In geval van een escalerende brand in de windturbine zullen hulpdiensten de windturbine niet betreden in verband met de beperkte bestrijdingsmogelijkheden en het hoge veiligheidsrisico voor de hulpverleners. Bij andere calamiteiten, bijvoorbeeld een monteur die bovenin de windturbine gewond is geraakt of een kleine brand onderin de mast, is het echter wel noodzakelijk dat hulpdiensten de windturbine kunnen betreden. Om de bereikbaarheid van de windturbines voor de hulpdiensten te waarborgen, moeten (al dan niet doodlopende) toegangswegen en opstelplaatsen nabij de windturbines voldoen aan voorschriften.

Ook adviseert de VRZ nog aanvullend ten aanzien van automatische blusinstallaties. Zoals hierboven reeds is beschreven zullen hulpdiensten in geval van een escalerende brand in de windturbine de windturbine niet betreden in verband met de beperkte bestrijdingsmogelijkheden en het hoge veiligheidsrisico voor de hulpverleners. Geadviseerd wordt daarom, voor zover hier nog niet in is voorzien, de windturbines te voorzien van een automatische blusinstallatie.

Bouwverordening
De aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden maken naar het oordeel van het bevoegd gezag aannemelijk dat het bouwplan voldoet of zal voldoen aan de voorschriften uit de Bouwverordening Reimerswaal.

Conclusie
Het windproject voldoet aan het bepaalde bij of krachtens artikel 2.10 Wabo. De aangevraagde activiteit ‘bouwen van een bouwwerk’ kan worden vergund. Voor deze activiteit worden een aantal voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbonden die in hoofdstuk 2 van de vergunningvoorschriften zijn opgenomen.

3.2 Uitvoeren van werken, geen bouwwerkzaamheden, of van werkzaamheden

Het toetsingskader voor de activiteit uitvoeren van werken, geen bouwwerkzaamheden, of van werkzaamheden is artikel 2.11 Wabo en de regeling in de bestemmingsplannen Buitengebied Reimerswaal en Buitengebied Woensdrecht.

Toets aan de geldende bestemmingsplannen

Voor het funderen van de windturbines en de kraanopstelplaatsen, alsmede voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden daarvoor, geldt in bestemmingsplan Buitengebied Reimerswaal 2019 en in bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht een bouw- en aanlegverbod op grond van de planregels, zie tabel 3.1.

Tabel 3.1 Aanlegverboden op grond van de geldende bestemmingsplannen

Windturbinelocaties					
WT-04 WT-05 WT-08 WT-09 WT-13	WT-01 WT-02 WT-03 WT-10 WT-11 WT-12	WT-06	WT-14	WT-07	WT-15 WT-17
Bestemmingsplan Buitengebied Reimerswaal 2019					Bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht
Waarde Archeologie - 2	Waarde Archeologie - 3	Waarde Archeologie - 2	Artikel 37 – Riool Artikel 37.4.1 planregels: aanlegverbod	Natuur	Waarde Archeologie - 3
Art. 40.3.1 planregels: aanlegverbod	Art. 41.3.1: aanlegverbod	Art. 40.3.1 planregels: aanlegverbod	Waarde Archeologie - 2	Art. 17.4.1 planregels: aanlegverbod	Art. 44.4.1 planregels aanlegverbod
		Afwegingszone -Natuur	Art. 40.3.1 planregels: aanlegverbod	Waarde Archeologie - 4	
		Art. 50.2 planregels: aanlegverbod	Afwegingszone -Natuur	Art. 42.2 planregels: bouwverbod	
			Art. 50.2 planregels: aanlegverbod	Art. 42.3.1 planregels: aanlegverbod	

Aanlegverboden Waarde Archeologie-2 en -3 Bestemmingsplan Buitengebied 2019 Reimerswaal en Waarde Archeologie-3 Bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht

Om de verstoring van mogelijk voorkomende archeologisch waardevolle resten te beschermen, is in de geldende bestemmingsplannen een dubbelbestemming opgenomen. Op basis van deze dubbelbestemming geldt in beide bestemmingsplannen een aanlegverbod voor graafwerkzaamheden. Het verbod is afhankelijk van de ontgravingsdiepte en het te verstoren oppervlak maar geldt in dit geval voor graafwerkzaamheden met een diepte van 40 cm of dieper en een oppervlak van 250 m^2 of meer (art. 40.3.2 planregels Buitengebied 2019 Reimerswaal) respectievelijk 50 cm of meer en een oppervlak van 100 m^2 of meer (art. 44.4.1 planregels bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht).

Van dit aanlegverbod kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken wanneer uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat geen archeologisch waardevolle resten te verwachten zijn. Onderdeel van de MER en de aanvraag zijn de resultaten van een archeologisch vooronderzoek. Hieruit blijkt dat ter plaatse van windturbinelocaties 3 en 10 mogelijk de resten kunnen worden aangetroffen van een oudere dijk uit de late middeleeuwen of nieuwe tijd. In het gedeelte van de projectlocatie dat is gelegen in de gemeente Woensdrecht geldt een middelhoge verwachtingswaarde voor het voorkomen van archeologisch waardevolle resten.

Op basis van deze uitkomsten heeft een archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden. De resultaten hiervan maken deel uit van de vergunningaanvraag. Uit dit onderzoek blijkt dat bij één locatie binnen de geplande verstoringsdiepte mogelijk archeologische waarden aangetroffen kunnen worden. Dit betreft turbinelocatie 10 waar op basis van luchtbeelden een mogelijk een oudere (16e eeuw of vroeger) dijk gelegen is. Voor deze locatie wordt geadviseerd een vervolgonderzoek uit te laten voeren in de vorm van een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven op de plaats van de te realiseren windturbine wanneer dieper wordt gegraven dan 4 meter beneden maaiveld. Dit is als voorschrift 3.1 opgenomen in de deze omgevingsvergunning.

Voor de overige turbinelocaties geldt dat op basis van de uitkomsten van de archeologische onderzoeken wordt voldaan aan de voorwaarden uit de planregels om de gevraagde omgevingsvergunning voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden te kunnen verlenen.

Algemene meldplicht voor archeologische toevalsvondsten
Wanneer bij de uitvoering van de werkzaamheden onverwacht archeologische resten worden aangetroffen, dan is conform artikel 5.10 van de Erfgoedwet aanmelding van de desbetreffende vondsten bij de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap dan wel de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed verplicht (vondstmelding via ARCHIS). Voor de gemeente Reimerswaal dient de melding van een toevalsvondst te gebeuren bij Erfgoed Zeeland. Dit is een wettelijke verplichting zodat het opnemen van een daartoe strekkend voorschrift aan deze vergunning achterwege kan blijven.

Aanlegverbod 'Afwegingszone natuurgebied' voor windturbinelocaties 6 en 14
Op grond van artikel 50.2.2 geldt op grond van de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied 2019 van de gemeente Reimerswaal voor de windturbinelocaties 6 en 14 een aanlegverbod voor onder andere het aanbrengen van boven- en ondergrondse transport-, of energieleidingen en het ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem.

Van dit verbod kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken wanneer wordt voldaan aan het bepaalde in art. 50.2.4 van de planregels. Dit houdt in dat hetzij direct hetzij indirect de te verwachten gevolgen van de werkzaamheden de natuurwaarden van het aangrenzende natuurgebied niet onevenredig aantasten, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van de natuurwaarden niet wezenlijk worden verkleind. Het betreft in dit geval het natuurgebied 'Bathse Schor'.

Voor het bouwen en inwerking hebben van het windpark is gelijktijdig met de aanvraag voor deze omgevingsvergunning een natuurvergunning op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd. De natuurvergunning ziet mede toe op de effecten die optreden in het natuurgebied 'Bathse Schor' als gevolg van de bouw en aanleg van het windpark. Het ontwerp van de natuurvergunning wordt gelijktijdig met het ontwerp van deze omgevingsvergunning bekend gemaakt. Hieruit blijkt dat de aanlegwerkzaamheden van het windpark niet tot een onevenredige aantasting van de natuurwaarden in het Bathse Schor leiden. Daarmee kan de gevraagde omgevingsvergunning voor de graaf- en aanlegwerkzaamheden voor het windturbinepark op de locaties 6 en 14 worden verleend.

Aanlegverbod voor windturbine 14 binnen de dubbelbestemming Leiding-Riool
Op grond van artikel 37.4.1 geldt op grond van de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied 2019 van de gemeente Reimerswaal voor de windturbinelocatie 14 een aanlegverbod voor onder andere het aanbrengen verhardingen, boven- en ondergrondse transport-, of energieleidingen en het ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem.

Van dit verbod kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken wanneer wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 37.4.3 van de planregels. Het toetsingscriterium is dat het leidingbelang niet onevenredig wordt geschaad. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen, moet op grond van dit artikel hierover advies worden ingewonnen bij de betreffende leidingbeheerder.

Over het verrichten van de aanlegwerkzaamheden heeft overleg plaatsgevonden met de leidingbeheerder (het Waterschap Brabantse Delta). Het waterschap heeft enkele eisen geformuleerd ten aanzien van de wijze van uitvoeren van de bouwwerkzaamheden teneinde schade aan de aanwezige persleiding bij de bouwwerkzaamheden te voorkomen.

De initiatiefnemers hebben aangegeven met beide voorwaarden van het waterschap rekening te houden. Om dit te waarborgen is voorschrift 4.3 aan deze omgevingsvergunning verbonden waarin is voorgeschreven dat eerst een bouwplan ter toetsing aan de leidingbeheerder moet worden voorgelegd, overeenkomstig hetgeen ook voor andere leidingen is overwogen, zie paragraaf 3.3.

Aanlegverbod voor windturbinelocatie 7 binnen de bestemming Natuur
Op grond van artikel 17.4.1 geldt op grond van de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied 2019 van de gemeente Reimerswaal voor de windturbinelocatie 07 een aanlegverbod voor onder andere:

- het aanbrengen van boven- en ondergrondse transport-, of energieleidingen;
- het aanleggen of verharden van wegen en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- het verwijderen, kappen of rooien van bomen of andere opgaande beplanting alsmede het verwijderen van oevervegetaties;
- het vergraven, verruimen of dempen van aanwezige waterlopen;
- het ontginnen, verlagen, afgraven, ophogen of egaliseren van de bodem.

Van dit verbod kan bij omgevingsvergunning worden afgeweken wanneer wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 17.4.3 van de planregels. Dit houdt in dat hetzij direct hetzij indirect de te verwachten gevolgen van de werkzaamheden de natuurwaarden van het natuurgebied niet onevenredig aantasten, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van de waarden niet onevenredig worden of kunnen verkleind en indien mitigerende en zodanig compenserende maatregelen worden getroffen. Het betreft in dit geval het natuurgebied 'Bathse Schor'.

Voor het bouwen en inwerking hebben van het windpark is gelijktijdig met de aanvraag voor deze omgevingsvergunning een natuurvergunning op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd. De natuurvergunning ziet mede toe op de effecten die optreden in het natuurgebied 'Bathse Schor' als gevolg van de bouw en aanleg van het windpark. Het ontwerp van de natuurvergunning wordt gelijktijdig met het ontwerp van deze omgevingsvergunning bekend gemaakt. Hieruit blijkt dat de aanlegwerkzaamheden van het windpark niet tot een onevenredige aantasting van de natuurwaarden in het Bathse Schor leidt.

Bovendien maakt een natuurcompensatieplan deel uit van de vergunningaanvraag. Door uitvoering te geven aan het natuurcompensatieplan voorafgaand aan de bouw van het windpark wordt de beperkte aantasting van de natuurwaarden in voldoende mate gecompenseerd. In voorschrift 3.2 van deze omgevingsvergunning wordt de aanleg en instandhouding van het natuurcompensatieplan vastgelegd en zeker gesteld. Daarmee kan de gevraagde omgevingsvergunning voor de graaf- en aanlegwerkzaamheden voor het windturbinepark op de locatie 7 worden verleend.

Conclusie
Het windproject voldoet aan het bepaalde bij of krachtens artikel 2.11 Wabo en de regeling in de bestemmingsplannen Buitengebied Reimerswaal en Buitengebied Woensdrecht. De aangevraagde activiteit 'uitvoeren van werken, geen bouwwerkzaamheden, of van werkzaamheden' kan worden vergund. Voor deze activiteit worden een aantal voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbonden die in hoofdstukken 3 en 4 van de vergunningvoorschriften zijn opgenomen.

3.3 Gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan

Het toetsingskader voor de activiteit gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan is artikel 2.12 Wabo. In het eerste lid, onder a, van art. 2.12 Wabo wordt aangegeven dat afwijken enkel mogelijk is wanneer het project niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Tevens wordt bepaald dat afwijken enkel mogelijk is:

1. met toepassing van de in het bestemmingsplan of de beheersverordening opgenomen regels inzake afwijking,
2. in de bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, of
3. in overige gevallen, indien de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

In bestemmingsplan Buitengebied Reimerswaal, noch in bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht zijn regels opgenomen waarmee het mogelijk is om af te wijken voor dit windproject. Het windpark is geen geval waarvan in het Bor is bepaald dat hiervoor van de geldende bestemmingsplannen kan worden afgeweken.

Daarom bevat de aanvraag een ruimtelijke onderbouwing waarin is toegelicht waarom afwijken van de bestemmingsplannen voor dit windproject aanvaardbaar is en sprake is van een goede ruimtelijke ordening.

Ten aanzien van een aantal onderwerpen uit deze ruimtelijke onderbouwing wordt nog het volgende opgemerkt.

Invloed op radarpost Woensdrecht
Omdat de beoogde windturbines een tiphoogte hebben van meer dan 75 meter boven NAP, geldt op grond van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), artikel 50.11 van de planregels van bestemmingsplan Buitengebied Reimerswaal 2019 en artikel 49.15 van de planregels van bestemmingsplan Buitengebied Woensdrecht dat voor het bouwen van deze windturbines een verklaring van geen bezwaar verkregen moet worden van het Ministerie van Defensie. De nieuwe windturbines mogen namelijk niet leiden tot een onaanvaardbare mate van hinder op de militaire radarpost bij Vliegveld Woensdrecht.

De windturbineopstelling waarvoor vergunning is aangevraagd, is ter toetsing voorgelegd aan het ministerie. Op 25 juni 2021 heeft het ministerie de gevraagde verklaring van geen bezwaar voor Windpark ZE-BRA afgegeven. Deze is als bijlage 4 aan de toelichting bij deze vergunning opgenomen. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke vereisten rondom de radarpost Woensdrecht en daarmee is de aanvaardbaarheid van de bouw van het windpark voor wat betreft de mogelijke verstoring op deze radarpost gegeven.

Wanneer het te bouwen windturbinetype afwijkt van het type waarvoor het Ministerie van Defensie een verklaring van geen bezwaar heeft verleend, dient uiterlijk 3 maanden voor de start van de bouw van de windturbines aan het bevoegd gezag de resultaten te worden overlegd van een radarverstoringsonderzoek. De bouw van het windpark kan pas aanvangen nadat daarover opnieuw een verklaring van geen bezwaar verkregen is van het Ministerie van Defensie. Dat is vastgelegd in voorschrift 4.2 bij deze omgevingsvergunning.

Invloed op het Natuurnetwerk Zeeland en het Natuurnetwerk Brabant
Natuurnetwerk Zeeland (NNZ)
Een van de beoogde windturbines van Windpark ZE-BRA (turbine 7) is geprojecteerd op gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Zeeland (NNZ). Het gaat om het natuurgebied Bathse Schor.

Op grond van artikel 2.23 van de Omgevingsverordening Zeeland 2018 kan een omgevingsvergunning voor de bouw van een windpark op gronden die deel uitmaken van het NNZ enkel worden verleend, wanneer dit niet leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte van de gronden of tot een significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het NNZ. Dit verbod is niet van toepassing wanneer:
a. sprake is van een groot openbaar belang en
b. er geen reële andere mogelijkheden zijn en
c. de negatieve effecten op de in het vierde lid bedoelde wezenlijke kenmerken en waarden, oppervlakte en samenhang zoveel mogelijk worden beperkt door het treffen van mitigerende maatregelen en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

In de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de vergunningaanvraag is onderbouwd dat aan deze voorwaarden wordt voldaan en dat daarmee de bouw van het windpark op gronden die behoren tot het NNZ desondanks aanvaardbaar is.

Bovendien maakt een natuurcompensatieplan deel uit van de vergunningaanvraag. Door uitvoering te geven aan het natuurcompensatieplan voorafgaand aan de bouw van het windpark wordt de beperkte aantasting van de natuurwaarden in voldoende mate gecompenseerd. In voorschrift 3.2 van deze omgevingsvergunning wordt de aanleg en instandhouding van het natuurcompensatieplan vastgelegd en zeker gesteld.

Voor het bouwen en inwerking hebben van het windpark is daarnaast gelijktijdig met de aanvraag voor deze omgevingsvergunning een natuurvergunning op grond van de Wet natuurbescherming aangevraagd. De natuurvergunning ziet mede toe op de effecten die optreden in het natuurgebied 'Bathse Schor' als gevolg van de bouw en aanleg van het windpark. Het ontwerp van de natuurvergunning wordt gelijktijdig met het ontwerp van deze omgevingsvergunning bekend gemaakt. Hieruit blijkt dat de aanlegwerkzaamheden van het windpark niet tot een onevenredige aantasting van de natuurwaarden in het Bathse Schor leidt.

Natuurnetwerk Brabant (NNB)
De onderhoudsweg die ten behoeve van windturbine 7 wordt aangelegd, is geprojecteerd op gronden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Brabant (NNB). De totale aantasting bedraagt maximaal 134 m^2.

Op grond van artikel 3.19 van de Interim-Omgevingsverordening Noord-Brabant kan een omgevingsvergunning voor de bouw van een windpark op gronden die deel uitmaken van het NNB enkel worden verleend, wanneer:
a. sprake is van een groot openbaar belang;
b. voor de ontwikkeling geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten het NNB;
c. geen andere oplossingen voorhanden zijn die de aantasting van het NNB voorkomen;
d. de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt;
e. bij het verlies van ecologische waarden en kenmerken wordt gecompenseerd;
f. de uitvoering en monitoring over de compensatie zijn verzekerd.

In de ruimtelijke onderbouwing behorende bij de vergunningaanvraag is onderbouwd dat aan deze voorwaarden wordt voldaan en dat daarmee de bouw van het windpark op gronden die behoren tot het NNB desondanks aanvaardbaar is. Vanwege het geringe oppervlak dat gecompenseerd moet worden, is ervoor gekozen om te compenseren door middel van een financiële bijdrage aan de gemeente Woensdrecht. De gemeente kan te zijner tijd deze geldelijke middelen tezamen met die van andere projecten gebruiken om een natuurcompensatieproject te realiseren. In de anterieure overeenkomst die ten behoeve van dit project is gesloten tussen beide gemeenten en de initiatiefnemers is de betaling van de benodigde compensatiegelden vastgelegd.

Kwaliteitsverbetering landschap
Artikel 3.9 van de Interim-Omgevingsverordening Noord-Brabant schrijft voor dat wanneer met een omgevingsvergunning een ontwikkeling in het landelijk gebied mogelijk wordt gemaakt, dit gepaard moet gaan met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Op grond van het vierde lid van dit artikel kan ervoor worden gekozen om deze fysieke verbetering anderszins vorm te geven, bijvoorbeeld in de vorm van een financiële bijdrage in een regionaal landschapsfonds.

In paragraaf 5.2.2 van de ruimtelijke onderbouwing die behoort bij de vergunningaanvraag is onderbouwd dat door het saneren van de bestaande windturbines met dit project een bijdrage wordt geleverd aan de gevraagde kwaliteitsverbetering.

Omdat binnen het project maar beperkte mogelijkheden beschikbaar zijn om daar verder invulling aan te geven, is in de anterieure overeenkomst die voor dit project is gesloten met de initiatiefnemers en de gemeenten een financiële bijdrage aan de gemeente Woensdrecht afgesproken. De gemeente kan te zijner tijd deze geldelijke middelen tezamen met die van andere projecten gebruiken om landschapsprojecten te realiseren. Hiermee is voldaan aan het bepaalde in artikel 3.9 van de Interim-Omgevingsverordening Noord-Brabant.

Maatschappelijke meerwaarde windturbines
In de provincie Noord-Brabant geldt op grond van artikel 3.37 van de Interim-Omgevingsverordening dat het maken van bindende afspraken over de wijze waarop inwoners kunnen meeprofiteren van de komst van het windpark verplicht is. In de provincie Zeeland is het maken van afspraken hierover een inspanningsverplichting voor de gemeente op grond van de Regionale Energie Strategie (RES Zeeland).

Met de initiatiefnemers zijn hierover het volgende afgesproken in de anterieure overeenkomst.

- In navolging van de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land van de Nederlandse Wind Energy Association (NWEA-code) wordt gedurende de exploitatieperiode van het windpark een bijdrage van 50 eurocent per jaarlijks opgewekte megaWattuur (MWh) afgedragen.
- Deze jaarlijkse bijdrage deels wordt gebruikt om een nog op te richten en door beide gemeenten te beheren duurzaamheidsfonds te vullen. Uit dit fonds kunnen projecten worden betaald op het gebied van verduurzaming.
- Verder wordt deze bijdrage gebruikt om woningeigenaren en grondgebruikers in de directe omgeving van het windpark te compenseren.
- Daarnaast wordt een obligatielening van 2 miljoen euro beschikbaar gesteld met een looptijd die afgestemd wordt met omwonenden en die maximaal 25 jaar bedraagt, met een marktconforme rente. Deze obligatielening wordt enkel opengesteld voor inwoners van beide gemeenten waarbij kleinere inschrijvers voorrang krijgen op grotere inschrijvers.

Op deze wijze wordt door de initiatiefnemers en de gemeenten invulling gegeven aan de beleidsmatige wens uit de RES Zeeland en de verplichting uit Noord-Brabant om het windpark van ‘maatschappelijke meerwaarde’ te laten zijn voor de omwonenden in de directe omgeving.

Molenaarswoningen
Onderdeel van de aanvraag is het toekennen van de functie als 'molenaarswoningen' voor een zestal bestaande agrarische bedrijfswoningen. Het betreft woningen die deel uitmaken van de 'inrichting' als bedoeld in het eerste lid van artikel 1.1 Wm. Daarvoor is nodig dat de woningen voldoen aan twee van de drie criteria die worden genoemd in het vierde lid van artikel 1.1 Wm. Deze criteria zijn dat tussen de molenaarswoning en de rest van het windpark sprake moet zijn van een:

- technische binding: bijvoorbeeld doordat de molenaarswoning en de windturbine(s) zich op hetzelfde kadastraal perceel bevinden of gebruik maken van dezelfde toegangs- en onderhoudsweg;
- organisatorische binding: bijvoorbeeld omdat de eigenaar van de molenaarswoning tevens mede-eigenaar (of aandeelhouder) is van het windpark, of (een deel van) de gronden bezit waarop het windpark is gebouwd;
- functionele binding: bijvoorbeeld omdat de eigenaar van de molenaarswoning een functie verricht binnen het windpark, denk aan het houden van toezicht en het verrichten van kleine onderhoudswerkzaamheden op het terrein van het windpark.

De ABRvS heeft in een aantal uitspraken deze drie criteria nader gespecifieerd. Die bindingen tussen de woning en de inrichting moeten reëel en van voldoende betekenis zijn. Het bestaan van een enkele beheersovereenkomst met de woningeigenaar is onvoldoende. Het aantal molenaarswoningen ten opzichte van de omvang van het windpark, de afstand van de woning tot het windpark en of vanuit de woning reëel uitzicht bestaat om toezicht te kunnen houden zijn factoren die in de beoordeling allemaal een rol spelen.

In de ruimtelijke onderbouwing, die deel uitmaakt van de vergunningaanvraag, is in tabel 4.2 per molenaarswoning aangegeven op welke wijze een binding bestaat tussen de betreffende woning en Windpark ZE-BRA. In alle gevallen betreft het eigenaren die gronden in eigendom hebben waarop het windpark wordt gerealiseerd en daarmee organisatorisch aan het windpark zijn verbonden.

Alle zes de eigenaren gaan daarbij een functie verrichten als beheerder in het windpark. Daarvoor is met elk van de eigenaren ook een zogenaamde molenaarsovereenkomst gesloten. Deze overeenkomsten zijn namens het bevoegd gezag ingezien en geconstateerd is dat deze eigenaren een reële beheerstaak krijgen in het windpark. Hiermee is tevens sprake van een functionele binding. Daarmee voldoen de molenaarswoningen aan twee van de drie criteria zoals die hiervoor zijn beschreven.

Omdat de molenaarswoningen deel uitmaken van dezelfde 'inrichting' als het windpark, gelden voor deze woningen de wettelijke normen voor 'geluid', 'slagschaduwhinder' en 'veiligheid' niet. In het kader van een goede ruimtelijke ordening moet evenwel onderbouwd worden, of de milieusituatie ter plaatse aanvaardbaar is. In de ruimtelijke onderbouwing, die deel uitmaakt van de vergunningaanvraag, is daarom de toekomstige geluidsbelasting, mate van slagschaduwhinder en externe veiligheid bij deze woningen ook in beeld gebracht.

Akoestisch klimaat
Het akoestisch klimaat (beoordeeld aan de hand van de klasse-indeling via de Methode Miedema, zie tabel 5.6 van de ruimtelijke onderbouwing) bij de woningen aan de Nieuwe Dijk 3 en 4 te Ossendrecht en de Vijdtpolder 1 te Woensdrecht wijzigt niet of slechts 1 klasse ten opzichte van de huidige situatie.

Deze beperkte verslechtering wordt desondanks aanvaardbaar geacht. Het betreft immers woningen die verbonden zijn aan het windpark en het akoestisch klimaat is in de toekomstige situatie niet wezenlijk anders als elders in en rondom het windpark al bestaat.

Voor de woningen aan de Anna-Mariaweg 2, Sint Martijnsweg 10 en 26 geldt dat de toekomstige akoestische situatie twee à drie geluidsklassen kunnen verslechteren. De mate van verslechtering is afhankelijk van het uiteindelijk te bouwen type windturbine. De initiatiefnemers hebben daarom aangegeven de volgende maatregelen te treffen.

- Passend binnen de bedrijfsvoering van het windpark en in overleg met de molenaars, worden de mogelijke optredende effecten van geluidshinder, die additioneel wordt veroorzaakt door het windpark bovenop het al aanwezige achtergrondgeluid, in de woning tot een minimum wordt beperkt.
- Het doel is om een aanvaardbaar akoestisch niveau te bereiken in de woning zoals dat geldt op grond van het eerste lid van artikel 3.3 van het Bouwbesluit 2012. Het zwaartepunt ligt hierbij op, maar is niet beperkt tot, de slaapkamers om in eerste instantie in ieder geval verstoring van nachtrust te voorkomen. De kosten van onderzoek en de te nemen maatregelen worden gedragen door de initiatiefnemers. De concreet te nemen maatregelen worden in afstemming met de molenaar bepaald en uitgevoerd.

Doordat de initiatiefnemers zich verplichten om te waarborgen dat het akoestisch binnenklimaat van de betreffende woningen blijft voldoen aan de normen uit het Bouwbesluit, is het vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar dat deze woningen als molenaarswoningen bij het windpark worden betrokken. Om te waarborgen dat het door de initiatiefnemers aangekondigde onderzoek wordt uitgevoerd en de door hen aangegeven inspanningsverplichting wordt geleverd, is hiervoor een voorschrift (voorschrift 4.1) aan deze omgevingsvergunning opgenomen. Daarbij is de normering uit het Bouwbesluit 2012 voor wat betreft het akoestisch binnenklimaat als resultaatsverplichting opgenomen. De initiatiefnemers worden daarmee verplicht om, in overleg met de betreffende eigenaars van de molenaarswoningen, een acceptabel akoestisch binnenklimaat te garanderen.

Slagschaduw
Voor de molenaarswoningen Sint Martijnsweg 10 en 26 en Anna Mariaweg 2 geldt dat de cumulatieve slagschaduwduur volledig wordt bepaald door Windpark ZE-BRA. Op de adressen Vijdtpolder 1 en Nieuwe Dijk 3 en 4 wordt de cumulatieve slagschaduwduur gedeeltelijk bepaald door Windpark ZE-BRA maar ook door de bestaande parken Kabeljauwbeek en Kreekraksluizen.

De initiatiefnemers hebben aangegeven dat, mocht in praktijk blijken dat sprake is van onaanvaardbare slagschaduwhinder, zij in overleg met de molenaars zullen beoordelen of nadere maatregelen noodzakelijk zijn.

Ook is voor de molenaarswoningen de afspraak gemaakt een regeling te treffen waarmee bij hinderlijke slagschaduw de turbines stilgezet kunnen worden. Hiermee wordt de mate van mogelijke slagschaduwhinder voor de windturbines bij de molenaarswoningen voor het bevoegd gezag vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening vooralsnog aanvaardbaar geacht.

Externe veiligheid
De windturbines voldoen ter plaatse van de molenaarswoningen aan de norm voor beperkt kwetsbare objecten (plaatsgebonden risico met kans 10^{-5} per jaar). Het aanwijzen van de betreffende woningen tot molenaarswoningen voldoet hiermee voor wat betreft het aspect 'externe veiligheid' aan de normstelling die in het landelijke veiligheidsbeleid gangbaar is en wordt daarmee aanvaardbaar geacht.

Om te verzekeren dat ook in de toekomst voor eenieder kenbaar is dat de betreffende woningen als molenaarswoningen deel uitmaken van Windpark ZE-BRA, zal na het onherroepelijk worden van deze omgevingsvergunning deze functie juridisch-planologisch worden opgenomen in de geldende bestemmingsplannen.

Externe veiligheid
Gasleidingen
Windturbinepositie 6 is geprojecteerd op korte afstand van zowel het gasreduceerstation Westerschelde-Oost van Gasunie als verschillende buisleidingen van Gasunie, Air Liquide en de aardgasleiding in beheer Zebra Gasnetwerk. Om de knelpunten met betrekking tot windturbinepositie 6 weg te nemen is in een eerder stadium door de Veiligheidsregio Zeeland (hierna: VRZ) geadviseerd om de afstand tussen de windturbine en de risico-ontvangende locaties te vergroten of een windturbinetype met een kleinere risicocontour toe te passen. In de nu aangevraagde opzet van het windpark voldoet de positie van windturbinepositie 6 aan hetgeen door de VRZ destijds is geadviseerd.

- De trefkans van het gasreduceerstation bedraagt daardoor nog maar $2{,}9 \times 10^{-8}$ per jaar. Het beleid van Gasunie schrijft voor dat de trefkans maximaal 5×10^{-6} per jaar mag bedragen. De trefkans voldoet daarmee aan het beleid van de Gasunie.
- Voor de buisleidingen geldt dat de windturbines in de nieuwe situatie buiten de toetsafstand van de Gasunie voor ondergrondse buisleidingen liggen. Er is geen sprake meer van een significant risico. De situatie bij windturbine 6 is volgens het beleid van de Gasunie acceptabel.

Windturbine 5 is nabij de ondergrondse buisleiding A-530 geprojecteerd en ligt daarmee binnen de toetsafstand van de Gasunie. De trefkans van windturbinepositie 5 ten opzichte van deze buisleiding neemt daardoor iets toe. Omdat het dichtstbijzijnde object naast de buisleiding op meer dan 580 meter ligt, is het risico op slachtoffers door een calamiteit bij de buisleiding echter verwaarloosbaar klein. Uit berekeningen van de Gasunie blijkt bovendien dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} per jaar van windturbinelocatie 5 niet groter wordt ten opzichte van de bestaande locatie (zonder bestaande windturbines).

In het algemeen nemen de externe veiligheidsrisico's voor de buisleidingen met de realisatie van het nieuwe windpark sterk af ten opzichte van de huidige situatie met het bestaande Windpark Anna-Mariapolder. Daarmee is de bouw van het nieuwe windpark vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar.

Onbenutte bouw- en ontwikkelmogelijkheden onderliggende bestemmingsplannen
In het MER en het onderliggende veiligheidsonderzoek is het windturbinepark getoetst aan de normstelling uit het Activiteitenbesluit (zie hierna in paragraaf 3.4). Deze norm richt zich enkel tot bestaande (beperkt) kwetsbare objecten. Voor zogenaamde geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten, oftewel objecten die nog niet zijn gerealiseerd maar waarvoor in het onderliggende bestemmingsplan wel ontwikkelmogelijkheden worden geboden, geldt het Activiteitenbesluit niet. Hierover dient een afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening te worden gemaakt.

In het bestemmingsplan Buitengebied 2019 Reimerswaal zijn enkele bouw- en ontwikkelmogelijkheden opgenomen binnen en/of aangrenzend een bouwvlak met de bestemming Agrarisch. Het gaat om de volgende mogelijkheden.

- Artikel 3.4.8 van de planregels voor de bouw van een tijdelijke woongelegenheid binnen een bouwvlak of 30 meter aangrenzend daarvan.
- Artikel 3.6.1 van de planregels biedt de mogelijkheid om bij omgevingsvergunning af te wijken voor onder andere de realisatie van zorglandbouw in een omvang tot 500 m^2.
- Artikelen 3.6.2 en 3.6.3 van de planregels bieden de mogelijkheid om bij omgevingsvergunning af te wijken voor het huisvesten van arbeidsmigranten in kampeermiddelen, respectievelijk in een gebouw, binnen een agrarisch bouwvlak.
- Artikel 3.7.8 van de planregels maakt het mogelijk om de bestemming Agrarisch te wijzigen voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

In het ontwerp van het bestemmingsplan Buitengebied 2020 Reimerswaal dat op 15 april 2021 is gepubliceerd zijn de hiervoor genoemde planmogelijkheden (onder nagenoeg dezelfde voorwaarden) eveneens opgenomen.

In de planregels is voor al deze mogelijkheden de voorwaarde opgenomen dat dit 'niet leidt tot onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden en bouwwerken'. Wanneer binnen een van de maatgevende risicocontouren van de nieuwe windturbines van deze planmogelijkheden gebruik zou worden gemaakt, zou dat beperkingen opleveren voor de nieuwe windturbines. Door af te wijken van de planregeling voor dit bestemmingsplan ten behoeve van dit windpark wijzigt deze planregeling niet. Daarmee is voldoende zeker gesteld dat ook na het inwerkingtreden van deze omgevingsvergunning binnen de maatgevende risicocontouren van de nieuwe windturbines geen nieuwe kwetsbare objecten kunnen worden opgericht.

Artikel 3.9.9 van de planregels van het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Woensdrecht biedt de mogelijkheid om de bestemming Agrarisch te wijzigen naar Recreatie ten behoeve van onder andere een camping. In de planregels (sub q van artikel 3.9.9) is daarbij een toets opgenomen aan de geldende risiconormen. Door af te wijken van de planregeling voor dit bestemmingsplan ten behoeve van dit windpark wijzigt deze planregeling niet.

Daarmee is voldoende zeker gesteld dat ook na het inwerkingtreden van deze omgevingsvergunning binnen de maatgevende risicocontouren van de nieuwe windturbines geen nieuwe kwetsbare objecten kunnen worden opgericht.

Waterleidingen Evides en rioolwaterleiding Waterschap Brabantse Delta

Drinkwaterleidingen Evides

In en rondom het projectgebied bevinden zich meerdere waterleidingen die in beheer zijn bij Evides. In het kader van de overlegprocedure heeft Evides gevraagd om een risicoanalyse aan te leveren voor de door Evides beheerde waterleidingen. De initiatiefnemers hebben deze analyse uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn gelijktijdig met de publicatie van het ontwerp van deze omgevingsvergunning ter beoordeling aan Evides voorgelegd. De resultaten van deze beoordeling zullen ten tijde van het verlenen van deze omgevingsvergunning bij de besluitvorming worden betrokken.

In de overlegprocedure heeft Evides voorts enkele eisen geformuleerd ten aanzien van de wijze van uitvoeren van de bouwwerkzaamheden teneinde schade aan de aanwezige waterleidingen te voorkomen. De initiatiefnemers hebben aangegeven met de voorwaarden van Evides rekening te houden. Om dit te waarborgen is voorschrift 4.3 aan deze omgevingsvergunning verbonden waarin de initiatiefnemers het door Evides gevraagde bouwplan ter goedkeuring aan hen voorleggen. De verkregen goedkeuring dient tenminste drie maanden voorafgaand aan de start van de bouwwerkzaamheden aan het bevoegd gezag te worden overlegd en dat voorafgaand aan de start van de bouw- en aanlegwerkzaamheden een startoverleg wordt gehouden met de leidingbeheerders.

Rioolwaterleiding Waterschap Brabantse Delta

Ter plaatse van windturbinepositie 14 bevindt zich de afvalwaterleiding (persleiding) van het Waterschap Brabantse Delta. Naar aanleiding van het doorvoeren van de wijzigingen in de windturbineopstelling is deze turbinepositie verschoven zodat in theorie de fundering van de turbinevoet op gronden gebouwd kan worden die in het bestemmingsplan Buitengebied 2019 van de gemeente Reimerswaal zijn voorzien van de dubbelbestemming ‘Leiding-Riool’. Op grond van artikel 37.2 van de planregels geldt ter plaatse een bouwverbod. Op grond van artikel 37.3 van de planregels kan hiervan bij omgevingsvergunning worden afgeweken mits de leidingbeheerder om advies wordt gevraagd en blijkt dat door de bouw de belangen van de leiding niet onevenredig worden geschaad.

Hierover heeft overleg plaatsgevonden met de leidingbeheerder en de initiatiefnemer. Uit dit overleg zijn twee aspecten naar voren gekomen waarbij in deze omgevingsvergunning rekening moet worden gehouden.

- Het bouwen op gronden met de dubbelbestemming ‘Leiding-Riool’ (die overeenkomt met de zogenaamde zakelijk-recht-strook) is vanwege het belang van de aanwezige persleiding niet toegestaan. Dit moet in deze omgevingsvergunning worden gewaarborgd.
- Voorts heeft het waterschap enkele eisen geformuleerd ten aanzien van de wijze van uitvoeren van de bouwwerkzaamheden teneinde schade aan de aanwezige persleiding bij de bouwwerkzaamheden te voorkomen.

De initiatiefnemers hebben aangegeven met beide voorwaarden van het waterschap rekening te houden. Om dit te waarborgen is voorschrift 4.4 aan deze omgevingsvergunning verbonden zodat bouwen binnen de zakelijk-recht-strook niet is toegestaan en voorschrift 4.3 waarin is voorgeschreven dat eerst een bouwplan ter toetsing aan de leidingbeheerder moet worden voorgelegd, overeenkomstig hetgeen hiervoor ook voor andere leidingen is overwogen.

Plankosten
Het college van burgemeester en wethouders heeft met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het verhalen van de plankosten die zowel de gemeente Reimerswaal, als de gemeente Woensdrecht moeten maken om dit project uit te kunnen voeren.

De initiatiefnemers bouwen en exploiteren het windpark op eigen risico en kosten. Ook de benodigde SDE++-subsidie wordt door henzelf aangevraagd en komt bij een toekenning niet ten laste van de gemeente.

De exploitatieperiode van het windpark is gesteld op ten hoogste 25 jaar. Deze omgevingsvergunning wordt ook beperkt tot het exploiteren van het windpark voor ten hoogste deze periode. De initiatiefnemers hebben met de betrokken grondeigenaren en eigenaren van de molenaarswoningen (zie hiervoor) contractuele afspraken gemaakt over het gebruik van de gronden gedurende deze periode.

Met de initiatiefnemers is door de beide betrokken gemeenten een anterieure overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het vergoeden van de plankosten die de gemeenten moeten maken om het windpark mogelijk te maken. Het vergoeden van de planschadekosten maakt deel uit van deze overeenkomst evenals een vergoeding van de plankosten en de eventuele kosten voor een mogelijke juridische procedure over de omgevingsvergunning. Ook zijn in de anterieure overeenkomst afspraken gemaakt over de kosten voor het verwijderen van de windturbines na afloop van de exploitatieperiode van 25 jaar.

De gemeente Reimerswaal heeft met de gemeente Woensdrecht een afspraak gemaakt over de wijze waarop de kosten voor het deel van het project dat op grondgebied van de gemeente Woensdrecht is gelegen onderling worden verrekend. Hiermee is voldoende zeker gesteld dat de plankosten door het college van burgemeester en wethouders van beide gemeenten kunnen worden verhaald op de initiatiefnemers.

Gelijktijdig met het ontwerpbesluit tot het verlenen van de vvgb (zie hoofdstuk 1 van deze toelichting) heeft de gemeenteraad van Reimerswaal dan ook het voornemen bekend gemaakt dat geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening behoeft te worden vastgesteld.

Conclusie
Het windproject voldoet aan het bepaalde in het eerste lid, sub a onder 3, van artikel 2.12 Wabo. De aangevraagde activiteit 'gebruiken van gronden in strijd met het bestemmingsplan' kan worden vergund. Voor deze activiteit worden een aantal voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbonden die in hoofdstuk 4 van de vergunningvoorschriften zijn opgenomen.

3.4 Oprichten en in werking hebben van een inrichting

Het toetsingskader voor de activiteit oprichten en in werking hebben van een inrichting is artikel 2.14 Wabo, het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling.

Op 30 juni 2021 heeft de ABRvS tussenuitspraak gedaan inzake het bestemmingsplan en omgevingsvergunning voor het "Windpark Delfzijl Zuid Uitbreiding 2020". In deze uitspraak heeft de ABRvS geoordeeld dat normen voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid voor windturbines uit het Activiteitenbesluit die van toepassing zijn op windparken in strijd zijn met het recht van Europese Unie.

De uitspraak heeft tot gevolg dat voor windparken als bedoeld in de Europese richtlijnen de paragrafen 3.2.3 van het Activiteitenbesluit en 3.2.3 van de Activiteitenregeling niet gebruikt kunnen worden als beoordelingskader van de milieueffecten.

Dat houdt in dat voor de volgende onderwerpen niet langer zonder meer gebruik gemaakt kan worden van het wettelijk toetsingskader.
- Geluid (art. 3.14a Activiteitenbesluit)
- Slagschaduw (art. 3.12 en 3.13 Activiteitenregeling)
- Externe veiligheid (art. 3.15a Activiteitenbesluit en art. 3.14 Activiteitenregeling).

De uitspraak van de ABRvS laat ruimte aan een gemeentebestuur om, in het kader van een goede ruimtelijke ordening en ter bescherming van het milieu, zelfstandige normen op te nemen voor een windpark op basis waarvan een omgevingsvergunning kan worden verleend. In dit geval kunnen die normen direct deel uitmaken van de omgevingsvergunning, omdat voor dit project niet met een bestemmingsplan wordt gewerkt. Zoals expliciet ook door ABRvS is aangegeven in de uitspraak zal die zelfstandige normstelling niet kunnen bestaan uit een enkele verwijzing naar de normen uit het Activiteitenbesluit, maar uit een actuele, deugdelijke, op zichzelf staande en op de aan de orde zijnde situatie toegesneden onderbouwing.

Een gebiedsgerichte benadering dus die in deze omgevingsvergunning wordt vertaald in concrete vergunningvoorschriften die in de plaats komen van de normen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Bij het opstellen van deze gebiedsgerichte normen heeft het gemeentebestuur nadrukkelijk het standstill principe als vertrekpunt genomen. Dit principe houdt in dat de bestaande toestand van het milieu in beginsel niet mag verslechteren. Dit principe is wettelijk vastgelegd in het derde lid van artikel 5.2 van de Wet milieubeheer voor wat betreft het opstellen van milieukwaliteitseisen. Daar waar een strikt vasthouden aan dit beginsel tot een onredelijke uitkomst leidt, wordt in deze paragraaf onderbouwd waarom een zekere mate van verslechtering van de bestaande toestand van het milieu, rekening houdend met alle relevante belangen, aanvaardbaar wordt geacht.

In deze paragraaf wordt eerst een kernschets gegeven van het projectgebied waar het Windpark ZE-BRA is geprojecteerd. Vervolgens wordt aan de hand van de uitkomsten van het MER een beoordeling gegeven van de milieueffecten van het windpark op het gebied van geluid, slagschaduw en externe veiligheid.

Tot slot worden in deze paragraaf ingegaan op de andere milieuaspecten.

Kenschets projectgebied Windpark ZE-BRA
Zoals is beschreven in hoofdstuk 3 van de ruimtelijke onderbouwing, die deel uitmaakt van de vergunningaanvraag, is het Windpark ZE-BRA geprojecteerd in het gebied dat ruwweg wordt omsloten door de Bathseweg met de windturbines van het bestaande Windpark Kreekraksluizen in het noorden, het Schelde-Rijnkanaal in het westen, het havengebied van Antwerpen aan de zuidzijde en de rijksweg A4 aan de westelijke zijde. Zie ook figuur 3.1.

Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit een open landschap met een nagenoeg uitsluitend agrarisch grondgebruik. Naast de bestaande windturbines van de windparken Kabeljauwbeek en Anna-Mariapolder en enkele verspreid liggende woningen en agrarische bedrijfswoningen is de enige andere aanwezige bebouwing de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) van het Waterschap Brabantse Delta en het gasontvangstation van Gasunie. De bestaande windturbines van Windpark Anna-Mariapolder zullen voor de bouw van dit windpark worden geamoveerd.

De binnendijkse gronden hebben op de infrastructurele werken (zoals dijken en wegen) de RWZI en de burgerwoningen na, een agrarische bestemming en zijn als zodanig in gebruik. Enkele binnendijken hebben een bestemming waarin de landschappelijke waarden van deze dijken is aangewezen als beschermingswaardig element. Het buitendijkse gedeelte heeft de bestemming Natuur (Bathse Schor).

Zoals is weergegeven op figuur 3.1 bevinden zich meerdere ondergrondse buisleidingen in het gebied. Deze zijn gebundeld in een tweetal buisleidingenstraten, een voor de waterleidingen van onder meer Evides en een voor transportleidingen voor aardgas en andere industriële gassen (onder andere ethyleen en waterstof). Beide leidingstraten zijn voorzien van een daarvoor passende (dubbel)bestemming in de geldende bestemmingsplannen.

Tot slot is van belang dat de gehele locatie door de provincie Zeeland is aangewezen als concentratielocatie voor het opwekken van windenergie. De provincie Brabant heeft zich in de Regionale Energiestrategie West-Brabant (RES West-Brabant) aangesloten. Het opwekken van duurzame energie in de vorm van windenergie is op deze locatie dus een specifiek belang dat in de belangenafweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening moet worden meegenomen.

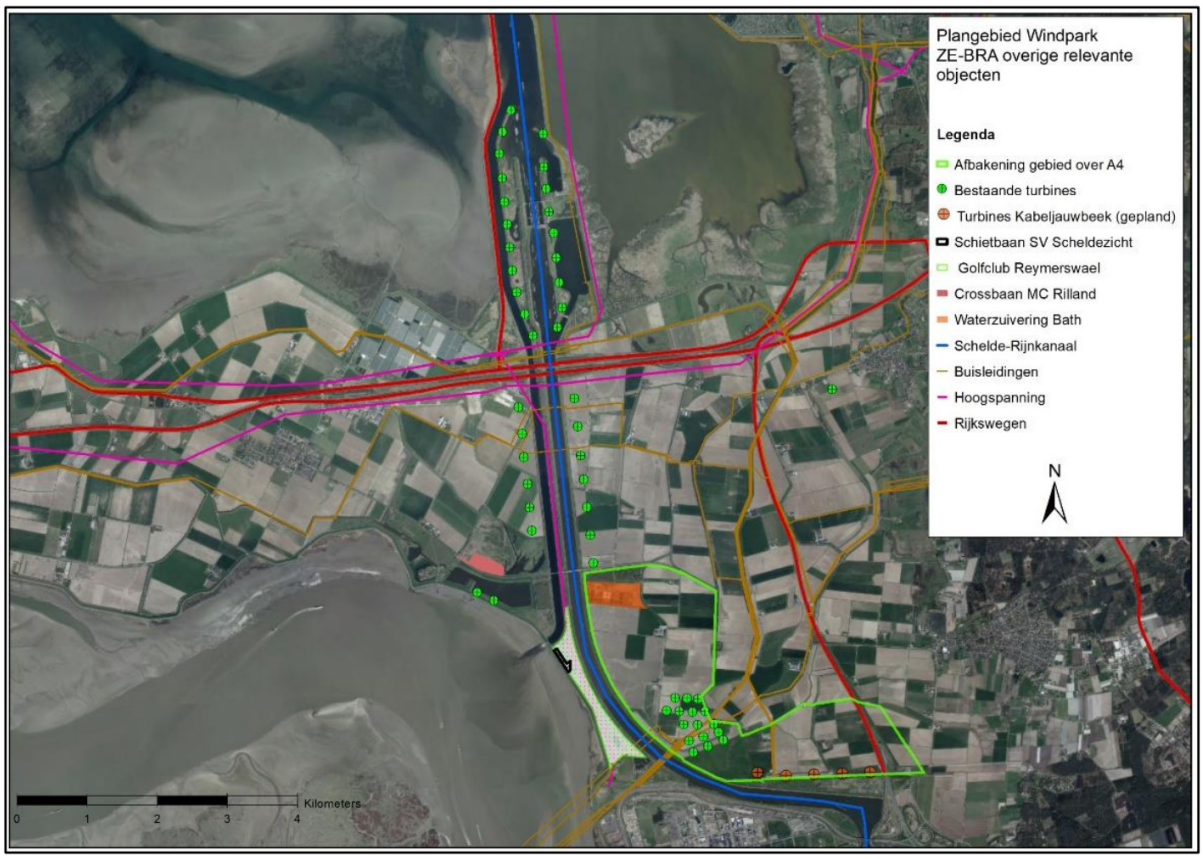

Figuur 3.1 Functies projectgebied

Geluid

Uitkomsten MER

In het MER is de geluidsbelasting van de nieuwe windturbines bepaald aan de hand van een akoestisch rekenmodel (Geomilieu®). Daarbij is ook de cumulatieve geluidsbelasting van alle aanwezige geluidsbronnen in en rondom het projectgebied in beeld gebracht.

Het geluidsniveau van de windturbines is in het MER vervolgens getoetst aan de normen uit het Activiteitenbesluit. Deze normen vormen een jaargemiddelde waarde van L_{den}= 47 dB en een nachtgemiddelde waarde van L_{night}= 41 dB. Deze normen gelden voor geluidgevoelige objecten, waaronder woningen van derden en andere geluidsgevoelige objecten zoals scholen en ziekenhuizen. De L_{den} (Engels: Level day-evening-night) is een maat om de geluidbelasting door omgevingslawaai uit te drukken. Hierbij wordt de geluidbelasting die optreedt rekenkundig gedurende de nacht (+10 dB) en de avond (+5 dB) zwaarder meegewogen dan geluid overdag. In Nederland wordt dus apart getoetst aan L_{night} om onaanvaardbare verstoring van nachtrust te voorkomen.

In dit verband moet worden beoordeeld of de gehanteerde geluidsmaat in de vorm van de L_{den} en de L_{night} kan volstaan bij het beoordelen van de geluidsbelasting van de windturbines. Wanneer dat het geval is, moet de vraag worden beantwoord wat de hoogte van de te hanteren normen (uitgedrukt in dB) voor deze locatie aanvaardbaar is.

In de Europese Richtlijn Omgevingslawaai (2002/49/EG) is de geluidsmaat L_{den} voor geluidshinder en L_{night} voor slaapverstoring vastgelegd. In alle Europese landen zijn deze geluidsmaten geïntroduceerd. Het ligt in de rede om ook voor Windpark ZE-BRA uit te gaan van deze op Europees niveau geharmoniseerde geluidsmaat L_{den} en L_{night}, omdat de Europese richtlijn is ingegeven om een hoog niveau van bescherming tegen geluid te realiseren. De geluidsbelasting van de bestaande windturbines binnen het projectgebied en direct eromheen is bovendien destijds ook aan de hand van deze geluidsmaten beoordeeld. Het opnemen van een afwijkende geluidsmaat voor Windpark ZE-BRA ligt om die redenen niet voor de hand.

De hoogte van de norm zelf moet leiden tot een voldoende hoog beschermingsniveau. Een eventuele resterende hinder kan dan aanvaardbaar worden geacht in het kader van de te maken belangenafweging. Het is aanvaardbaar om een beperkte mate van ernstige hinder te accepteren. Als gevolg van de veelheid aan maatschappelijke activiteiten en ontwikkelingen, zoals transport via weg, rail en de lucht, opwekking van energie, bedrijvigheid en recreatie is enige mate van hinder immers ook onvermijdelijk. Voor de hoogte van de geluidsnorm voor windturbines kan worden aangesloten bij geaccepteerde percentages van 'ernstig gehinderden' die worden gehanteerd bij verschillende andere geluidsbronnen. Tabel 3.2 geeft het geaccepteerde percentage potentieel ernstig gehinderden aan bij de normstelling in Nederland voor verschillende geluidbronnen.

Tabel 3.2 Verwacht percentage ernstig gehinderden voor verschillende geluidsbronnen (Bron: Pilot Kennisplatform Windenergie, bijlage 1 Kennisbericht geluid van Windturbines, RIVM, 2015)

Geluidveroorzakende activiteit/geluidsbron	Verwacht percentage ernstig gehinderden
snelwegverkeer	6 %
stadsverkeer	21%
Railverkeer	12%
industrie/bedrijvigheid	9%
grote luchthavens	54%

Bij de totstandkoming van deze normen is uitgegaan van windturbinegeluid en de mate van hinderlijkheid die wordt ervaren op basis van empirisch onderzoek. Uit het TNO-rapport "Hinder door windturbines, nr. 2008-D-R1051/b" uit oktober 2008 blijkt dat bij de gekozen norm van 47 dB L_{den} en 41 L_{night} circa 8% ernstige gehinderden binnenshuis mogen worden verwacht. Dat is dus vergelijkbaar met het percentage ernstig gehinderden bij snelwegverkeer. Wat het voor een individuele bewoner betekent, kan sterk verschillen: de meesten zullen weinig tot geen hinder ervaren, maar anderen kunnen er om meerdere redenen veel last van hebben. De normering voor windturbinegeluid biedt een vergelijkbare bescherming als wegverkeersgeluid en industriegeluid, rekening houdend met de specifieke kenmerken van hinderlijkheid van de geluidbron, inclusief het aspect laagfrequent geluid.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)heeft in 2018 een advies richtlijnen gepubliceerd voor milieugeluid, waaronder windturbinegeluid. Op basis van wetenschappelijk onderzoek naar blootstellingseffectrelaties adviseert de WHO een voorlopige drempelwaarde van 45 dB L_{den}.

De blootstellingseffectrelaties zijn door de WHO bepaald op basis van wetenschappelijk onderzoek tot en met eind 2014. Gezondheidseffecten worden bij deze waarde, maar ook bij hogere waarden, niet verwacht. Voor gezondheidseffecten vanwege windturbinegeluid werd op basis van het onderzoek geconcludeerd dat (i) nog onvoldoende bewijs bestaat, (ii) het bewijsmateriaal van lage kwaliteit is en (iii) hierdoor geen betrouwbare algemene blootstelling-effectrelatie kan worden vastgesteld. Desondanks heeft de WHO een advies met drempelwaarde uitgebracht.

Het RIVM constateert in haar recente update van onderzoek naar gezondheidseffecten van windturbinegeluid (RIVM-rapport 2020-0214, I. van Kamp en G.P. van den Berg. Nederlandse vertaling rapport: https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/2020-0214.pdf) het volgende: “Bij de voor de WHO uitgevoerde review van Guski et al (2017) werd gekeken naar studies die tot aan eind 2014 waren gepubliceerd. In hun literatuuronderzoek hebben Van Kamp et al een update gegeven van de WHO-review op basis van publicaties die waren verschenen tot aan eind 2019. Hierin kwamen 9 nieuwe publicaties over windturbinegeluid en hinder naar voren (die betrekking hadden op 5 onderzoeken) die aan de inclusiecriteria voldeden. Enkele van deze onderzoeken waren al besproken in onze review uit 2017.” Samengevat: de door de WHO gestelde voorlopige drempelwaarde is gebaseerd op het bewijsmateriaal van lage kwaliteit (beperkt en tot eind 2014) en niet alle actuele onderzoeken zijn meegenomen.

De door TNO onderzochte waarde voor L_{den} ligt beperkt hoger dan de door de WHO geadviseerde waarde. De WHO-advieswaarde is echter niet gericht op hinder. De WHO adviseert ook geen waarde voor de nachtperiode aangezien onvoldoende wetenschappelijk bewijs bestaat dat dit noodzakelijk is. In zijn algemeenheid geldt echter dat geluid in de nachtperiode als hinderlijker wordt ervaren, doordat in die periode van de dag een geluidbron nadrukkelijker ervaren kan worden door de afwezigheid of lagere aanwezigheid van andere geluidbronnen.

Op basis van het voorgaande kan worden gesteld dat de geluidsnormen van 47 dB L_{den} en L_{night} 41 dB in zijn algemeenheid een gangbare en wetenschappelijk onderbouwde maatstaf zijn om het geluidsniveau van windturbines aan te toetsen. Het percentage ernstig gehinderden als gevolg van windturbinelawaai is vergelijkbaar met die van snelwegverkeer. De waarde is weliswaar hoger dan geadviseerd door de WHO, maar een wetenschappelijke noodzaak aan te sluiten bij de geadviseerde waarde van de WHO ontbreekt vooralsnog. Dit wordt bovendien ondervangen door specifiek voor de nachtperiode een norm van 41 dB L_{night} te hanteren. Daarmee wordt aanvullende bescherming geboden voor de nachtperiode ten opzichte van de norm uit het WHO-advies.

Zoals hiervoor is aangegeven, moet de uiteindelijke hoogte van de geluidsnormen mede worden bepaald aan de hand van de kenmerken van het gebied binnen en rondom de projectlocatie van Windpark ZE-BRA.

Beoordeling aan de hand van gebiedskenmerken
In het MER is, naast de geluidsbelasting als gevolg van de nieuwe windturbines, ook het cumulatieve geluidsniveau beoordeeld van alle relevante geluidsbronnen die in en rondom het projectgebied voorkomen. Dit is gedaan aan de hand van de L_{cum} die is bepaald aan de hand van de ‘Methode Miedema’.

De cumulatieve geluidsbelasting op woningen van derden is weergegeven in tabel 3.3 en de gebruikte kleurcodering bij de beoordeling in tabel 3.4. De cumulatieve geluidwaarden in tabel 3.3 zijn gebaseerd op de worst case geluidsbelasting van windturbinetypes Siemens Gamesa SG145 5.0MW op een ashoogte van 127,5 meter en/of de Enercon E138 EP3 E2 4.2MW op een ashoogte van 130m, die zijn ingeregeld op een geluidsbelasting van maximaal L_{den} 47 dB en L_{night} 41 dB.

In de meeste gevallen is de geluidsbelasting bij toepassing van het type Siemens Gamesa SG145 hoger dan bij de Enercon E138, omdat dit type een relatief hoog brongeluid heeft en daarmee de worst case is in zijn klasse. Echter, voor enkele toetspunten moet bij toepassing van dit windturbinetype dermate fors gemitigeerd worden om te voldoen aan de geluidsbelasting van maximaal L_{den} 47 dB en L_{night} 41 dB, dat de geluidsbelasting op deze toetspunten als gevolg van de Enercon E138, waarvoor niet gemitigeerd hoeft te worden, hoger is dan bij de Siemens Gamesa SG145.

Verschil in geluidsbelasting als gevolg van Enercon E138 en de Siemens Gamesa SG145
Uit tabel 3.3 blijkt dat de geluidbelasting als gevolg van toepassen van de Enercon E138 turbine op enkele toetspunten hoger is dan bij de luide Siemens Gamesa SG145 turbine. Dit komt omdat er bij de opstelling waarvoor vergunning wordt aangevraagd niet gemitigeerd hoeft te worden bij toepassing van de Enercon E-138 en wel bij toepassing van de Siemens Gamesa SG145. Zonder mitigatie voor de SG145 kan niet worden voldaan aan geluidsbelasting van maximaal L_{den} 47 dB en L_{night} 41 dB op de gevels van woningen van derden. Om te voldoen kan er voor gekozen worden om de luide SG145 windturbines in een bepaalde modus te laten draaien, zodat deze minder geluid maken. Dit leidt tot enig productieverlies. Voor de SG145 zijn meerdere geluid reducerende modi toepasbaar. Afhankelijk van de mate van overschrijding wordt een mitigerende modus toegepast, om er voor te zorgen dat op alle toetspunten wordt voldaan. Als gevolg van de stapgrootte tussen de modi is het mogelijk dat de geluidbelasting op bepaalde toetspunten dan lager uitkomt dan bij de E138, waarvoor niet gemitigeerd hoeft te worden. Dit verschil kan oplopen tot circa 0,5 dB.

De L_{cum}-waarde is een getal waarvoor de geluidbelasting van alle verschillende bronnen wordt omgerekend naar de geluidbelasting vanwege wegverkeer die evenveel hinder veroorzaakt. Hiervoor worden correctiefactoren gebruikt die afhankelijk zijn van de geluidbron. Windturbinegeluid telt bijvoorbeeld veel zwaarder dan railverkeergeluid. Vervolgens moeten deze verschillende belastingen logaritmisch bij elkaar opgeteld worden omdat het geluidniveau ook op een logaritmische schaal wordt weergegeven. Een toename van 0,5 dB in windturbinegeluid betekent dus niet dat de L_{cum}-waarde ook met 0,5 dB omhoog gaat, maar hangt af van de andere geluidbelastingen en die van de windturbines zelf.

Uit tabel 3.3 blijkt dat qua akoestische situatie drie categorieën van gevallen zijn te onderscheiden in de nieuwe situatie van Windpark ZE-BRA.

1. Woningen van derden waar, zelfs in het ergste geval, de geluidsbelasting in de nieuwe situatie ten opzichte van de referentiesituatie ongewijzigd blijft. Het gaat om toetspunten B, C en U.
2. Woningen van derden waar de geluidsbelasting enigszins toeneemt, maar de waardering van het akoestisch klimaat qua Miedema-klasse ongewijzigd blijft. Het gaat om de toetspunten D, K en T.
3. Woningen van derden waar de geluidsbelasting toeneemt en de waardering van het akoestisch klimaat qua Miedema-klasse één klasse verslechtert. Het gaat om de toetspunten E, F, I, M, O, P en S.

Tabel 3.3 Samenvattend overzicht mate van cumulatieve geluidhinder (L_{cum}) in de referentie- en worst case toekomstige situatie op de toetspunten (woningen van derden) zoals onderzocht in het MER en ruimtelijke onderbouwing

Toetspunt	Adres	L_{cum} (dB)	
		referentiesituatie (tabel 6.13 MER)	nieuwe situatie 'worst case' met turbine SG145 na mitigatie en/of Enercon E138 zonder mitigatie (tabel 5.4 ruimtelijke onderbouwing)
B	Plaatsluis 1	51	51 (SG145 en E138)
C	Zandvlietseweg 19	51	51 (SG145 en E138)
D	Oude Dijk 11	52	53 (SG145 en E138)
E	Nieuwe Dijk 1	57	61 (E138)
F	Nieuwe Dijk 2	57	61 (E138)
I	Havenweg 1	60	62 (E138)
K	Zuidpolderdijk 1	64	65 (SG145 en E138)
M	Grensweg 19	54	59 (SG145)
O	Volckerweg 1	60	62 (SG145)
P	Volckerweg 3	55	59 (SG145)
S	Martinushoeveweg 9	55	60 (SG145)
T	Langeweg 10	52	53 (SG145)
U	Langeweg 40	54	54 (SG145 en E138)

Tabel 3.4 Waardering kwaliteit akoestische omgeving volgens Methode Miedema

Kwaliteit van de akoestische omgeving	Geluidklasse (cumulatieve geluidbelasting)	Toegepaste kleurcode
Goed	≤ 50 dB	Donker groen
Redelijk	≤ 55 dB	Licht groen
Matig	≤ 60 dB	Geel
Tamelijk slecht	≤ 65 dB	Oranje
Slecht	≤ 70 dB	Roze
Zeer slecht	> 70 dB	Paars

Ad.1 en 2 Woningen waar het akoestisch klimaat ongewijzigd blijft, dan wel de geluidstoename gering is en het akoestisch klimaat ongewijzigd blijft
Voor deze woningen geldt dat, zelfs in het ergste geval, bij toepassing van de L_{den} 47 dB en 41 L_{night} geen toename is van het cumulatieve geluidsniveau, hetzij dat deze toename zo gering is dat deze niet leidt tot een andere beoordeling van het akoestisch klimaat volgens de Miedema-methode. Uitgaande van het hiervoor benoemde standstill-principe kan worden gesteld dat de komst van de nieuwe windturbines ter plaatse van deze woningen bij deze geluidsniveaus aanvaardbaar is. Zelfs in het ergste geval leidt dit immers niet tot een verslechtering van het bestaande akoestisch klimaat.

Ad. 3 Woningen waar het akoestisch klimaat één Miedema-klasse verslechtert
Bij een aantal woningen neemt het geluidsniveau dusdanig toe dat de waardering van het akoestisch klimaat volgens de methode Miedema één klasse verslechterd. Het gaat om een toename van het cumulatieve geluidsniveau van ten hoogste 5 dB bij de toetspunten M en S uit het MER. Bij de andere toetspunten is de toename lager (1 tot 3 dB).

Voor deze woningen zou een strikte toepassing van het 'standstill principe' erop neer komen dat deze toename niet aanvaardbaar zou zijn. Dat wordt in dit geval als een te stringente benadering gezien.

Immers, dit zou erop neerkomen dat de nieuwe windturbines langdurig moeten worden beperkt hetgeen de productie van duurzame windenergie benadeelt. Daarbij speelt mee dat het in dit geval gaat om een locatie die is aangewezen voor de grootschalige opwekking van windenergie (zogenaamde concentratielocatie voor windenergie). Het belang van het opwekken van windenergie moet daarom meewegen in de belangenafweging.

Wat hierbij ook een rol speelt is dat de benadering in het MER uitgaat van 'het ergste geval' (worst case). De technologische ontwikkeling van windturbines staat niet stil en turbineproducenten ontwikkelen nog steeds winturbinetypen die een lagere geluidsuitstraling hebben dan waarvan in het MER is uitgegaan. Zelfs in het ergste geval blijft een ruimtelijk aanvaardbaar niveau over. Het gecumuleerde geluidsniveau overstijgt zelfs in dat geval nergens de grens van 65 dB. Daarboven is volgens de Miedema-klassering sprake van een 'slecht' akoestisch klimaat.

Zoals hiervoor is aangegeven, wordt als aanvulling op de geluidsnormering L_{den} aan deze omgevingsvergunning ook de verplichting verbonden dat de geluidsbelasting als gevolg van de nieuwe windturbines bij alle toetspunten moeten voldoen aan de L_{night}. Uit het akoestisch onderzoek bij het MER dat deel uitmaakt van de vergunningaanvraag blijkt ook dat de nieuwe windturbines aan deze normstelling kunnen voldoen.

Vertaling naar vergunningvoorschriften (normering)
Op basis van het voorgaande wordt in voorschrift 5.6 de mate van toelaatbare geluidshinder als gevolg van de nieuwe windturbines vastgelegd. Deze geluidsnormen wijken af van hetgeen de initiatiefnemers in de aanvraag hebben verzocht. De in voorschrift 5.6 opgenomen geluidsnormen zijn veelal strenger. De reden hiervoor is dat aanvraag dateert van voor de uitspraak van de ABRvS over de geluidsnormen uit het Activiteitenbesluit. Uit de aanvraag blijkt dat aan deze geluidsnormen uit dit voorschrift desondanks kan worden voldaan.

Overeenkomstig het verzoek van de initiatiefnemers is voorts opgenomen in voorschrift 5.4 dat uit het later in te dienen akoestisch onderzoek voor de uiteindelijk te realiseren windturbines moet blijken dat wordt voldaan aan de in voorschrift 5.6 opgenomen normen.

Daarnaast is, overeenkomstig het advies van de gemeente Woensdrecht, bepaald in voorschrift 5.7 dat binnen 12 maanden na het in gebruik nemen van de windturbines aan de hand van een onderzoek moet worden gedaan naar de daadwerkelijke effecten op de omgeving voor het aspect geluid.

Slagschaduw
Uitkomsten MER
In het MER is de mate van mogelijke slagschaduwhinder als gevolg van de nieuwe windturbines bepaald aan de hand een gecertificeerd rekenprogramma (WindPro). Daarbij is de norm uit de Activiteitenregeling vertaald in zogenaamde slagschaduwcontouren.

Jaarlijks schijnt de zon, volgens de KNMI, gemiddeld zo'n 1.550 uur (minimaal circa 1.400 uur en maximaal circa 1.700 uur). Een jaar telt 8.760 uren, zodat ongeveer 15% van het jaar de zon schijnt.

Als wordt uitgegaan van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar als norm, dan bedraagt dit circa 0,4% van het gehele maximale percentage aan zonuren per jaar. Vervolgens wordt ook ervanuit gegaan dat gedurende deze 6 uur slagschaduw daadwerkelijk iemand zich bevindt in een ruimte waarop de slagschaduw optreedt. In praktijk kan iemand op dat moment niet thuis zijn of zich ergens in huis bevinden waar de slagschaduw niet merkbaar is. Blootstelling aan slagschaduw volgens de interpretatie van deze norm is op jaarbasis dus zeer beperkt.

Voor de wetenschappelijke onderbouwing van de norm wordt gewezen op hetgeen in de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) betreffende het inpassingsplan voor windpark De Drentse Monden-Oostermoer (ECLI:NL:RVS:2018:616, overweging 132) is opgenomen: "*Voorts volgt, zo staat in het verweerschrift, uit onderzoek dat in 1999 in Duitsland is verricht, dat omwonenden van windturbines die een netto slagschaduwduur van meer dan 15 uur per jaar ervaren een hogere mate van dagelijkse hinder ervaren in hun leefomgeving. Naar aanleiding van dat onderzoek is in 2000 laboratoriumonderzoek verricht. Volgens dat laboratoriumonderzoek kan in de eerste 20 minuten dat harde slagschaduw optreedt een fysieke reactie worden veroorzaakt, die bij langere blootstelling daarna door het lichaam wordt gecompenseerd. De onderzoekers hebben aanbevolen de slagschaduwduur te beperken om effecten op langere termijn te voorkomen vanwege de energie die deze compensatie kost, zo is in het verweerschrift toegelicht. (…) Volgens de ministers worden, gelet op de conclusies uit deze onderzoeken, met de norm waarbij slagschaduw is beperkt tot maximaal 17 dagen gedurende maximaal 20 minuten per dag binnen een afstand van 12 maal de rotordiameter, gezondheidsklachten voorkomen en wordt de hinder in voldoende mate beperkt*". De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB) geeft in haar deskundigenadvies in het kader van Windpark De Drentse Monden-Oostermoer (d.d. 17 februari 2017, kenmerk StAB -40218) aan dat *"de streefwaarde van maximaal 6 uur slagschaduw per jaar voorziet in (veel) geringere aantasting van het woon- en leefklimaat van omwonenden dan de normering in het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ten eerste tellen nu ook de dagen mee waarop de slagschaduw minder is dan 20 minuten. Ten tweede worden alle minuten meer dan 20 minuten ook meegeteld."* Voornoemde conclusies uit de wetenschappelijke onderzoeken over de gevolgen van hinder door slagschaduw zijn ook nu nog van belang voor de effectbeoordeling van slagschaduw.

Uitgaande van de tekst van de Activiteitenregeling is daarbij de contour waarbuiten 6 uur of meer per jaar slagschaduwhinder op kan treden op een geluidgevoelig object als maatgevend beschouwd. Aangesloten wordt bij geluidgevoelige objecten, omdat het bij slagschaduwhinder, net als het bepalen van geluidhinder, gaat om objecten waar de langdurige aanwezigheid van personen aan de orde is. De onderbouwing hiervan is opgenomen in paragraaf 7.1.4 van het MER en in bijlage 3 van het akoestisch onderzoek.

Op basis van deze uitgangspunten zijn in het MER drie slagschaduwcontouren weergegeven, te weten die van 0, 6 en 16 uur per jaar slagschaduw. In de beoordeling van de mate waarin mogelijk slagschaduwhinder kan optreden als gevolg van de nieuwe windturbines, is ook de referentiesituatie in beeld gebracht. Dat is de huidige situatie waarbij de mate van slagschaduwhinder als gevolg van de bestaande windturbines in en rondom de projectlocatie ook is meegeteld.

Daarbij geldt dat de uitkomsten in het MER voor wat betreft de bestaande windturbines (met uitzondering van het Windpark Kabeljauwbeek) een overschatting inhouden aangaande de mate van slagschaduwhinder, omdat de effecten van eventuele mitigerende maatregelen niet zijn meegenomen (p. 99 van het MER).

Tabel 3.5 Samenvattend overzicht mate van slagschaduw in de referentie- en toekomstige situatie op de toetspunten (woningen van derden) zoals onderzocht in het MER

Toetspunt	Adres	slagschaduw per jaar (uren:minuten)	
		referentiesituatie (tabel 7.4 MER)	nieuwe situatie cumulatief (tabel 5.8 ruimtelijke onderbouwing)
B	Plaatsluis 1	--	--
C	Zandvlietseweg 19	--	--
D	Oude Dijk 11	--	--
E	Nieuwe Dijk 1	5:19	9:48
F	Nieuwe Dijk 2	5:42	11:08
I	Havenweg 1	5:42	32:02
K	Zuidpolderdijk 1	--	2:36
M	Grensweg 19	--	4:02
O	Volckerweg 1	28:09	34:24
P	Volckerweg 3	9:58	12:02
S	Martinushoeveweg 9	--	5:58
T	Langeweg 10	--	2:09
U	Langeweg 40	2:42	7:34

Beoordeling aan de hand van gebiedskenmerken
Zoals is weergegeven in tabel 3.5 zijn drie categorieën van gevallen te onderscheiden in de nieuwe situatie van Windpark ZE-BRA.

1. Woningen van derden die in de huidige situatie geen slagschaduwhinder ondervinden van windturbines en dat in de nieuwe situatie ook niet krijgen. Het gaat om de toetspunten B, C en D.
2. Woningen van derden waar momenteel, als gevolg van de bestaande windparken reeds enige mate van slagschaduwhinder kan optreden en waar de nieuwe windturbines een bepaalde mate duur waarbinnen slagschaduwhinder kan optreden aan toevoegen. Het gaat om de toetspunten E, F, I, O, P en U.
3. Woningen van derden die in de huidige situatie geen slagschaduwhinder ondervinden van windturbines en door de komst van Windpark ZE-BRA mogelijk te maken kunnen krijgen met slagschaduwhinder. Het gaat om de toetspunten K, M, S en T.

Ad. 1 Woningen van derden zonder slagschaduwhinder nu en na realisatie windpark
Voor deze woningen geldt het ‘standstill principe’ als vertrekpunt: de huidige situatie moet en kan zonder problemen gehandhaafd blijven. In deze vergunning zal aan de hand van voorschriften worden vastgelegd dat deze woningen geen slagschaduwhinder mogen ondervinden van de nieuwe windturbines.

Ad. 2 Woningen van derden met slagschaduwhinder nu en na realisatie windpark
Ook voor deze woningen geldt het ‘standstill principe’ als vertrekpunt, met dien verstande dat in deze vergunning uitsluitend een normstelling voor de nieuwe windturbines aan de orde kan zijn.

Een redelijke toepassing van het standstill principe in dit geval komt erop neer dat de nieuwe windturbines niet voor meer slagschaduwhinder mogen zorgen dan dat de bestaande windturbines reeds opleveren.

De initiatiefnemers hebben dat zelf ook onderkend en daarom in de vergunningaanvraag verzocht om dit te waarborgen in deze omgevingsvergunning. Tegen het licht van de uitspraak van de ABRvS kan zonder meer aan dat verzoek tegemoet worden gekomen. De initiatiefnemers hebben in de aanvraag aangegeven dat hiervoor een stilstandvoorziening voor de windturbines zal worden ingeregeld.

Ad. 3 Woningen nu nog niet, maar in de toekomst mogelijk wel te maken krijgen met slagschaduwhinder
Voor deze woningen zou een strikte het toepassen van het 'standstill principe' erop neer komen dat geen enkele mate van slagschaduwhinder toelaatbaar zou zijn. Dat wordt in dit geval als een te stringente benadering gezien. Immers, dit zou erop neerkomen dat de nieuwe windturbines moeten worden stilgezet hetgeen de productie van duurzame energie benadeelt. Daarbij speelt mee dat het in dit geval gaat om een locatie gaat die is aangewezen voor de grootschalige opwekking van windenergie (zogenaamde concentratielocatie voor windenergie). Het belang van het opwekken van windenergie moet daarom meewegen in de belangenafweging.

Een redelijke uitleg van het standstill principe brengt voor het gemeentebestuur daarom met zich mee dat in dit geval enige mate van mogelijk slagschaduwhinder ter plaatse van de woningen van derden aanvaardbaar kan worden geacht.

Zoals ook blijkt uit tabel 3.5 bedraagt de mate van slagschaduwhinder bij woningen van derden in de huidige situatie als gevolg van de bestaande windparken in en rondom de projectlocatie tussen de 2:42 en 5:42 uur per jaar. Dat is qua orde grootte gelijk aan de mate van slagschaduwhinder die in de toekomstige situatie op woningen van derden in het projectgebied op kan treden die nu nog geen slagschaduwhinder ondervinden. Onder de gegeven omstandigheden wordt deze mate van slagschaduwhinder aanvaardbaar geacht. Temeer omdat de toegelaten functies binnen de geldende bestemmingsplannen, aard en ligging van deze woningen niet verschilt met die van de woningen die reeds enige mate van slagschaduwhinder ondervinden. De duur van de mogelijke slagschaduwhinder is bovendien nergens groter dan 6 uur waarvan, zoals hiervoor reeds is aangegeven, is onderbouwd dat deze norm reeds strenger is dan de norm die op grond van de Activiteitenregeling anders had gegolden.

Vertaling naar vergunningvoorschriften (normering)
Op basis van het voorgaande wordt in voorschrift 5.8 vastgelegd hoeveel uur slagschaduwhinder per jaar als gevolg van de nieuwe windturbines toelaatbaar wordt geacht. Overeenkomstig het verzoek van de initiatiefnemers is voorts het volgende opgenomen in de vergunningvoorschriften.

- Uit het later in te dienen onderzoek naar slagschaduw voor de uiteindelijk te realiseren windturbines moet blijken dat wordt voldaan aan de in voorschrift 5.8 opgenomen normen. Indien een stilstandvoorziening noodzakelijk is, dient deze vervolgens verwerkt te worden in de stilstandskalender van de windturbines.

- De automatische stilstandvoorziening schakelt de turbine af wanneer slagschaduw optreedt én voor zover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige constructie van deze gevoelige objecten ramen bevinden.
- De totale slagschaduwduur per gevoelig object als gevolg van de tijd die nodig is om af te schakelen, mag ten hoogste 1 uur per jaar bedragen.

Externe veiligheid
Uitkomsten MER
Het plaatsgebonden risico voor onderhavig windturbinepark is bepaald overeenkomstig het Handboek risicozonering Windturbines (versie juli 2020). Het handboek verwijst naar Handleiding Risicoberekeningen Windturbines welke is opgesteld door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (hierna: het RIVM) en bevat de meest actuele en recente rekenmethoden om de risico's rondom een ongewenst ongeval met een windturbine te bepalen. De uitkomst van deze rekenmethode is een afstandsmaat (uitgedrukt in meters afstand vanaf de windturbinemast) gebaseerd op het plaatsgebonden risico (PR).

Het handboek hanteert een risiconormering voor windturbines die aansluit op de normstelling zoals die voor alle andere risicovolle activiteiten in Nederland wordt gehanteerd. Deze komt overeen met de afstandsnorm gebaseerd op de kans van:
- één op een miljoen per jaar (PR 10^{-6}) voor kwetsbare objecten;
- één op honderdduizend per jaar (PR 10^{-5}) voor beperkt kwetsbare objecten.

In deze normstelling wordt aangesloten bij de definitie van een (beperkt) kwetsbaar object uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (hierna: Bevi). Deze wijze van normstelling is identiek aan de methode die wettelijk ook is vastgelegd voor andere vormen van risicovolle activiteiten zoals voor industriële installaties in het Bevi, het transport van gevaarlijke stoffen over de weg in het Besluit transport externe veiligheid en het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in het Besluit externe veiligheid buisleidingen.

Op basis van deze methode zijn in het MER de risicocontouren PR 10^{-5} en PR 10^{-6} bepaald van de nieuwe windturbineopstelling. Voor windturbine 7, waarvan de risicocontouren zich tot in België uitstrekken, is daarbij ook nog een risicoafstand bepaald aan de hand van de Belgische rekenmethode die afwijkt van de Nederlandse (p. 319-320 MER).

In het MER is geconcludeerd dat voor de nieuwe windturbines de volgende risicoafstanden gelden.
- PR 10^{-6} : 200 meter (= tiphoogte van de nieuwe windturbines);
- PR 10^{-5} : 80 meter (= lengte van een rotorblad van de nieuwe windturbines).

Voorts is geconcludeerd in het MER dat de windturbineopstelling overal voldoet aan de normstelling uit het Handboek die gelijk is aan die uit het Activiteitenbesluit.

Beoordeling aan de hand van gebiedskenmerken
Binnen de in het MER aangegeven risicoafstanden bevinden zich in het projectgebied geen kwetsbare objecten. Gelet op het agrarische grondgebruik en de daaraan gegeven bestemmingen is dat ook niet mogelijk.

Evenmin bieden de onderliggende bestemmingsplannen zonder meer de mogelijkheid om nieuwe kwetsbare objecten te realiseren (zie hiervoor in paragraaf 3.3). De normstelling uit het Handboek is daarmee voldoende om in deze situatie tot een aanvaardbaar beschermingsniveau te komen voor de omgeving.

Gelet op de ligging van de projectlocatie, waar zich reeds meerdere risicobronnen bevinden (bestaande windturbineparken, transport van gevaarlijke stoffen over de rijksweg A4, het Schelde-Rijnkanaal, door ondergrondse buisleidingen en in de haven van Antwerpen), is het evenmin nodig om voor dit windpark een afwijkend beschermingsniveau na te streven dan is getoetst in het MER. Om deze redenen wordt aangesloten bij de normen voor het PR 10^{-5} en 10^{-6} zoals dat voor de andere risicobronnen ook is voorgeschreven.

Daar waar sprake is van een niet-agrarisch gebruik van gronden, zoals bij de waterkeringen en de wegen in beheer bij het waterschap, zijn de risico's beoordeeld in het kader van de (ontwerp) watervergunningen krachtens de Waterwet en de ontheffingen op grond van de Keur van de betrokken waterschappen. Deze vergunningen en toestemmingen zijn tegelijkertijd met (het ontwerp van) deze omgevingsvergunning verleend en bekend gemaakt. Ook hieruit kan worden afgeleid dat de risiconormering waaraan in het MER is getoetst voldoende zijn om tot een aanvaardbaar beschermingsniveau te komen. Voor twee turbinelocaties wordt een kleinere rotordiameter aangehouden, zodat overdraai over de waterschapswegen niet plaatsvindt. Deze turbines hebben daarmee ook een naar rato kleinere risicocontour. Om die reden kan een afwijkende normstelling ook achterwege blijven.

Tot slot geldt dat in het MER ook de cumulatieve risico's in beeld zijn gebracht die op kunnen treden door het plaatsen van de windturbines nabij de ondergrondse buisleidingen in het plangebied. Bij deze risicobeoordeling zijn de normen uit het Handboek eveneens leidend geweest en gebleken is dat de veiligheidssituatie door de bouw van het windpark per saldo verbetert. Ook dat is dus geen reden om in dit geval een ander beschermingsniveau na te streven dan normen voor het PR 10^{-5} en 10^{-6} zoals is beschreven in het MER.

Vertaling naar vergunningvoorschriften (normering)
Zoals hiervoor is aangegeven, zijn de veiligheidsnormen uit het Activiteitenbesluit na de uitspraak van de ABRvS niet zonder meer als toetsingskader te gebruiken voor dit windpark. Om te waarborgen dat als gevolg van de bouw en exploitatie van de nieuwe windturbines een veilige situatie is gegarandeerd is het op basis van het voorgaande noodzakelijk om ter bescherming van het milieu hiervoor voorschriften te verbinden aan deze omgevingsvergunning. Daarom is in voorschrift 5.11 bepaald dat binnen een afstand van 80 meter van de windturbines zich geen (beperkt) kwetsbare objecten mogen bevinden en binnen een afstand van 200 meter geen kwetsbare objecten. Deze afstanden komen overeen met de contouren van het PR 10^{-5} en 10^{-6} zoals die in het MER zijn bepaald en de aanvaardbaarheid ervan hiervoor is toegelicht.

Groepsrisico
Voor een windturbine of een combinatie van windturbines zijn in het Handboek geen toetsingswaarden voor het groepsrisico opgenomen. In de praktijk blijkt dat een windturbine of een combinatie van windturbines zelden of nooit tot een groepsrisico leiden. Dit komt doordat veel windturbines geen ongevalsscenario's kennen waarbij 10 of meer personen tegelijkertijd, als gevolg van een calamiteit met een windturbine, om het leven kunnen komen.

In het Handboek is geen rekenmodel voor het berekenen van het groepsrisico van windturbines opgenomen. Bij het verantwoorden van het groepsrisico wordt geadviseerd om te beschouwen wat de zelfredzaamheid van personen binnen de werpafstand is.

Binnen de maximale werpafstand bij nominaal toerental (in dit geval 200 meter) bevinden zich geen objecten (terreinen of gebouwen) waar zich gedurende een groot gedeelte van de dag grote groepen van personen bevinden. Het bepalen van een groepsrisico is om die reden voor dit windpark achterwege gebleven.

IJsworpscenario
Om vallende ijsbrokken te voorkomen dient een ijsprotocol opgesteld te worden. Hiermee wordt ijsworp voorkomen. Dit wordt in een voorschrift vastgelegd.

Bovenstaande risico's zijn weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde rapporten. De overige in die rapporten weergegeven risico's (zoals bijvoorbeeld de ondergrondse buisleiding van de Gasunie nabij windturbine 5 en risico's voor passanten) behoren niet tot het toetsingskader ingevolge de Wet milieubeheer. Deze worden betrokken in de afweging in het kader van een goede ruimtelijke ordening bij de activiteit 'afwijken van het bestemmingsplan' in paragraaf 3.3 van deze toelichting.

Internationale norm Windturbine
De windturbines voldoen aan de internationale norm (IEC-61400-1). Op grond van deze norm bevat de windturbine diverse veiligheidssystemen om ervoor te zorgen dat bij falen van onderdelen of bij extreme weersomstandigheden de windturbine niet wordt beschadigd. Onder andere bevat de windturbine een remsysteem welke ervoor zorgt dat de rotorbladen uit de wind worden gedraaid bij te hoge windsnelheden. Daarnaast is een bliksembeveiliging voorgeschreven die ervoor zorg dat inslaande bliksem buiten kwetsbare delen van de windturbine naar de grond leidt.

Beste beschikbare technieken
In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk, bij voorkeur bij de bron, te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast.

Vanaf januari 2013 moet bij het bepalen van beste beschikbare technieken (verder: BBT) rekening worden gehouden met BBT-conclusies en bij ministeriele regeling aangewezen informatiedocumenten over BBT.

BBT-conclusies zijn documenten met de conclusies over beste beschikbare technieken, vastgesteld overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid van de Richtlijn industriële emissies (artikel 1.1, eerste lid Bor):

- met BBT-conclusies overeenkomstig artikel 13, vijfde lid, worden BBT-conclusies bedoeld die worden vastgesteld op basis artikel 75, tweede lid van de Richtlijn industriële emissies. Dit zijn de BBT-conclusies vastgesteld na 6 januari 2011 onder het regime van de Richtlijn industriële emissies, en;
- met BBT-conclusies overeenkomstig artikel 13, zevende lid, worden de bestaande BREFs bedoeld. Het hoofdstuk waarin de beste beschikbare techniek (BAT) staan uit deze BREFs geldt als BBT-conclusies.

BBT-conclusies worden door de Europese commissie vastgesteld en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (een uitvoeringsbesluit van de Europese commissie dat gericht is tot de lidstaten). Zij worden daarom niet meer apart aangewezen in de Regeling omgevingsrecht.

Op de windturbines waarvoor een vergunning is aangevraagd, zijn geen BBT-conclusies of informatiedocumenten over BBT van toepassing. In die situatie moet het bevoegd gezag zelf BBT vaststellen. Hierbij houdt het bevoegd gezag in ieder geval rekening met:

- de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
- de toepassing van stoffen die minder gevaarlijke zijn dan stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels;
- de ontwikkeling, waar mogelijk, van technieken voor de terugwinning en opnieuw gebruiken van de bij de processen in de inrichting uitgestoten en gebruikte stoffen en afvalstoffen;
- vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
- de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
- de aard, de effecten en de omvang van de betrokken emissies;
- de data waarop de installaties in de inrichting in gebruik zijn of worden genomen;
- de tijd die nodig is om een betere techniek toe te gaan passen;
- het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
- de noodzaak om het algemene effect van de emissies op en de risico’s voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken en;
- de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken.

De op één van deze voornoemde criteria vastgestelde BBT moet een milieubeschermingsniveau garanderen dat tenminste gelijkwaardig is aan het niveau in de BBT-conclusies. In de bijlage van de Regeling omgevingsrecht (die de Nederlandse BBT-conclusies bevat) is voor windturbines geen BBT-conclusie opgenomen.

Met betrekking tot de bepaling van BBT, zijn de aspecten betrokken als genoemd in artikel 5.4, lid 3, van het Bor. Hierover zijn de volgende bijzonderheden op te merken.

- Vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis.
  Voorbeeld: Vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis wordt door de milieufunctionaris gesignaleerd en gerapporteerd in het milieulogboek. Dit hebben wij bepaald in het voorschrift 5.1 met betrekking tot de rapportage, meet- en registratieverplichtingen.
- Noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken.
  Voorbeeld: Voor de overwegingen met betrekking tot het voorkomen van ongevallen en beperking van de gevolgen daarvan wordt verwezen naar de overwegingen van de paragraaf Externe Veiligheid.

Conclusie BBT
De inrichting voldoet - met inachtneming van de aan dit besluit gehechte voorschriften - aan BBT ter voorkoming van geluidemissies en externe veiligheid. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Bodem
De windturbine is een activiteit in hoofdstuk 3 waarop ook afdeling 2.4 (Bodem) van het Activiteitenbesluit van toepassing is. In artikel 2.11 van afdeling 2.4 staat zowel een nul-situatiebodemonderzoek als eindonderzoek voorgeschreven. Door het treffen van bodembeschermende voorzieningen wordt een verwaarloosbaar risico voor bodemverontreiniging als bedoeld in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) behaald.

In de hydraulische installaties van de windturbine zijn bodembedreigende vloeistoffen zoals smeeroliën, vetten e.d. aanwezig. Deze vloeistoffen zitten in de gondel dan wel in de windturbine en worden bij lekkage of als ze vrijkomen bij jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden opgevangen door het omhulsel (gondel).

Volgens de NRB is hier sprake van een ‘gesloten proces of bewerking’. Uitgangspunt bij een gesloten proces of bewerking is dat tijdens de gangbare bedrijfsvoering de stoffen niet buiten de procesomhulling treedt. Deze gondel heeft voldoende capaciteit om de totale hoeveelheid vloeistoffen op te vangen. In geval er lekkage optreedt zal dit onmiddellijk worden gesignaleerd omdat er dan storingen aan de windturbine optreden. Hieruit mag worden geconcludeerd dat voor emissie van bodembedreigende stoffen naar de bodem of het grondwater een verwaarloosbaar risico bestaat.

In de aanvraag is aangegeven dat voorafgaand aan de bouw een bodemonderzoek wordt uitgevoerd naar de nulsituatie. De resultaten van dit onderzoek worden uiterlijk acht weken voor de start van de bouw aan het bevoegd gezag verstrekt. Dit is niet opgenomen als voorschrift omdat het Activiteitenbesluit hier rechtstreeks op van toepassing is. Overigens zal dit onderzoek, na positieve beoordeling, aangemerkt worden als nulsituatie-onderzoek.

Evaluatiebepaling naar aanleiding van de MER
Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer is het bevoegd gezag verplicht om een evaluatieprogramma op te stellen. Bij het besluit over het voornemen moet worden bepaald hoe en op welk moment de effecten op het milieu zullen worden geëvalueerd. Een dergelijk programma heeft als doel om de voorspelde effecten te kunnen vergelijken met de daadwerkelijk optredende effecten. De opzet voor een evaluatieprogramma is gebaseerd op de in het MER geconstateerde leemten in kennis. Wanneer de daadwerkelijke effecten sterk afwijken van de voorspelde, kan het evaluatieprogramma voor het bevoegd gezag aanleiding geven om effecten te (laten) reduceren of ongedaan te maken.

Ten tijde van de totstandkoming van het MER was nog niet exact bekend welk windturbinetype uiteindelijk gebouwd zal worden. Daarom is uitgegaan van een algemeen scenario 'worst case'. De milieueffecten van de uiteindelijk te kiezen windturbines vallen binnen de reikwijdte van dit MER, mits deze binnen de beschreven afmetingen passen. Voordat begonnen wordt met de bouw van het park zal een keuze bekend gemaakt moeten worden en onderbouwd moeten worden met een akoestisch onderzoek en onderzoeken naar slagschaduw en externe veiligheid. Dit is vastgelegd in voorschrift 5.4 van deze omgevingsvergunning. Dit blijft uiteraard een theoretische benadering op basis van de fabrieksspecificaties van de windturbines.

In voorschrift 5.6 hebben wij de elementen en gegevens opgenomen die ten minste benodigd zijn om de evaluatie te kunnen uitvoeren en de bijdrage die de initiatiefnemer moet leveren. Op grond van de in deze voorschriften opgenomen termijnen achten wij het redelijk dat wij één jaar na het oprichten en in werking hebben van het windpark verslag doen van het onderzoek naar de werkelijke milieueffecten op grond van artikel 7.41 Wm.

Obstakelverlichting
Voor windturbines met een tiphoogte van 150 meter of meer geldt dat het aanbrengen van obstakelverlichting verplicht is. Omdat de minimale tiphoogte van de nieuwe windturbines 200 meter bedraagt dienen de windturbines te worden voorzien van obstakelverlichting. De verlichting wordt aangebracht voor de luchtvaartveiligheid en moet voldoen aan de voorschriften die zijn gegeven door de inspectie voor de Leefomgeving en Transport (IL&T) en in de internationale burgerluchtvaartregelgeving. Hiertoe is een voorschrift opgenomen bij deze omgevingsvergunning.

Overige aspecten
Vanuit de milieuaspecten; afvalstoffen, afvalwater, grond- en hulpstoffen, energie en verkeer zijn ten aanzien van de inrichting Windpark ZE-BRA geen gevolgen voor het milieu te verwachten en daardoor voor de omgevingsvergunning niet relevant.

Conclusie
Het windproject voldoet aan het bepaalde in artikel 2.14 Wabo. De aangevraagde activiteit 'oprichten en in werking hebben van een inrichting' kan worden vergund. Voor deze activiteit worden een aantal voorschriften aan deze omgevingsvergunning verbonden die in hoofdstuk 5 van de vergunningvoorschriften zijn opgenomen.

3.5 Overige aspecten

Bedrijfsbeëindiging
Op grond van het eerste lid van artikel 5.7 van het Besluit omgevingsrecht moeten aan de vergunning in ieder geval de voor de inrichting in aanmerking komende voorschriften worden verbonden met betrekking tot de maatregelen die moeten worden getroffen om bij definitieve bedrijfsbeëindiging de nadelige gevolgen die de inrichting heeft veroorzaakt voor het terrein waarop zij was gevestigd, ongedaan te maken of te beperken. Dit voor zover dat nodig is om dat terrein weer geschikt te maken voor de volgende functie.

Aan de vergunning is een voorschrift verbonden dat bij definitieve bedrijfsbeëindiging relevant is. In de voorschriften is onder andere opgenomen dat de in de inrichting aanwezige grondstoffen, producten en afvalstoffen bij definitieve bedrijfsbeëindiging moeten worden verwijderd.

Ongewone voorvallen
Ten aanzien van ongewone voorvallen binnen de inrichting en de naar aanleiding daarvan uit te voeren maatregelen is hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer van toepassing.

Overige regels
Eventuele nadelige gevolgen voor het milieu die de inrichting kan veroorzaken worden voorkomen, of worden ten minste in voldoende mate beperkt, door de naleving van het gestelde in de aanvraag en de aan deze vergunning verbonden voorschriften.

Toekomstige ontwikkelingen
In de directe omgeving van de inrichting zijn in de nabije toekomstige de volgende ontwikkelingen te verwachten.

Aanleg netaansluiting
Zoals hiervoor in paragraaf 1.4 is aangegeven zal het windpark te zijner tijd worden aangesloten op het regionale elektriciteitsnet in beheer bij Enduris. De exacte ligging van de kabels voor de aansluiting op het landelijke elektriciteitsnet wordt nog bepaald en doorloopt te zijner tijd een eigen vergunningenprocedure.

Ontwikkeling Energielandschap Rilland-Oost
De gemeente Reimerswaal ontwikkelt momenteel een gebiedsvisie voor het Energielandschap Rilland-Oost. Dit betreft het gedeelte van de gemeente Reimerswaal waar ook Windpark ZE-BRA is gelegen. In de toekomst worden in dit gebied meer projecten verwacht om duurzame energie op te wekken.

Burenrecht
Op grond van het Burgerlijk Wetboek is het, zonder toestemming van de eigenaar van het (naastgelegen) perceel, niet geoorloofd om (ten dele) op, boven of onder de grond van het (naastgelegen) perceel te bouwen of te gebruiken voor het uitvoeren van de bouwactiviteiten.

4. Aandachtspunten

4.1 Inrit

Indien (al dan niet tijdelijke) inritten noodzakelijk zijn voor dit project, dan kan het zijn dat hiervoor een toestemming is vereist van de wegbeheerder. Pas na verkrijgen van die toestemming kan de inrit worden gerealiseerd.

4.2 Plaatsing van materialen, containers en keten buiten het bouwterrein

Wanneer u ten behoeve van de (ver)bouw bouwmaterialen buiten het bouwterrein wilt opslaan, mag dat alleen als u daarvoor beschikt over een ontheffing als bedoeld in artikel 2:10 van de Algemene Plaatselijke Verordening. Voor het aanvragen van zo'n ontheffing kunt u contact opnemen met de afdeling Bouwen, Milieu en Handhaving via het telefoonnummer 14 0113.

Wanneer zo'n ontheffing wordt aangevraagd, wordt voor het gebruik van de gemeentegrond of de openbare weg een vast bedrag en een bedrag per vierkante meter per maand in rekening gebracht (zie de geldende Legesverordening voor de juiste bedragen). Uiteraard dienen bouwmaterialen, stukken gereedschap en eventuele bouwketen of containers niet langer dan voor de bouw strikt noodzakelijk is, buiten het bouwterrein neergezet te worden. Bovendien mag de veiligheid van het verkeer niet in gevaar worden gebracht. Wij kunnen daarom nadere voorwaarden stellen aan de manier van opslaan van materialen, de plaatsing van bouwketen, de termijn van de opslag, de verlichting, etc.

4.3 Hergebruik grond

Bij de nieuw en verbouw en herinrichting/verharden van het terrein kan een hoeveelheid grond vrijkomen. Voor hergebruik van grond gelden de regels uit het Besluit bodemkwaliteit en voor hergebruik binnen de gemeente Reimerswaal geldt tevens de Nota bodembeheer met bodemkwaliteitskaart. Geadviseerd wordt te werken met een gesloten grondbalans. Schuiven met grond binnen de kavel is zonder meer toegestaan met in achtneming van de zorgplicht. Hiervoor geldt geen meldingsplicht.

Hergebruik van de bij de nieuwbouw vrijkomende grond buiten de kavel en hergebruik van grond/zand van elders op de kavel is niet zonder meer toegestaan en dient te worden gemeld bij de gemeente waar de grond wordt toegepast. De melding dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden bij het landelijke meldpunt bodemkwaliteit (www.meldpuntbodemkwaliteit.nl) te worden ingediend. Voorafgaand dient te worden nagegaan of de kwaliteit van de toe te passen grond voldoet aan de toepassingseisen van de ontvangende bodem.

4.4 Schriftelijke kennisgeving van wijzigingen in de verstrekte gegevens

Indien u wijzigingen wilt aanbrengen in uw bouwplan nadat de omgevingsvergunning is verleend, en deze wijzigingen zijn vergunningplichtig, dan is het noodzakelijk dat deze wijzigingen ook worden vergund. Neemt u bij voorgenomen wijzigingen contact op met de afdeling Bouwen, Milieu en Handhaving via het telefoonnummer 14 0113. U zult dan worden geïnformeerd over de wijze van afhandelen van deze wijzigingen.

4.5 Intrekking of overdragen vergunning

In bepaalde gevallen kan de gemeente de (al dan niet gefaseerd verleende) omgevingsvergunning geheel of gedeeltelijk intrekken. Voorafgaand daaraan zal de gemeente contact opnemen met de vergunninghouder. Als de omgevingsvergunning moet gaan gelden voor een ander dan aan wie de omgevingsvergunning is verleend, moet dit met voldoende gegevens ten minste een maand voordien worden gemeld.

Bijlage 1: Ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen

GEMEENTE
Reimerswaal

Raadsvoorstel

Aan de gemeenteraad.

Onderwerp

Verklaring van geen bedenkingen voor Windpark ZE-BRA.

Datum vergadering	:	**20 juli 2021**	**Agendapunt**	:	**12**
Zaaknummer	:	Z21.016193	**Raadsvoorstel**	:	D21.178173
Programma/paragraaf	:	8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**Budgethouder**	:	ir. J. Gideonse
Portefeuillehouder(s)	:	M. Both	**Behandeld door**	:	ing. L. Meijers
Behandeld in opinieraad	:	ja	**Afdeling**	:	Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. Een ontwerp van een verklaring van geen bedenkingen voor het project Windpark ZE-BRA af te geven, omdat uit de vergunningaanvraag blijkt dat het project voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening;
2. Het ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen samen met de ontwerpvergunning ter inzage te leggen;
3. Geen exploitatieplan vast te stellen voor het project Windpark ZE-BRA omdat het verhalen van plankosten is verzekerd door middel van een anterieure overeenkomst die het college van burgemeester en wethouders met de initiatiefnemers heeft gesloten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Reimerswaal

mr. F. Marquinie MBA	mevrouw drs. J.S. van Egmond
Secretaris	Burgemeester

Voor een toelichting op het raadsvoorstel wordt verwezen naar de volgende pagina's.

Raadsbehandeling

Conform aangenomen	: 20/7-'21	voor	: 14	tegen	: 3
Gewijzigd aangenomen	:				
Overig	:				

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Reimerswaal,
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders met kenmerk D21.178173,

Overwegende

Dat 3 initiatiefnemers voornemens zijn op het grondgebied van de gemeenten Woensdrecht en Reimerswaal een windpark aan te leggen dat bestaat uit in totaal 16 eenheden onder de naam 'Windpark ZE-BRA';

Dat 2 windturbines op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht (provincie Noord-Brabant) zijn geprojecteerd en 14 op het grondgebied van de gemeente Reimerswaal (provincie Zeeland);

Dat het initiatief in strijd is met het ter plaatse geldende bestemmingsplan 'Actualisatie bestemmingsplan Buitengebied' van de gemeente Woensdrecht en het bestemmingsplan 'Buitengebied 2019' van de gemeente Reimerswaal;

Dat het college van Reimerswaal op grond van het bepaalde in artikel 2.4, lid 1, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bevoegd is om voor de ontwikkeling van het windpark een omgevingsvergunning te verlenen als bedoeld in artikel 2.12, lid 1, sub a, onder 3°, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, nadat de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen heeft afgegeven;

Dat het verhaal van de gemaakte plankosten door beide gemeenten zeker zijn gesteld door middel van de gesloten anterieure overeenkomst.

Dat de gemeenteraad van Woensdrecht bij besluit van 7 juli 2021 heeft ingestemd met de opzet van het project;

Dat het project naar het oordeel van de gemeenteraad voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening;

Gelet op het bepaalde in artikel 2.27, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto artikel 3.10, lid 3, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht;

Besluit

1. Een ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 2.27 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht af te geven voor het project Windpark ZE-BRA omdat uit de vergunningaanvraag blijkt dat het project voldoet aan de eisen van een goede ruimtelijke ordening;
2. Het ontwerp van de verklaring van geen bedenkingen samen met de ontwerpvergunning op basis van artikel 3:11, lid 1, van het Algemene wet bestuursrecht ter inzage te leggen;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen voor het project Windpark ZE-BRA, omdat het verhalen van plankosten is verzekerd door middel van een anterieure overeenkomst die het college van burgemeester en wethouders met de initiatiefnemers heeft gesloten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering, gehouden op 20 juli 2021.

Mevrouw mr. M.L. van Zon
Raadsgriffier

mevrouw drs. J.S. van Egmond
Voorzitter

Toelichting op het raadsvoorstel

Inleiding

Windpark ZE-BRA

Eneco, Lindewind en Zeeuwind (hierna: de initiatiefnemers) zijn voornemens om in het grensgebied tussen de provincies Zeeland en Noord-Brabant, in aansluiting op de bestaande en recent gerealiseerde windparken Kreekraksluizen/Spuikanaal en Kabeljauwbeek, een nieuw windpark te realiseren in de vorm van het windpark ZE-BRA. Het windpark bestaat uit 16 windturbines en is geprojecteerd in de door de provincie Zeeland in het 'Omgevingsplan Zeeland 2018' aangewezen concentratielocatie voor het opwekken van windenergie 'Kreekraksluizen' en binnen het door de provincie Noord-Brabant, in de 'Interim omgevingsverordening Noord-Brabant' aangewezen 'zoekgebied voor windenergie'.

Onderdeel van het project is, naast de bouw van nieuwe windturbines, ook de verwijdering van de bestaande windparken Anna-Mariapolder, Bath en de solitaire windturbine aan de Grindweg in Woensdrecht. 2 nieuwe windturbines worden voorzien op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht en 14 turbines zijn geprojecteerd op het grondgebied van de gemeente Reimerswaal.

Bevoegd gezag en betrokkenheid andere bestuursorganen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal is, na een overdrachtsbesluit door de provincie Zeeland, het bevoegd gezag voor het verlenen van de aangevraagde omgevingsvergunning. Daarnaast heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht het recht om een advies te geven over de delen van het project die het grondgebied van die gemeente betreffen.

Omdat sprake is van een omgevingsvergunning waarbij van het bestemmingsplan wordt afgeweken met een uitgebreide procedure, is uw gemeenteraad bevoegd om voor dit totale project een verklaring van geen bedenkingen (hierna: VVGB) te verlenen.

Omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan

De geldende bestemmingsplannen in beide gemeenten staan de bouw van het Windpark ZE-BRA niet toe. Daarom hebben de initiatiefnemers op 12 februari 2021 een aanvraag ingediend bij de gemeente Reimerswaal voor een omgevingsvergunning voor (onder andere) het gebruik van gronden in strijd met het bestemmingsplan zoals bedoeld in het eerste lid, onder c, van artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De initiatiefnemers hebben een ruimtelijke onderbouwing opgesteld waarin is aangegeven waarom het project Windpark ZE-BRA voldoet aan een goede ruimtelijke ordening. De ruimtelijke onderbouwing maakt deel uit van de vergunningaanvraag. Onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing is een milieueffectrapportage (MER) waarin de milieueffecten van het beoogde windpark zijn onderzocht en op basis waarvan de initiatiefnemers hun keuze hebben gemaakt voor de windturbineopstelling.

Voorstel aan uw gemeenteraad

De wettelijke besluitvormingsprocedure voorziet erin dat eerst een ontwerp van de VVGB en de omgevingsvergunning worden gepubliceerd. Uw raad wordt nu gevraagd om het ontwerp van de VVGB af te geven. Samen met het ontwerp van de VVGB zal het college van Reimerswaal het ontwerp van de omgevingsvergunning publiceren. Eenieder kan vervolgens een zienswijze kenbaar maken over beide ontwerpbesluiten.

Na verwerking van ingediende zienswijzen besluit uw raad dit najaar vervolgens definitief over de afgifte van de VVGB. Pas nadat uw raad de VVGB afgeeft kan het college de gevraagde omgevingsvergunning voor het Windpark ZE-BRA verlenen.

Samenwerkingsovereenkomst en betrokkenheid gemeenteraad Woensdrecht
Omdat de gemeenteraad van Woensdrecht geen directe beslissingsbevoegdheid heeft in de procedure voor de omgevingsvergunning, is op 20 april 2021 een samenwerkingsovereenkomst tussen beide gemeenten gesloten. Hierin is het volgende afgesproken.

- Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Woensdrecht stelt eerst een conceptadvies over het project op;
- De gemeenteraad van Woensdrecht krijgt vervolgens de gelegenheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken naar aanleiding van het conceptadvies;
- Het college van burgemeester en wethouders van Woensdrecht betrekt de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad bij het definitieve advies aan Reimerswaal;
- De gemeente Reimerswaal betrekt het advies van de gemeente Woensdrecht bij de besluitvorming voor het deel van het project dat op het grondgebied van die gemeente is gelegen, als zwaarwegend advies in de besluitvorming over de vergunningverlening voor het project ZE-BRA.

De gemeenteraad van Woensdrecht neemt op 7 juli 2021 een besluit over het aan de gemeente Reimerswaal uit te brengen advies.

Motie 'Situering Windpark ZE-BRA' van de gemeenteraad van Woensdrecht
De gemeenteraad van Woensdrecht heeft op 1 april 2021 een motie aangenomen die betrekking heeft op dit project. In die motie draagt de gemeenteraad van Woensdrecht het college van burgemeester en wethouders van die gemeente het volgende op:

1. Al het mogelijke te doen het aantal windmolens van project ZE-BRA op Woensdrechts grondgebied terug te brengen van 5 naar 3 stuks door een negatief advies te geven voor de situering van de 2 windmolens die ten oosten van rijksweg A4 zijn geprojecteerd;
2. 50% financiële participatie en opbrengsten voor de omgeving te voorzien, compensaties voor onder andere natuur en grondeigenaren hierbij niet inbegrepen;
3. Deze uitgangspunten op te nemen in de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Reimerswaal;
4. De initiatiefnemer en de gemeente Reimerswaal over dit besluit te informeren en de reactie van deze partijen terug te koppelen aan de raad.

Aanpassingen windturbineopstelling naar aanleiding van de motie
Om tegemoet te komen aan de opdracht vanuit de gemeenteraad van Woensdrecht hebben de initiatiefnemers besloten om de windturbineposities 18 en 19 zoals die waren opgenomen in het voorkeursalternatief (VKA) uit het MER en in de ruimtelijke onderbouwing te laten vervallen. Door het vervallen van de windturbines 18 en 19 zijn de initiatiefnemers genoodzaakt geweest om de financiële haalbaarheid van het project opnieuw tegen het licht te houden. Uit deze interne beoordeling is gebleken dat het bouwen van windturbinepositie 16 voor de initiatiefnemers onvoldoende rendabel is. Om deze reden hebben de initiatiefnemers besloten om ook af te zien van het bouwen van windturbinepositie 16 uit het VKA.
Daarnaast hebben de initiatiefnemers in de periode april-mei 2021 overleg gevoerd met het Waterschap Scheldestromen over de (on)mogelijkheid om met de rotoren van enkele windturbines over wegen in beheer bij het waterschap heen te draaien. Daarbij hebben de initiatiefnemers in overleg met het waterschap besloten om 2 turbineposities te wijzigen:

- Windturbinepositie 6 is enkele meters verschoven zodat de overdraai van de turbinerotor tot hooguit 2,5 meter is beperkt.
- Windturbinepositie 14 is eveneens verschoven waardoor de rotor niet langer over de Sint Martijnsweg heen draait.

Figuur 1 geeft de windturbineopstelling neer zoals die na de doorgevoerde wijzigingen wordt aangevraagd door de initiatiefnemers. Met rood zijn de turbineposities weergegeven die nog wel deel

uitmaakten van het VKA in het MER, maar die geen deel meer uitmaken van de aanvraag om omgevingsvergunning.

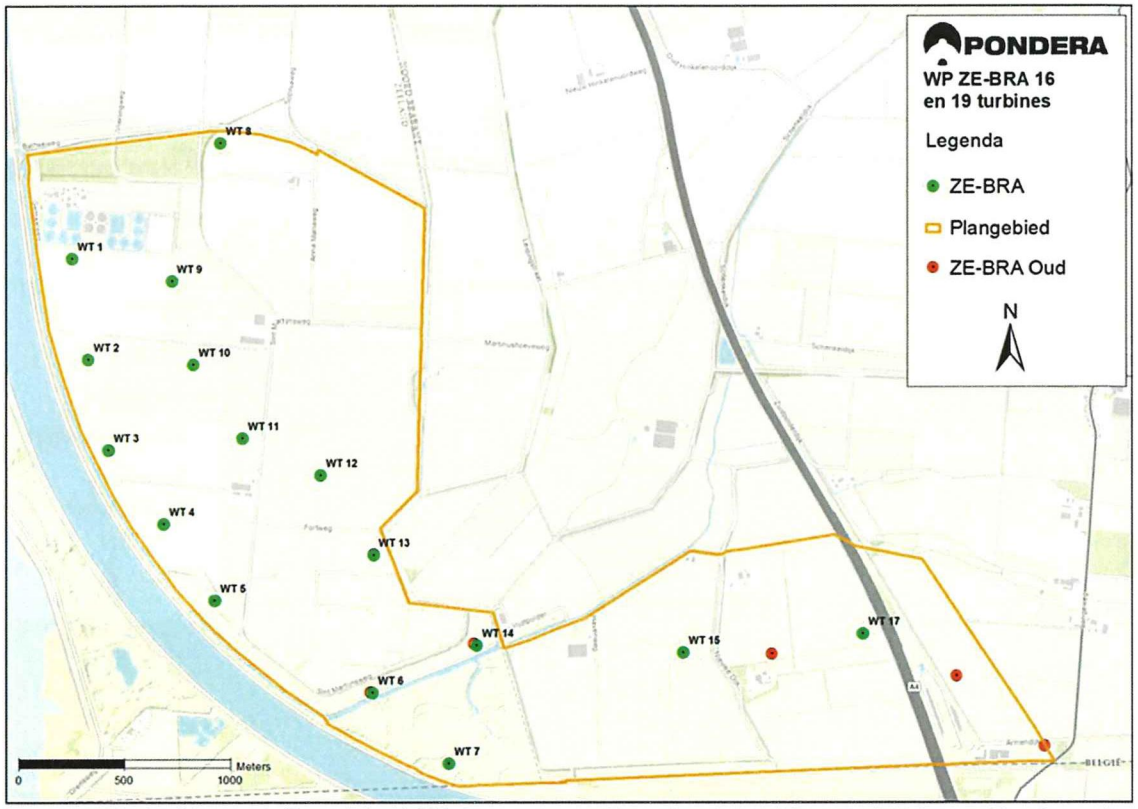

Figuur 1 Windturbineopstelling uit het VKA (groen en rood) en de uiteindelijke windturbineposities (groen) zoals die na de doorgevoerde wijzigingen uiteindelijk door de initiatiefnemers zijn aangevraagd

Projectbeschrijving

De initiatiefnemers hebben de aanvraag van 12 februari 2021 gewijzigd en op 28 mei 2021 is bij de gemeente Reimerswaal de gewijzigde aanvraag ontvangen. De aanvraag om voor het oprichten van 16 windturbines omgevingsvergunning te verlenen is op 28 mei 2021 ontvangen bij de gemeente Reimerswaal. Het project waarvoor uw raad nu wordt gevraagd om een VVGB af te geven betreft de bouw van 16 windturbines op de locaties zoals weergegeven op figuur 2. Het windpark wordt voor een periode van 25 jaar geëxploiteerd. Het windpark krijgt een opgesteld vermogen van circa 67,2 megawatt (MW), uitgaande van een opgesteld vermogen van circa 4,2 MW per windturbine en levert (afhankelijk van het type turbine, zie hierna) naar verwachting een jaarlijkse productie van netto circa 190 miljoen kWh op. Dit is genoeg windenergie om ruim 65.000 huishoudens te voorzien van elektriciteit uit windenergie.

Welk type windturbines gebouwd gaat worden, is op dit moment nog niet bekend. De ontwikkeling van nieuwe windturbines gaat nog steeds door en de initiatiefnemers willen zo lang mogelijk wachten met het maken van hun definitieve keuze voor het uiteindelijk te bouwen type windturbine om te kunnen profiteren van de laatste stand van de techniek. Daarom hebben zij ervoor gekozen om marges te hanteren in de vergunningaanvraag qua afmetingen van de windturbines, zie tabel 1.

Tabel 1 Marges afmetingen windturbines

	Ashoogte	Rotordiameter	Tiphoogte (max)	Tiplaagte(min)
Bandbreedte	120-135 meter	125 -160 meter	200 meter	40 meter

Uit de ruimtelijke onderbouwing en het MER blijkt dat binnen deze marges het windpark uitvoerbaar is en kan voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Ook is door een landschapsdeskundige beoordeeld dat zolang de afwijkingen qua afmetingen beperkt blijven tot een bandbreedte van 15%, dit de landschappelijke uitstraling van het windpark niet onaanvaardbaar beïnvloedt. Deze bandbreedte wordt in het ontwerp van de omgevingsvergunning met een voorschrift vastgelegd.

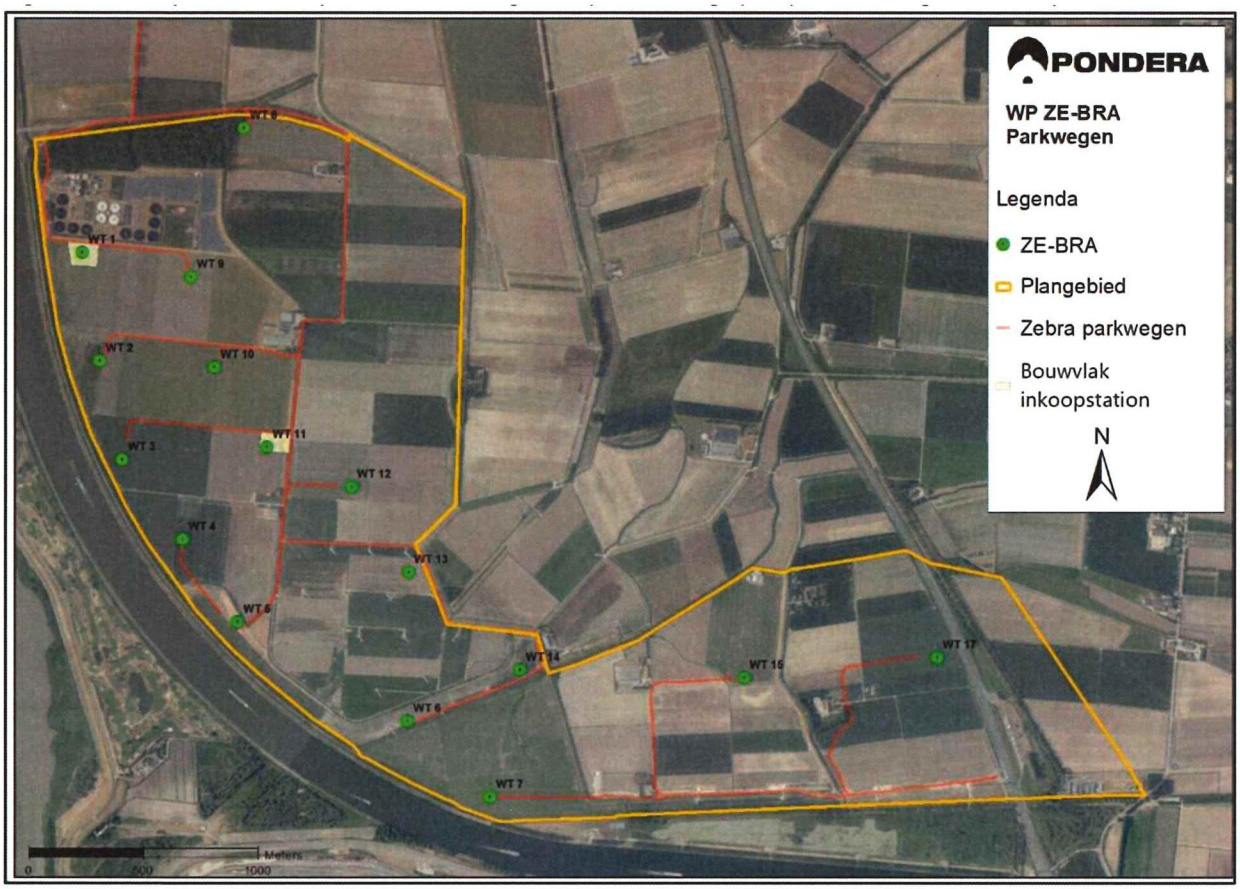

Figuur 2 Aangevraagde locaties windturbines (groen), onderhoudswegen en parkbekabeling (rood) en de beoogde locaties voor de inkoopstations (geel t.h.v. WT1 en WT11)

De aanleg van de onderhoudswegen, de parkbekabeling en de zogenaamde inkoopstations voor het leveren van de opgewekte elektriciteit aan het landelijke hoogspanningsnetwerk maken ook deel uit van het project waarvoor uw raad nu wordt voorgesteld een VVGB in ontwerp af te geven. De bouw- en aanlegactiviteiten voor deze delen van het project maken geen deel uit van de vergunningaanvraag. De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om voor deze activiteiten in een later stadium vergunning aan te vragen. De Wabo staat deze keuze ook toe.

Molenaarswoningen

Een aantal woningeigenaren nabij het toekomstige windpark heeft zich contractueel met de initiatiefnemers verbonden om als 'molenaar' werkzaamheden voor het windpark te verrichten. Daarbij moet worden gedacht aan het houden van toezicht op het functioneren van de windturbines, het beheren van de toegangsweg, etc. Deze eigenaren worden voor hun toezichthoudende functie betaald vanuit het windpark. Hierdoor hebben de woningen van deze 'molenaars' een zogeheten 'technische, organisatorische en/of functionele binding' met het windpark, waardoor de wettelijke normen voor geluid- en slagschaduwhinder op deze woningen niet van toepassing zijn.
Om kenbaar te maken dat deze woning deze relatie hebben met het windpark worden deze in de omgevingsvergunning aangeduid als 'molenaarswoning'. Dit is een functie die wordt toegevoegd aan deze woningen ten opzichte van de primaire (agrarische) bestemming in de geldende bestemmingsplannen. Dat is de reden dat de aan uw raad gevraagde VVGB ook betrekking heeft op deze molenaarswoningen.

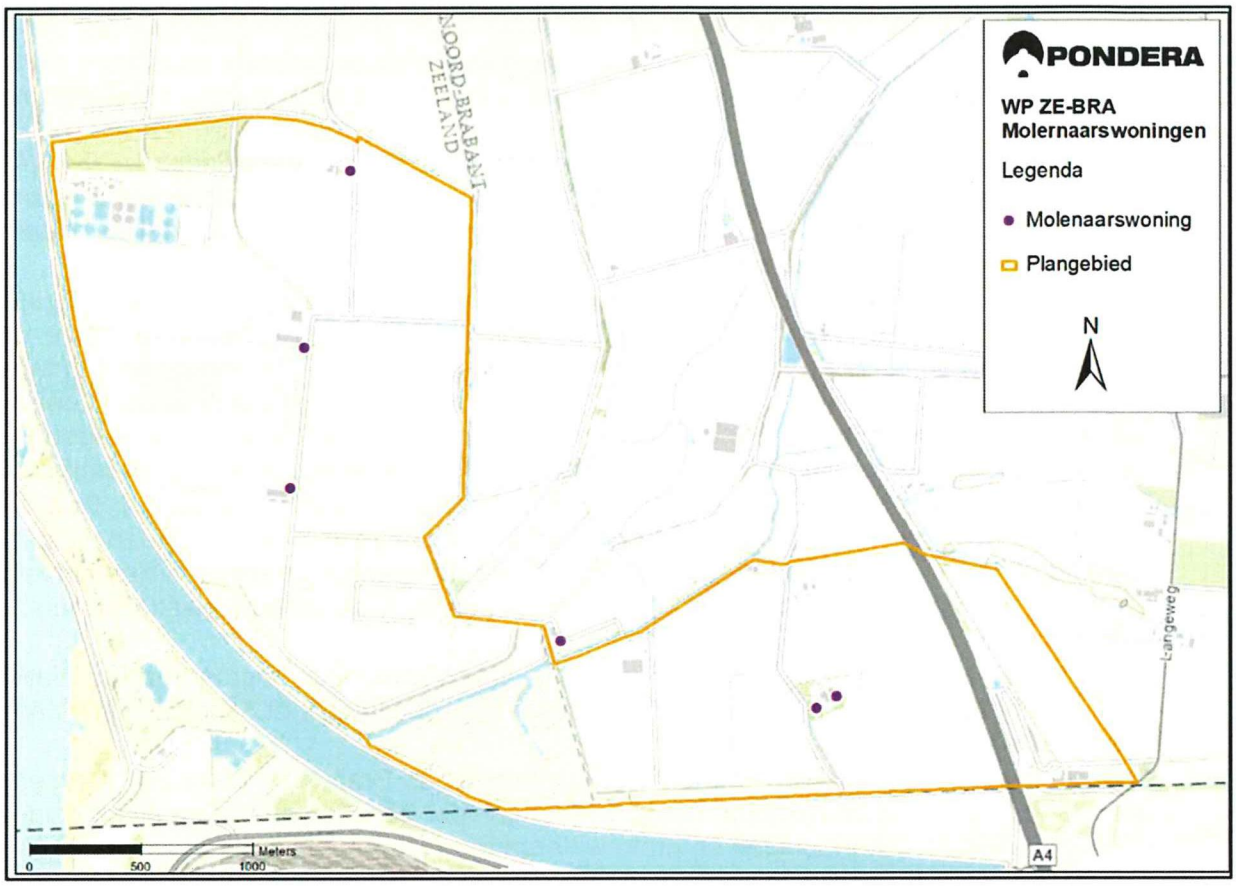

Figuur 3 Molenaarswoningen (paars) behorende bij het toekomstige windpark

Sanering bestaande windturbines Grindweg Woensdrecht, Windparken Bath Anna-Mariapolder
Tot slot maakt het saneren (slopen) van de bestaande windturbines van de windparken Bath en Anna-Mariapolder (in Reimerswaal) en de solitaire windturbine aan de Grindweg in Woensdrecht ook deel uit van het project.

Voorwaardelijke ingebruikname
De 16 nieuwe windturbines mogen pas in gebruik worden genomen nadat de bestaande windturbines buiten gebruik zijn gesteld. Dat wordt als voorwaarde aan de omgevingsvergunning verbonden en is tevens contractueel vastgelegd in de anterieure overeenkomst die de beide gemeenten hebben gesloten met de initiatiefnemers (zie hierna).

Argumenten

Met de bouw van het windpark wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het behalen van de beleidsdoelstellingen van het Rijk, de provincies Zeeland en Noord-Brabant en die van de gemeenten Reimerswaal en Woensdrecht met betrekking tot het reduceren van de CO_2-uitstoot in 2030.

Het benutten van deze locatie voor het windpark volgt uit de aanwijzing door de provincie Zeeland als 'concentratielocatie voor windenergie' en past ook binnen het door de provincie Noord-Brabant aangewezen 'zoekgebied voor windenergie' en de in de gemeente Woensdrecht vastgestelde Beleidsnotitie Windenergie gemeente Woensdrecht (2004).
Binnen de gemeente Reimerswaal voldoet de locatie van het windpark aan de doelstelling 'clustering van nieuwe grootschalige duurzame opwekking' in het Ambitiedocument Energie- en klimaatbeleid voor Reimerswaal (2020). Bovendien zijn met de initiatiefnemers afspraken gemaakt over een jaarlijkse financiële afdracht uit de opbrengst van het windpark die wordt gebruikt om een nog op te richten en door beide gemeenten te beheren duurzaamheidsfonds te vullen. Uit dit

fonds kunnen projecten worden betaald op het gebied van verduurzaming. Daarnaast wordt een obligatielening beschikbaar gesteld voor inwoners van beide gemeenten (zie hierna). Op deze wijze draagt het project extra bij aan de verduurzaming van beide gemeenten en worden inwoners in de gelegenheid gesteld om financieel te profiteren van de komst van de nieuwe windturbines.

Uit de ruimtelijke onderbouwing bij de vergunningaanvraag blijkt dat het Windpark ZE-BRA voldoet aan het criterium 'een goede ruimtelijke ordening' zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht dat voorschrijft. Verder blijkt uit de vergunningaanvraag en de ruimtelijke onderbouwing dat het voornemen voldoet aan de relevante wet- en regelgeving.

- Het Ministerie van Defensie heeft voor eerdere windturbineopstelling van 19 windturbines te kennen gegeven een verklaring van geen bedenkingen te willen verlenen in relatie tot de mogelijke verstoring op de radarpost bij Vliegveld Woensdrecht. De aangepaste turbineopstelling met 16 windturbines wordt momenteel opnieuw beoordeeld door het ministerie maar het is de verwachting dat de benodigde verklaring van geen bedenkingen verkregen wordt. Voor verdere besluitvorming rond de ontwerpomgevingsvergunning is deze verklaring vereist.
- De voor het windpark benodigde vergunningen en ontheffingen op grond van de Wet natuurbescherming zullen naar verwachting worden verleend. De aanleg, het beheer en de instandhouding van de benodigde compensatie voor het Natuur Netwerk Zeeland en Natuur Netwerk Brabant (NNZ en NNB, zie ook hierna) zijn verder contractueel met de initiatiefnemers vastgelegd.
- Rijkswaterstaat heeft aangegeven de benodigde watervergunning op grond van de Waterwet voor de windturbines die in de nabijheid van de waterkering langs het Schelde-Rijnkanaal zijn voorzien, te gaan verlenen.
- Ook het Waterschap Scheldestromen en het Waterschap Brabantse Delta zijn voornemens om voor de windturbines een ontheffing te verlenen voor het bouwen van de windturbines op en nabij regionale waterkeringen en grote watergangen.
- Op verzoek van de initiatiefnemers heeft het college (D21.178235) ingestemd om de aanvraag voor de watervergunning van waterschap Scheldestromen buiten de gemeentelijke coordinatieregeling te laten lopen.
- Voor een tweetal windturbineposities waarvan de turbinerotoren over wegen die in beheer zijn van het Waterschap Scheldestromen heen draaien, hebben de initiatiefnemers eveneens ontheffing gevraagd. Op basis van het huidige standpunt van het Waterschap Scheldestromen is eventueel een procedurele oplossing of maatwerk voor de rotordiameter noodzakelijk.

De andere voor het windpark benodigde vergunningen en toestemmingen worden overeenkomstig het besluit van uw raad van 29 september 2020 (poststuk 20.023300) gecoördineerd voorbereid en bekend gemaakt binnen de gemeentelijke coördinatieregeling (GCR, zie hierna).

Het voorgaande samenvattend wordt uw raad voorgesteld de benodigde verklaring van geen bedenkingen voor het Windpark ZE-BRA in ontwerp af te geven.

Overlegresultaten

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Voor de aanleg van het windpark ZE-BRA zijn verschillende vergunningen nodig. Een onderdeel van de voorbereiding hiervan is een milieueffectrapport (MER) dat de milieueffecten van het windpark op de omgeving in kaart brengt. De eerste stap in het proces van het opstellen van het MER is de terinzagelegging van een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Deze NRD is het plan van aanpak voor de MER. Hierin staat beschreven wat in de MER onderzocht gaat worden en hoe dit gedaan gaat worden.

Op grond van de Inspraakverordening heeft de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van 16 juli tot en met 26 augustus 2020 voor iedereen ter inzage gelegen. In de periode van de terinzagelegging zijn 6 reacties ingediend waarbij sommige reacties door meerdere instanties of bewoners mede zijn ondertekend. In bijlage 1 is de 'Notitie inspraak terinzagelegging Notitie Reikwijdte Detailniveau Windpark ZE-BRA' opgenomen (poststuk D20.113935).

Aanvraag, ruimtelijke onderbouwing en het MER
De Notitie Reikwijdte en Detailniveau heeft al voor alle ingezetenen en belanghebbenden ter inzage gelegen. Vandaar dat is besloten om de aanvraag, de ruimtelijke onderbouwing en het MER alleen voor te leggen aan de voorgeschreven overlegpartners in Nederland en België. Daarnaast is in overleg met de initiatiefnemers besloten om ook andere belanghebbenden waarvan bekend is dat deze een specifiek belang hebben in of rondom het projectgebied van het beoogde windpark gedurende de overlegperiode de mogelijkheid te bieden om een overlegreactie kenbaar te maken.
Bijlage 2 van de Nota van Overleg (poststuk D21.178530) geeft het overzicht weer van alle bestuursorganen, maatschappelijke partijen en instanties die in de gelegenheid zijn gesteld om een overlegreactie te geven. Alle overlegpartners konden een reactie geven op de aanvraag, de ruimtelijke onderbouwing en het MER.

Overlegprocedure
De hiervoor aangegeven overlegpartners zijn in de gelegenheid gesteld om in de periode van 12 april tot en met 21 mei 2021 een overlegreactie te geven over het voornemen. In totaal hebben 19 overlegpartners gereageerd. In hoofdstuk 2 van de Nota van Overleg zijn de overlegreacties samengevat weergegeven en beantwoord.
Verreweg de meeste overlegreacties hebben betrekking op de 2 windturbines ten oosten van de Rijksweg A4 (met de nummers 18 en 19 op figuur 1). Doordat de initiatiefnemers besloten hebben om deze windturbines niet meer te bouwen, wordt tegemoet gekomen aan de in de overlegreacties aangegeven bezwaren.

Advies Commissie voor de milieu-effectrapportage
De onafhankelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (hierna: Commissie m.e.r.) is in dezelfde periode als de overlegpartners om een tussentijds toetsingsadvies over het MER gevraagd. De Commissie m.e.r. heeft op 3 juni 2021 over het MER geadviseerd in een tussentijds toetsingsadvies. Het advies is als bijlage bij de Nota van Overleg opgenomen. De commissie constateert in het advies 2 tekortkomingen in de aangeleverde informatie.

1. De benodigde natuurcompensatie voor het compenseren van de bouw van windturbine 7 (zie figuur 1) in het 'Bathse Schor' als onderdeel van het Natuur Netwerk Zeeland (NNZ) is nog onvoldoende uitgewerkt.
2. De gevolgen van de extra stikstofdepositie in Natura2000-gebieden, vooral de Brabantse Wal, als gevolg van de aanlegactiviteiten zijn nog onvoldoende in beeld gebracht.

Ad 1. Voor wat betreft de benodigde natuurcompensatie hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen om de periode van het vooroverleg te gebruiken om tot overeenstemming te komen met de provincie Zeeland en de beheerder (Staatsbosbeheer) over het compensatieplan. Het compensatieplan is als bijlage 4 bij de ruimtelijke onderbouwing opgenomen en is inmiddels goedgekeurd door de provincie Zeeland.

Ad 2. Naar aanleiding van het wijzigen van de turbineopstelling is, om de milieueffecten van de nieuwe windturbineopstelling in beeld te brengen, een aanvulling op het MER geschreven. Hierin zijn de milieueffecten van de gewijzigde windturbineopstelling in beeld gebracht, waaronder ook de tijdelijke stikstofdepositie als gevolg van de aanlegactiviteiten. Hieruit blijkt dat deze emissie veel beperkter is dan eerder in het MER is omschreven, omdat minder windturbines worden gebouwd. Voor de Brabantse Wal geldt bovendien dat de nieuwe windturbines op een veel grotere afstand komen te staan waardoor de eenmalige stikstofemissie ook nog eens kleiner is.
Deze aanvulling op het MER wordt gelijktijdig met het ontwerp van de omgevingsvergunning ter toetsing voorgelegd aan de Commissie voor de m.e.r.

Aanpak/Uitvoering

Vergunningprocedure en GCR
Nadat uw raad besloten heeft het ontwerp van de VVGB af te geven zal het college de aangevraagde omgevingsvergunning in ontwerp bekend maken en publiceren. De ontwerp omgevingsvergunning wordt vervolgens tezamen met de ontwerp VVGB, de vergunningaanvraag en alle

daarbij behorende stukken voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. Eenieder kan gedurende deze periode een zienswijze kenbaar maken over het project.

Omdat de GCR door uw raad van toepassing is verklaard op dit project wordt de omgevingsvergunning tezamen met de andere vergunningen en toestemmingen voorbereid en bekend gemaakt. Dat houdt het volgende in.

- Voor de omgevingsvergunning geldt dat de uitgebreide procedure van toepassing is van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Eerst wordt daarom een ontwerp van alle vergunningen en toestemmingen gelijktijdig ter inzage gelegd voor een periode van 6 weken waarbinnen eenieder een zienswijze kenbaar kan maken.
- Belanghebbenden kunnen te zijner tijd daartegen beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De Afdeling behandelt de beroepen vervolgens gezamenlijk in 1 beroepsprocedure.

Omdat dit een project betreft als bedoeld in het eerste lid van artikel 9e van de Elektriciteitswet, is op grond van artikel 1.1, eerste lid, onder a, in samenhang met categorie 1.2 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet, de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit brengt onder meer met zich mee dat:

- de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, na afloop van de beroepstermijn, een termijn van 6 maanden heeft voor het doen van een uitspraak op een beroep;
- dat het beroepschrift meteen de gronden van beroep moet bevatten (het indienen van een pro-forma beroepschrift is niet mogelijk).

Later te nemen besluiten
Zoals hiervoor aangegeven, hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen om nu nog geen omgevings- en aanlegvergunning te vragen voor de bouw van de 2 inkoopstations en voor het aanleggen van de onderhoudswegen en de parkbekabeling. Daarvoor zullen de initiatiefnemers pas een vergunning aanvragen wanneer de detailuitwerking van het windpark bekend is. De Wabo staat deze werkwijze toe.

De initiatiefnemers hebben ervoor gekozen om in dit stadium nog geen omgevingsvergunning aan te vragen voor de aanleg van de kabeltracé voor de aansluiting op het landelijke hoogspanningsnetwerk. Hierover vindt momenteel afstemming plaats met de netbeheerder. De exacte ligging van de kabels voor de aansluiting op het openbaar net dient dus nog bepaald te worden en doorloopt daarom te zijner tijd een eigen procedure. Omdat de procedure voor de netaansluiting niet onlosmakelijk is verbonden met die van het windpark, is deze werkwijze eveneens passend binnen de Wabo.

Subsidieaanvraag, detailuitwerking en aanvang bouwwerkzaamheden
De initiatiefnemers hebben de omgevingsvergunning nodig om de benodigde subsidie op grond van de regeling Stimulering duurzame energieproductie en klimaattransitie (SDE^{++}-regeling) aan te vragen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). RVO is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. De regeling wordt in het najaar van 2021 opengesteld. De initiatiefnemers verwachten dat zij met de toe te kennen SDE^{++}-subsidie het windpark kunnen bouwen en exploiteren.

Na het verkrijgen van de subsidie kunnen de initiatiefnemers de aanbesteding opstarten voor de bouw van de windturbines. De bouw van het windpark zal naar verwachting op zijn vroegst in 2024 kunnen starten.

Lasten, baten en dekking

Bouw en exploitatie van het windpark en de plankosten waaronder planschade
De initiatiefnemers bouwen en exploiteren het windpark op eigen risico en kosten. Ook de benodigde SDE^{++}-subsidie wordt door henzelf aangevraagd.

De exploitatieperiode van het windpark is gesteld op 25 jaar. De omgevingsvergunning wordt ook beperkt tot het exploiteren van het windpark voor ten hoogste deze periode. De initiatiefnemers hebben met de betrokken grondeigenaren en eigenaren van de molenaarswoningen (zie hiervoor) contractuele afspraken gemaakt over het gebruik van de gronden gedurende deze periode.

Met de initiatiefnemers is door de beide betrokken gemeenten een anterieure overeenkomst gesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het vergoeden van de plankosten die de gemeenten moeten maken om het windpark mogelijk te maken. Het vergoeden van de planschade (indien derden daartoe een verzoek doen) maakt deel uit van deze overeenkomst en de eventuele kosten voor een mogelijke juridische procedure over de omgevingsvergunning. Ook zijn in de anterieure overeenkomst afspraken gemaakt over het verzekeren van de kosten voor het verwijderen van de windturbines na afloop van de exploitatieperiode van 25 jaar.

Omdat de plankosten die de beide gemeenten moeten maken door middel van de gesloten anterieure overeenkomst met de initiatiefnemers zeker zijn gesteld, is het opstellen van een exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening niet noodzakelijk. Uw raad wordt daarom voorgesteld te besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen.

Financiële participatie inwoners en het duurzaamheidsfonds
In de anterieure overeenkomst zijn voorts afspraken gemaakt met de initiatiefnemers over de wijze waarop inwoners van beide gemeenten kunnen meeprofiteren van de komst van het windpark. In de provincie Noord-Brabant is het maken van bindende afspraken hierover zelfs een vereiste op grond van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. De provincie heeft hiervoor ook aandacht gevraagd in de overlegreactie. In de provincie Zeeland is het maken van afspraken hierover een inspanningsverplichting voor de Zeeuwse gemeenten op grond van de Regionale Energie Strategie (RES Zeeland).
Met de initiatiefnemers is hierover het volgende afgesproken in de anterieure overeenkomst:

- In navolging van de Gedragscode Acceptatie & Participatie Windenergie op Land van de Nederlandse Wind Energy Association (NWEA-code) wordt gedurende de exploitatieperiode van het windpark een bijdrage van € 0,50 per jaarlijks opgewekte megaWattuur (MWh) afgedragen.
- Deze jaarlijkse bijdrage wordt gebruikt om een nog op te richten en door beide gemeenten te beheren duurzaamheidsfonds te vullen. Uit dit fonds kunnen projecten worden betaald op het gebied van verduurzaming.
- Verder wordt deze bijdrage gebruikt om woningeigenaren en grondgebruikers in de directe omgeving van het windpark te compenseren.
- Daarnaast wordt een obligatielening van € 2 miljoen beschikbaar gesteld met een looptijd van 25 jaar en tegen een marktconforme rente. De aandelen zullen zich beperken tot de gemeenten Reimerswaal en Woensdrecht, waarbij inschrijvers binnen een straal van 2 kilometer van het park voorrang krijgen.

Op deze wijze wordt door de initiatiefnemers en de gemeenten invulling gegeven aan de beleidsmatige wens uit de RES Zeeland en de verplichting uit Noord-Brabant om het windpark van 'maatschappelijke meerwaarde' te laten zijn voor de omwonenden in de directe omgeving.

De bevoegdheid voor het sluiten van de anterieure overeenkomst ligt bij de colleges van burgemeester en wethouders van de betrokken gemeenten. Ons college en het college van Woensdrecht hebben met de initiatiefnemers een anterieure overeenkomst gesloten. In de alinea's hiervoor zijn de hoofdlijnen van de anterieure overeenkomst opgenomen. Om redenen van de vertrouwelijke uitkomsten van de onderhandelingen en de daarbij behorende economische belangen van de initiatiefnemers kan de overeenkomst door de leden van uw raad vertrouwelijk worden ingezien bij de griffie.

Standpunt opinieraad

Op 6 juli 2021 is dit voorstel besproken in de opinieraad en is besloten om het als bespreekstuk te agenderen voor de besluitraad van 20 juli 2021.

Bijlage 2: Nota zienswijzen [GERESERVEERD]

Bijlage 3: Verkregen adviezen

STADSBOUWMEESTER

Postbus 29129
3001 GC ROTTERDAM
telefoon (010) 280 94 45
telefax (010) 433 00 76

Hierbij verzoeken burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal welstandsadvies uit te brengen over de hieronder vermelde ***aanvraag om een omgevingsvergunning***.

Zaaknummer:	2021.0100
Omschrijving bouwplan:	het bouwen van 14 windturbines in Reimerswaal en 2 windturbines in Woensdrecht met kraanopstelplaatsen (ZE-BRA)
Bouwadres:	Bathseweg 80W, Gemaalweg 4W, 6W, Sint Martijnsweg 1W, 12W, 14W, 16W, 18W, 28W, 30W, 32W, 34W, 36W, Fortweg 1W in Rilland, Nieuwe Dijk 15W, 17W in Ossendrecht (hier gerangschikt per straatnaam)
Naam aanvrager:	Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind, Edisonweg 53F, 4382NV Vlissingen + Eneco + Lindewind

Advies met aanvullende opmerkingen:

☒ De stadsbouwmeester* is van oordeel dat bovenvermeld bouwplan, overeenkomstig bijgaande gewaarmerkte tekeningen onder dossiernummer **2021.0100**, met inachtneming van de van toepassing zijnde welstandscriteria uit de Welstandsnota Reimerswaal, **niet in strijd** is met redelijke eisen van welstand.

MOTIVERING:
De positionering van de windmolens is afgestemd op de situatieve en landschappelijke eigenschappen. De windmolens zijn qua maat en schaal passend in het landschap en de kleurstelling en uitstraling is ondergeschikt aan de omgeving.

Door de hoogtemaat van de windmolens en de ruime onderlinge afstand van de windmolens ten opzichte van elkaar is de commissie van mening dat de invloed op de maat en schaal van het omliggende landschap gering is. De masten zijn met de grijze kleur ingetogen in de uitstraling en onopvallend in het landschap en niet van invloed op de weinig aanwezige (agrarische) bebouwing. Door de wisselende plaatsing (niet op één lijn) van de windmolens ontstaat een natuurlijke inpassing.

Een evenwichtig totaalbeeld van de windmolens in relatie tot de omgeving ontstaat.
Kruiningen, 22-06-2021

.....
ir. D.P. Ellens (stadsbouwmeester*)

* stadsbouwmeester, zoals bedoeld in art. 12b van de Woningwet

College van burgemeester & wethouders
van de Gemeente Reimerswaal
T.a.v. de heer J.C. de Visser
Oude Plein 1
4416 AK KRUININGEN

Onderwerp: Gecombineerde overlegreactie veiligheidsregio inzake omgevingsvergunning windpark ZE-BRA

Geacht college,

Op 11 mei 2021 heeft u Veiligheidsregio Zeeland verzocht om te adviseren op de aangevraagde omgevingsvergunning voor windpark ZE-BRA. Middels voorliggende brief doen wij u onze overlegreactie toekomen. Dit betreft een gecombineerd advies voor zowel het onderdeel *Handelen in strijd met ruimtelijke ordening* als het onderdeel *Bouwen*.

In het voortraject hebben wij reeds eerder adviezen uitgebracht op en overleg gevoerd over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, de Milieueffectrapportage en de concept-Ruimtelijke onderbouwing voor het windpark. Hierin hebben wij de gemeente aandachtspunten en adviezen meegegeven over de verschillende fysieke veiligheidsaspecten die bij dit plan een rol spelen.

Omdat het plangebied in het grondgebied van zowel Gemeente Reimerswaal als Gemeente Woensdrecht ligt, hebben wij onze adviezen inhoudelijk afgestemd met Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.

Advies Handelen in strijd met ruimtelijke ordening
In onze eerdere adviezen[1] voor het onderdeel *Handelen in strijd met ruimtelijke ordening* hebben wij aandacht gevraagd voor diverse aspecten op het gebied van fysieke veiligheid, te weten:

[1] Zie de memo *Aandachtspunten en advies veiligheidsregio inzake fysieke veiligheid Windpark ZE-BRA*, d.d. 8 februari 2021

- **Crisisbeheersing en rampbestrijding**
- **Risicobeheersing**
- **Brandweerzorg**
- **Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)**

Datum:
21 mei 2021

Inlichtingen:
H.G.M. van Dalfsen
Tel.: 0612712453
E-mail: h.vandalfsen@vrzeeland.nl

Ons kenmerk:
2021-001955 / D2021-05-001236

Uw kenmerk:

Aantal bijlagen:
-

Adres:
Postbus 8016
4330 EA Middelburg
Segeerssingel 10
4337 LG Middelburg

Internet:
www.vrzeeland.nl

Bank:
IBAN: NL06BNGH0285027956
BIC: BNGHNL2G
T.n.v. Veiligheidsregio Zeeland

1. Externe veiligheid:
2. Energieopslagsystemen (EOS)
3. IJsafworp
4. Uitval en verstoring van vitale processen
5. Bereikbaarheid hulpdiensten

Uit onze beoordeling van de meest recente documenten die bij de aangevraagde omgevingsvergunning behoren, concluderen wij dat onze aandachtspunten en adviezen grotendeels zijn verwerkt en beantwoord.

Externe veiligheid

In ons vorige advies hebben wij aangegeven dat windturbinepositie 6 ten aanzien van externe veiligheid knelpunten opleverde. De windturbinepositie lag immers op korte afstand van zowel het gasreduceerstation Westerschelde-Oost van Gasunie als verschillende buisleidingen van Gasunie, Air Liquide en Zebra. Daarmee werd niet voldaan aan het beleid van Gasunie. Om de knelpunten met betrekking tot windturbinepositie 6 weg te nemen hebben we geadviseerd om de afstand tussen de windturbine en de risico-ontvangende locaties te vergroten of een windturbinetype met een kleinere risicocontour toe te passen.

In de nieuwe opzet van het windpark is de positie van windturbinepositie 6 met 234 meter naar het westen opgeschoven.

- De trefkans van het gasreduceerstation bedraagt daardoor nog maar 2,9 x 10-08 per jaar. Het beleid van Gasunie schrijft voor dat de trefkans maximaal 5 x 10-06 per jaar mag bedragen. De trefkans voldoet daarmee aan het beleid van de Gasunie.
- Voor de buisleidingen geldt dat de windturbines in de nieuwe situatie buiten de toetsafstand van de Gasunie voor ondergrondse buisleidingen liggen. Er is geen sprake meer van een significant risico. De situatie bij windturbine 6 is volgens het beleid van de Gasunie acceptabel.

De knelpunten met betrekking tot windturbinepositie 6 zijn daarmee opgelost.

Windturbinepositie 5 is in de nieuwe opzet van het windpark eveneens verschoven om te kunnen voldoen aan de eisen met betrekking tot radar verstoring. Windturbine 5 ligt nu 35 meter dichterbij de ondergrondse buisleiding A-530 en ligt daarmee binnen de toetsafstand van de Gasunie. De trefkans van windturbinepositie 5 ten opzichte van deze buisleiding neemt daardoor iets toe. Omdat het dichtstbijzijnde object naast de buisleiding op meer dan 580 meter ligt, is het risico op slachtoffers door een calamiteit bij de buisleiding echter verwaarloosbaar klein. Uit berekeningen van de Gasunie blijkt bovendien dat de plaatsgebonden risicocontour 10^{-6} van windturbinelocatie 5 niet groter wordt ten opzichte van de bestaande locatie (zonder bestaande windturbines).

In het algemeen nemen de externe veiligheidsrisico's voor de buisleidingen met de realisatie van het nieuwe windpark sterk af ten opzichte van de huidige situatie met het bestaande windpark.

Energieopslagsystemen

Ten tijde van ons vorige advies (zie memo) was nog niet bekend of er in het windpark een energieopslagsysteem was voorzien. Om die reden hebben wij aandacht gevraagd voor de risico's en

mogelijke maatregelen bij een EOS. Uit de Nota aanvulling WP ZE-BRA geeft u te kennen dat er binnen Windpark ZE-BRA geen energieopslagsysteem wordt voorzien.

IJsafworp
De veiligheidsrisico's van ijsafworp en ijsafglijding zijn in paragraaf 5.5 van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing inmiddels voldoende uitgewerkt. In de ruimtelijke onderbouwing wordt beschreven dat er een ijsprotocol wordt opgesteld voor de windturbines waar sprake is van significante veiligheidsrisico's voor personen door ijsafworp en ijsafglijding. In de omgevingsvergunning wordt hiervoor een voorschrift opgenomen.

Uitval en verstoring van vitale processen
In hoofdstuk 10 en 12 van de milieueffectrapportage zijn diverse vitale processen beoordeeld waarop de realisatie van windpark ZE-BRA invloed kan hebben. In de memo van 8 februari 2021 hebben wij aangegeven dat er nog twee processen zijn waarvan nog niet voldoende is beschouwd in hoeverre de ontwikkeling van windpark ZE-BRA kan leiden tot verstoring of uitval van die processen. Dit betrof de processen drinkwatervoorziening (waterleiding) en scheepvaartafwikkeling (scheepvaartradar).

In de huidige stukken zijn de twee processen alsnog onderzocht. Uit de Nota aanvulling WP ZE-BRA blijkt dat de waterleiding ten aanzien van veiligheid geen belemmering voor het project vormt. De waterleiding ligt op een afstand van 100 meter, waardoor constructieschade niet aannemelijk is. Wat betreft het proces scheepvaartafwikkeling is de invloed van het windpark op de scheepvaartradar inmiddels voldoende uitgewerkt. Uit afstemming met Rijkswaterstaat is naar voren gekomen dat er geen dat er geen verstoring optreedt op de radar bij de Bathse Brug (Schelde-Rijnkanaal).
Bereikbaarheid hulpdiensten

Om de bereikbaarheid van de windturbines voor de hulpdiensten te waarborgen hebben wij in onze memo van 8 februari 2021 geadviseerd om de toegangswegen en opstelplaatsen te laten voldoen aan de eisen uit de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2012 van Brandweer Nederland. In de huidige documenten wordt de bereikbaarheid van de windturbines voor de hulpdiensten buiten beschouwing gelaten. Onder Advies Bouwen wijzen wij u nogmaals op de eisen die aan een goede bereikbaarheid voor de hulpdiensten worden gesteld.

Advies Bouwen
Ons advies in het kader van het onderdeel *Bouwen* richt zich op twee aspecten:

1. De bereikbaarheid van de bouwwerken voor de hulpdiensten
2. Automatische blusinstallatie

Bereikbaarheid hulpdiensten
Indien in of nabij een windturbine een calamiteit plaatsvindt of heeft plaatsgevonden, dienen de hulpdiensten de locatie van de windturbine te kunnen betreden. In geval van een escalerende brand in de windturbine zullen hulpdiensten de windturbine niet betreden in verband met de beperkte bestrijdingsmogelijkheden en het hoge veiligheidsrisico voor de hulpverleners. Bij andere calamiteiten, bijvoorbeeld een monteur die bovenin de windturbine gewond is geraakt of een kleine brand onderin de mast, is het echter wel noodzakelijk dat hulpdiensten de windturbine kunnen betreden. Om de bereikbaarheid van de windturbines voor de hulpdiensten te waarborgen, adviseren wij u het volgende:

De *toegangswegen* naar de windturbines dienen geschikt te zijn voor hulpverleningsvoertuigen. Met inachtneming van volgende eisen uit art. 6.38 van het Bouwbesluit en de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2012 van Brandweer Nederland wordt hieraan voldaan:

- De rijstrookbreedte van de toegangswegen is minimaal 3,5 meter verhard
- De toegangswegen zijn bestand tegen een aslast van 10 ton
- De toegangswegen zijn bestand tegen een totaal gewicht van 30 ton
- Een buitenbochtstraal van 10 meter
- Een binnenbochtstraal van 5,5 meter (of gelijk aan de buitenbochtstraal verminderd met 4,5 meter)

Indien er sprake is van *doodlopende wegen* naar de windturbines toe, dan gelden conform de handreiking de volgende eisen:

- Een doodlopende weg is toegestaan mits de wegbreedte minimaal 4.5 meter bedraagt en er een keermogelijkheid aanwezig is.
- Bestaat er geen keermogelijkheid dan is er minimaal 5 meter wegbreedte nodig.
- Kan er niet aan deze eisen voldaan worden dan geldt voor de doodlopende weg een maximale afstand van 40 meter.

Ten aanzien van de *opstelplaatsen* voor de hulpverleningsvoertuigen gelden de volgende eisen uit art. 6.38 van het Bouwbesluit en de Handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2012 van Brandweer Nederland:

- Een breedte van 4 meter
- Een lengte van 10 meter
- Een vrije doorgang van 4,2 meter
- Bestand tegen een aslast van 10 ton
- Bestand tegen een totaal gewicht van 15 ton.
- Maximale afstand per object is 40 meter

Automatische blusinstallatie
Zoals hierboven reeds is beschreven zullen hulpdiensten in geval van een escalerende brand in de windturbine de windturbine niet betreden in verband met de beperkte bestrijdingsmogelijkheden en het hoge veiligheidsrisico voor de hulpverleners. Wij adviseren, voor zover hier nog niet in is voorzien, de windturbines te voorzien van een automatische blusinstallatie.

Restrisico
De beschouwde risicobronnen kunnen leiden tot incidenten met effecten of slachtoffers binnen het plangebied. De genoemde maatregelen kunnen de omvang van mogelijke incidenten sterk reduceren tot een omvang die beter beheersbaar wordt geacht voor de hulpverleningsdiensten.

Graag vernemen wij uw reactie met betrekking tot ons advies. Voor nadere vragen en opmerkingen kunt u contact opnemen met de opsteller van dit advies.

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio Zeeland,
namens dezen,
commandant brandweer/bestuurssecretaris,
voor deze,

P.L.P. Simpelaar
Teamleider

Gemeente Reimerswaal
T.a.v. de heer J.C. de Visser
Postbus 70
4416 ZH Kruiningen

ons kenmerk : W-ABG210209-04 / 00271785
document nr. : 2021-634957
contactpersoon : de heer B.J. Hanning
tel. : +31 (0)6 51200601
e-mail : bj.hanning@rud-zeeland.nl
verzonden : 14 juni 2021

Terneuzen, 11 juni 2021

Betreft: advies ontwerp-vergunning Windpark ZE-BRA.

Geachte heer de Visser,

Op 19 maart 2021 heeft u ons advies gevraagd over een aanvraag voor een omgevingsvergunning die bij uw organisatie op 12 februari 2021 is ingediend. Het betreft een gecombineerde aanvraag met de activiteiten ruimtelijke ordening, bouwen en milieu. U voert de regierol voor de behandeling van deze aanvraag. In het kader hiervan heeft u ons advies gevraagd met betrekking tot het milieudeel.

De aanvraag is namens Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind U.A., Eneco Wind B.V. en Lindewind B.V. ingediend om in aansluiting op het bestaande windpark Kreekraksluizen en het recent gerealiseerde windpark Kabeljauwbeek, een nieuw Windpark ZE-BRA te realiseren. Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd betreft het oprichten en in werking hebben van een inrichting, als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Windpark ZE-BRA zal te zijner tijd bestaan uit 16 nieuwe windturbines en is voorzien in een plangebied dat verdeeld is over de gemeente Reimerswaal (Provincie Zeeland) en de gemeente Woensdrecht (Provincie Noord-Brabant). 14 Windturbines worden gerealiseerd in de gemeente Reimerswaal en 2 windturbines worden gerealiseerd in de gemeente Woensdrecht.

Inleiding
Uit de bij de aanvraag om vergunning overlegde informatie blijkt het hier te gaan om een zogenoemde type C-inrichting, waarvoor een vergunningplicht voor het onderdeel milieu geldt op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e Wabo.

De gemeente Reimerswaal heeft aangegeven de gecombineerde plan- en project MER voor advisering voor te leggen aan de onafhankelijke commissie MER. De RUD dient op verzoek van de gemeente Reimerswaal alleen de overwegingen en voorschriften voor de ontwerpvergunning aan te leveren.

Advies
Op grond van bovenstaande adviseren wij u:

- de gevraagde omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e Wet algemene bepalingen omgevingsrecht te verlenen aan Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind U.A., Eneco Wind B.V. en Lindewind B.V.en dit in het dictum van de omgevingsvergunning op te nemen;
- de aanvraag met de uitgebreide voorbereidingsprocedure af te handelen en;
- de in de bijlage opgenomen overwegingen en voorschrift(en) aan deze vergunning te verbinden.

Tot slot verzoeken wij u om:
- te zijner tijd de uiteindelijke (ontwerp)vergunning te mailen naar post@rud-zeeland.nl;
- indien aan de orde de ingekomen zienswijze(n) of beroepschrift(en) te sturen naar post@rud-zeeland.nl.

Nadere informatie
Voor vragen naar aanleiding van deze brief kunt u contact opnemen met de in het briefhoofd genoemde contactpersoon.

Hoogachtend,

Het Dagelijks Bestuur van RUD Zeeland,
namens dezen,

hoofd afdeling Vergunningen
mevr. mr. ing. I. Jansen

BIJLAGE 1: OVERWEGINGEN T.B.V. BESLUITVORMINGSPROCES

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Gegevens aanvrager
Op 19 maart 2021 is een aanvraag om een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo) ontvangen. Het betreft een verzoek van Pondera Consult B.V., Amsterdamseweg 2 in Arnhem namens Coöperatieve Windenergie Vereniging Zeeuwind U.A., Eneco Wind B.V. en Lindewind B.V.voor de inrichting Windpark ZE-BRA, voor de locatie gelegen langs het Schelde- Rijnkanaal, zie bijlage 4, situatietekening van de aanvraag.
De rechtspersonen en thans de drijvers van de inrichting van Windpark ZE-BRA zijn Eneco, Lindewind en Zeeuwind.

Projectbeschrijving
Het project waarvoor vergunning wordt gevraagd is als volgt te omschrijven, het oprichten en in werking hebben van 16 windturbines voor een nieuw windpark, Windpark ZE-BRA, inclusief alle bijbehorende elektrische en civiele infrastructuur.

De vergunning heeft betrekking op een inrichting die valt onder categorie 20 van onderdeel C van bijlage I bij het Besluit omgevingsrecht.

In onderstaande tabel zijn de coördinatoren van de nieuwe turbineposities opgenomen en de kadastrale gegevens.

Naam	X-coordinaat	Y-coordinaat	Kadastrale gemeente	Kadastrale sectie	Kadastrale nummer
Nummer 1	75517	379366	Reimerswaal	N	279
Nummer 2	75593	378892	Reimerswaal	N	284
Nummer 3	75690	378465	Reimerswaal	N	447
Nummer 4	75950	378117	Reimerswaal	N	281
Nummer 5	76191	377756	Reimerswaal	N	316
Nummer 6	76934	377324	Reimerswaal	N	366
Nummer 7	77294	376992	Reimerswaal	N	191
Nummer 8	76219	379909	Reimerswaal	N	144c
Nummer 9	75989	379260	Reimerswaal	N	279
Nummer 10	76092	378867	Reimerswaal	N	284c
Nummer 11	76321	378518	Reimerswaal	N	447
Nummer 12	76691	378345	Reimerswaal	N	161
Nummer 13	76940	377972	Reimerswaal	N	370
Nummer 14	77426	377546	Reimerswaal	N	366
Nummer 15	78403	377514	Woensdrecht	G	152
Nummer 17	79247	377603	Woensdrecht	G	234

Gelet op bovenstaande omschrijving wordt een vergunning gevraagd voor activiteiten genoemd in artikel 2.2a, eerste lid, onder a van het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor).

In onderstaande tabel is de bandbreedte van de windturbine eigenschappen opgenomen.

Momenteel is nog niet duidelijk voor welke windturbine er in de toekomst wordt gekozen. De aanbesteding van de windturbines vindt op een later moment plaats. Bij de aanbesteding vindt pas de selectie en nadere specificatie van het windturbinetype van het windpark plaats. Voor de aanvraag voor het onderdeel milieu is in onderhavige aanvraag per relevant milieuaspect gekeken naar de maximale impact van deze bandbreedte op de omgeving. Daarmee wordt aangetoond dat, ongeacht de uitkomst van de selectie van een windturbinetype, aan de normen (o.a. uit het Activiteitenbesluit) kan worden voldaan.

Eigenschap	Minimum	Maximum
Rotordiameter	125 meter	160 meter
Ashoogte (t.o.v. het maaiveld)	120 meter	137 meter
Tiphoogte		200 meter
Tiplaagte (niet lager dan)	40 meter	

Gezien het bovenstaande is in de Omgevingsvergunning een voorschrift opgenomen waarin is gesteld dat de keuze voor een windturbinetype uiterlijk drie weken voorafgaand aan de start van de bouw aan het bevoegd gezag gemeld dient te worden. Voor deze specifieke windturbine type moet gelijktijdig een rapport worden ingediend waaruit blijkt dat dit type windturbine binnen de bandbreedte zoals vergund past en aan alle wettelijke vereisten kan voldoen.

Bevoegd gezag

De windturbines van windpark ZE-BRA worden gerealiseerd in de gemeente Reimerswaal en de gemeente Woensdrecht, gelegen in de provincie Noord-Brabant. Omdat 14 van de 16 turbines in Reimerswaal zijn gelegen, zal het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Reimerswaal optreden als bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure, het ruimtelijk plan, de omgevingsvergunning en de melding Activiteitenbesluit.
De activiteiten van de inrichting zijn genoemd in Bijlage I, onderdeel C, categorie 20 van het Bor.

Volledigheid aanvraag

Artikel 2.8 van de Wabo biedt de grondslag voor een geharmoniseerde regeling van de indieningsvereisten. Dit betreft de gegevens en bescheiden die bij een aanvraag om een omgevingsvergunning moeten worden overlegd om tot een ontvankelijke aanvraag te komen. Artikel 2.8 is uitgewerkt in paragraaf 4.2 van het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor), met een nadere uitwerking in hoofdstuk 4 van de Regeling omgevingsrecht (verder: Mor).

Na ontvangst van de aanvraag en aanvullingen hebben wij deze getoetst op volledigheid. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van de gevolgen van de activiteit op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is dan ook in behandeling genomen.

De aanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

Document	Nummer
Aanvraag formulier	2021-638226
Bijlage 1, toelichting Wabo ZE-BRA	2021-638227
Bijlage 3b, machtiging	2021-611719
Bijlage 4, situatietekening	2021-638219
Bijlage 5, aanzichttekeningen	2021-611722
Bijlage 8A, MER ZE BRA versie 1.0	2021-611729
Bijlage 8Bt, MER bijlage	2021-611730
Mail met aanvullende gegevens	2021-638223
Aanvulling MER Windpark ZE-BRA	2021-638224

Procedure uitgebreid

Deze procedure is voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure als beschreven in paragraaf 3.3 van de Wabo. Gelet hierop zijn wij niet verplicht om van de aanvraag kennis te geven in één of meer dag-, nieuws-, of huis-aan-huisbladen of op andere geschikte wijze, tenzij bij de voorbereiding van de beslissing op de aanvraag een milieueffectrapport (MER) moet worden gemaakt. Nu deze uitzonderingsgrond zich voordoet is kennis gegeven van de aanvraag.

Activiteitenbesluit milieubeheer
In het Activiteitenbesluit milieubeheer (verder: Activiteitenbesluit) zijn voor bepaalde activiteiten die binnen inrichtingen plaats kunnen vinden, algemene regels opgenomen. De inrichting waarvoor vergunning is aangevraagd, is aangemerkt als een inrichting waarvoor vergunningplicht (type C-inrichting) geldt. Binnen het windpark vindt de volgende activiteit plaats die valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit en waardoor moet worden voldaan aan de volgende paragraaf uit het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende Activiteitenregeling (voor zover deze activiteiten betrekking hebben op de genoemde ((deel) activiteiten):

- paragraaf 3.2.3 het in werking hebben van een windturbine.

Voor het overige is per hoofdstuk, dan wel per afdeling, aangegeven of deze op een type-C inrichting van toepassing is. Dit betekent dat ook hoofdstuk 1 en afdeling 2.1 tot en met 2.4 van hoofdstuk 2 en de overgangsbepalingen uit hoofdstuk 6 van het Activiteitenbesluit van toepassing zijn. Van belang voor deze vergunning is, of de inrichting ook voor de activiteiten die onder het Activiteitenbesluit vallen voldoen aan BBT. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf.

Melding Activiteitenbesluit
Gelet op artikel 1.10 van het Activiteitenbesluit moet de oprichting of verandering van de inrichting worden gemeld. Een melding conform dit artikel is vormvrij. De aanvraag wordt ten aanzien van de activiteiten die onder het Activiteitenbesluit vallen daarom aangemerkt als melding. Omdat er nog geen keuze is gemaakt voor het te bouwen windturbinetype op het moment van aanvraag, dient, nadat de keuze is gemaakt voor het daadwerkelijk te gebruiken type, een melding Activiteitenbesluit te worden ingediend voor verandering van de inrichting bij de gemeente Reimerswaal. Deze melding moet worden ingediend minimaal drie weken voordat met de bouw van het windpark wordt begonnen. Hiervoor is een voorschrift opgenomen.

Besluit milieueffectrapportage

Algemeen
De voorgenomen activiteit valt onder categorie 22.2 van zowel de C-lijst als de D-lijst van de bijlage behorend bij het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). dit betekent dat het bevoegd gezag, gelet op artikel 2, vijfde lid, onder b van het Besluit m.e.r., op grond van de in bijlage III bij de EEG-richtlijn 85/337/EEG (gewijzigd bij richtlijn 97/11/EG en richtlijn 2003/35/EG) genoemde criteria, toepassing moeten geven aan een m.e.r. beoordeling als bedoeld in artikel 7.16 tot en met 7.19 van de Wet milieubeheer als niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Zoals aangegeven hebben de initiatiefnemers ervoor gekozen om een milieueffectrapport op te stellen. De procedure voor het project- en plan- m.e.r. zijn gecombineerd en gelijktijdig doorlopen. Het MER moet voldoen aan de artikelen 7.7 (inhoud plan-MER) en artikel 7.23 (inhoud besluit-MER ofwel project-MER) van de Wet milieubeheer.

De initiatiefnemer heeft een Milieueffectrapport laten opstellen door Pondera consult, getiteld “Milieueffectrapport Windpark ZE-BRA” van 12 februari 2021 met projectnummer 717149.

De inrichting is vergunningplichtig voor het onderdeel milieu in de zin van artikel 2.1 lid 1 onder e van de Wabo vanwege het opstellen van een gecombineerd plan-project MER voor deze aanvraag. De wettelijke grondslag voor deze vergunningsplicht is Bijlage I, Onderdeel B, lid 1, sub b van het Bor.

Totstandkoming gecombineerde MER
Het MER is bedoeld om de gevolgen van de voorgenomen activiteiten inzichtelijk te maken. Gelijktijdig met de aanvraag is het MER ontvangen. Deze maakt onderdeel uit van de aanvraag voor een omgevingsvergunning. De procedure als bedoeld in hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer is doorlopen.

Het bevoegde gezag heeft een openbare kennisgeving gedaan van dit voornemen in de Staatscourant. De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau is ter inzage gelegd en er bestond de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Dit heeft plaatsgevonden van 16 juli 2020 tot en met 26 augustus 2020.
Het bevoegd gezag raadpleegt de wettelijke adviseurs en de overheidsorganen die bij de voorbereiding van het plan moeten worden betrokken, over de inhoud (reikwijdte en het detailniveau) van het MER.
Het bevoegd gezag heeft op 19 november 2020 de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau vastgesteld, waarbij de zienswijzen en opmerkingen vanuit de geraadpleegde bestuursorganen zijn meegenomen. Op grond van de Inspraakverordening heeft vanaf 10 december 2020 tot en met 23 december 2020 de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor iedereen ter inzage gelegen. De Notitie Reikwijdte en Detailniveau vormt het uitgangspunt voor het opstellen van dit MER.

Op basis van deze definitieve notitie is de gecombineerde plan- en project-MER opgesteld welke onderdeel uitmaakt van deze aanvraag.

Opzet MER
Het milieueffectrapport bestaat uit twee delen: het plan-MER deel (hoofdstuk 1 tot en met 5 en het project-MER deel (hoofdstuk 6 tot en met 14). In de hoofdstukken 6 geluid, 7 slagschaduw, 12 veiligheid, 13 water en bodem en 14 emissies zijn de milieueffecten van de ontwikkeling beschreven. Verder is ingegaan op de aspecten hoofdstukken 8 natuur, 9 landschap, 10 ruimtegebruik, en 11 cultuurhistorie en archeologie. Onderzoek naar de diverse (milieu)aspecten heeft plaatsgevonden voor de verschillende alternatieven.

In hoofdstuk 15 is een beoordeling van het voorkeursalternatief opgenomen. Daarbij zijn de milieueffecten als gevolg van het definitieve voorkeursalternatief beoordeeld. Uit deze beoordeling blijkt dat op diverse aspecten, zoals geluid en slagschaduw, sprake is van normoverschrijding waardoor mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. In hoofdstuk 15 wordt tevens beschreven op welke wijze het voorkeursalternatief is geoptimaliseerd waardoor negatieve milieuaspecten zoveel mogelijk worden beperkt en er wordt voldaan aan de van toepassing zijnde artikelen uit het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling.

Uit de uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de aangevraagde oprichting en in werking zijn van de inrichting, door toepassing van het voorkeursalternatief en met toepassing van (mitigerende) maatregelen, niet zorgt voor onaanvaardbare effecten op de omgeving. Voor een nadere inhoudelijke beschouwing van de milieuaspecten wordt overigens verwezen naar de ‘overwegingen milieu’ zoals opgenomen in onderhavig document.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat reeds een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is aangevraagd bij de provincie Zeeland.

Advies Commissie m.e.r.

Het MER is getoetst door de onafhankelijke Commissie voor de milieu-effectrapportage (verder Commissie m.e.r). De commissie m.e.r. heeft op 3 juni 2021 advies uitgebracht. Daaruit concluderen wij dat het MER aanvaardbaar is.

Evaluatie MER

Op grond van artikel 7.39 van de Wet milieubeheer is het verplicht om een evaluatieprogramma op te stellen. Bij het besluit over het voornemen moeten we bepalen hoe en op welk moment de effecten op het milieu zullen worden geëvalueerd. Een dergelijk programma heeft als doel om de voorspelde effecten te kunnen vergelijken met de daadwerkelijk optredende effecten. De opzet voor een evaluatieprogramma baseren wij op de geconstateerde leemten in kennis. Wanneer de daadwerkelijke effecten sterk afwijken van de voorspelde, kan het evaluatieprogramma voor het bevoegd gezag aanleiding geven om effecten te (laten) reduceren of ongedaan te maken.

Bij de totstandkoming van het MER is nog niet exact bekend welk windturbinetype uiteindelijk geplaatst zal worden. Daarom is uitgegaan van een algemeen worstcase scenario. De milieueffecten van de later te kiezen windturbines vallen binnen de reikwijdte van dit MER, mits deze binnen de beschreven afmetingen passen. Voordat begonnen wordt met de bouw van het park zal een keuze bekend gemaakt moeten worden en onderbouwd moeten worden met een akoestisch onderzoek en onderzoeken naar slagschaduw en externe veiligheid. Dit is vastgelegd in voorschrift 2 van dit besluit. Dit blijft een theoretische benadering.

In voorschrift 3 hebben wij de elementen en gegevens opgenomen die ten minste benodigd zijn om de evaluatie te kunnen uitvoeren en de bijdrage die de initiatiefnemer moet leveren. Op grond van de in deze voorschriften opgenomen termijnen achten wij het redelijk dat wij 1,5 jaar na het oprichten en in werking hebben van het windmolenpark verslag doen van het onderzoek naar de werkelijke milieueffecten (Wm. art. 7.41).

Conclusie
Gezien het voorgaande en het advies van de Commissie m.e.r. zijn wij van mening dat het m.e.r. aanvaardbaar is en niet zorgt voor onaanvaardbare effecten op de omgeving.

VOORSCHRIFTEN

1. IJsprotocol

Minimaal 3 maanden voor het in gebruik nemen van de windturbines dient ter informatie een ijsprotocol overlegd te worden aan het bevoegd gezag. In het protocol dient te worden ingegaan op:

- Wat zijn de risico's voor de directe omgeving van de windturbine(s)?
- Waar komt het ijs terecht?
- Hoe wordt ijsafzetting vastgesteld?
- Wat is de actie van de windturbine (s) bij ijsdetectie?
- Hoe te handelen door de beheerder(s) bij melding ijsafzetting?
- Welke actie dient ter plekke bij de windturbine te worden genomen i.v.m. veiligheid?
- Wanneer mag de windturbine in bedrijf?
- Wie is verantwoordelijk en wie voert gezag?
- Aan de hand van welke veiligheidsvoorschriften wordt gewerkt?

2. Geluid, slagschaduw en externe veiligheid

Een totaalrapportage dan wel één of meer separate rapportages met de resultaten van het uitgevoerde onderzoek naar de effecten vanwege het definitieve windturbinetype op de omgeving voor de aspecten geluid, slagschaduw en externe veiligheid dient drie weken voorafgaand aan de bouw bij het bevoegd gezag te worden ingediend.

3. Onderzoek evaluatie MER

12 maanden na het in werking hebben van het windmolenpark dient onderzoek uitgevoerd te worden naar de daadwerkelijke effecten op de omgeving voor het aspect geluid. Het onderzoek moet ter informatie ingediend worden bij het bevoegd gezag.

OVERWEGING MILIEU

Toetsingskader

Inleiding
De aanvraag heeft betrekking op het oprichten en in werking hebben van een inrichting als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e Wabo.

Toetsing oprichting
Bij onze beslissing op de aanvraag hebben wij:
- de aspecten genoemd in artikel 2.14, eerste lid, onder a van de Wabo betrokken;
- met de aspecten genoemd in artikel 2.14, eerste lid, onder b van de Wabo rekening gehouden en;
- de aspecten genoemd in artikel 2.14, eerste lid, onder c van de Wabo in acht genomen.

In onderstaande hoofdstukken lichten wij dit nader toe, waarbij wij ons beperken tot die onderdelen van het toetsingskader die ook daadwerkelijk op onze beslissing van invloed kunnen zijn.

Beste beschikbare technieken
In het belang van het bereiken van een hoog niveau van bescherming van het milieu moeten aan de vergunning voorschriften worden verbonden, die nodig zijn om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, te voorkomen of, indien dat niet mogelijk is, zoveel mogelijk, bij voorkeur bij de bron, te beperken en ongedaan te maken. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken worden toegepast.

Vanaf januari 2013 moet bij het bepalen van beste beschikbare technieken (verder: BBT) rekening worden gehouden met BBT-conclusies en bij ministeriele regeling aangewezen informatiedocumenten over BBT.

BBT-conclusies zijn documenten met de conclusies over beste beschikbare technieken, vastgesteld overeenkomstig artikel 13, vijfde en zevende lid van de Richtlijn industriële emissies (definitie in artikel 1.1, eerste lid van het Besluit omgevingsrecht (verder: Bor):
- met BBT-conclusies overeenkomstig artikel 13, vijfde lid, worden BBT-conclusies bedoeld die worden vastgesteld op basis artikel 75, tweede lid van de Richtlijn industriële emissies. Dit zijn de BBT-conclusies vastgesteld na 6 januari 2011 onder het regime van de Richtlijn industriële emissies, en;
- met BBT-conclusies overeenkomstig artikel 13, zevende lid, worden de bestaande BREFs bedoeld. Het hoofdstuk waarin de beste beschikbare techniek (BAT) staan uit deze BREFs geldt als BBT-conclusies.

BBT-conclusies worden door de Europese commissie vastgesteld en bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (een uitvoeringsbesluit van de Europese commissie dat gericht is tot de lidstaten). Zij worden daarom niet meer apart aangewezen in de Regeling omgevingsrecht.

Op de windturbines waarvoor een vergunning is aangevraagd, zijn geen BBT-conclusies of informatiedocumenten over BBT van toepassing. In die situatie moet het bevoegd gezag zelf BBT vaststellen. Hierbij houdt het bevoegd gezag in ieder geval rekening met:
de toepassing van technieken die weinig afvalstoffen veroorzaken;
- de toepassing van stoffen die minder gevaarlijke zijn dan stoffen of mengsels als omschreven in artikel 3 van de EG-verordening indeling, etikettering en verpakking

van stoffen en mengsels;
- de ontwikkeling, waar mogelijk, van technieken voor de terugwinning en opnieuw gebruiken van de bij de processen in de inrichting uitgestoten en gebruikte stoffen en van afvalstoffen;
- vergelijkbare processen, apparaten of wijzen van bedrijfsvoering die met succes in de praktijk zijn beproefd;
- de vooruitgang van de techniek en de ontwikkeling van de wetenschappelijke kennis;
- de aard, de effecten en de omvang van de betrokken emissies;
- de data waarop de installaties in de inrichting in gebruik zijn of worden genomen;
- de tijd die nodig is om een betere techniek toe te gaan passen;
- het verbruik en de aard van de grondstoffen, met inbegrip van water, en de energie-efficiëntie;
- de noodzaak om het algemene effect van de emissies op en de risico's voor het milieu te voorkomen of tot een minimum te beperken en;
- de noodzaak ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor het milieu te beperken.

De op één van deze voornoemde criteria vastgestelde BBT moet een milieubeschermingsniveau garanderen dat tenminste gelijkwaardig is aan het niveau in de BBT-conclusies.

De milieuregels van het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn rechtstreeks werkend en worden geassocieerd met BBT. Hierdoor is het niet noodzakelijk meer vergunningvoorschriften te stellen. In de bijlage van de Regeling omgevingsrecht waarin de Nederlandse BBT-conclusies zijn opgenomen, is voor windturbines geen BBT-conclusie opgenomen.

Conclusie BBT
De inrichting voldoet, met inachtneming van de voorschriften uit het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling die een rechtstreekse werking hebben, aan BBT ter voorkoming van geluidsemissies, slagschaduw en externe veiligheid. Voor de overwegingen per milieuthema wordt verwezen naar de betreffende paragraaf in dit advies.

<u>Bodem</u>
De windturbine is een activiteit in hoofdstuk 3 waarop ook afdeling 2.4 (Bodem) van het Activiteitenbesluit van toepassing is. In artikel 2.11 van afdeling 2.4 staat zowel een nul-situatiebodemonderzoek als eindonderzoek voorgeschreven. Door het treffen van bodembeschermende voorzieningen wordt een verwaarloosbaar risico voor bodemverontreiniging als bedoeld in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) behaald.

In de hydraulische installaties van de windturbine zijn bodembedreigende vloeistoffen zoals smeeroliën, vetten e.d. aanwezig. Deze vloeistoffen zitten in de gondel c.q. windturbine en worden
bij lekkage of als ze vrijkomen bij jaarlijkse onderhoudswerkzaamheden opgevangen door het omhulsel (gondel).

Volgens de NRB is hier sprake van een 'gesloten proces of bewerking'. Uitgangspunt bij een gesloten proces of bewerking is dat tijdens de gangbare bedrijfsvoering de stoffen niet buiten de procesomhulling treedt. Deze gondel heeft voldoende capaciteit om de totale hoeveelheid vloeistoffen op te vangen. In geval er lekkage optreedt zal dit onmiddellijk worden gesignaleerd omdat er dan storingen aan de windturbine optreden. Hieruit mag worden geconcludeerd dat voor emissie van bodembedreigende stoffen naar de bodem of het grondwater een verwaarloosbaar risico bestaat.

In de aanvraag is aangegeven dat voorafgaand aan de bouw een bodemonderzoek wordt

uitgevoerd naar de nulsituatie. De resultaten van dit onderzoek worden uiterlijk acht weken voor de start van de bouw aan het bevoegd gezag verstrekt. Dit is niet opgenomen als voorschrift omdat het Activiteitenbesluit hier rechtstreeks op van toepassing is. Overigens zal dit onderzoek, na positieve beoordeling, aangemerkt worden als nulsituatie-onderzoek.

Externe veiligheid

Plaatsgebonden risico

Onderhavig windturbinepark valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit.
Artikel 3.15a van het Activiteitenbesluit luidt, voor zover relevant:

1. Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-6} per jaar.
2. Het plaatsgebonden risico voor een buiten de inrichting gelegen beperkt kwetsbaar object, veroorzaakt door een windturbine of een combinatie van windturbines, is niet hoger dan 10^{-5} per jaar.

Een kwetsbaar object is in het Activiteitenbesluit gedefinieerd als: kwetsbaar object als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel l, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.
Een beperkt kwetsbaar object is in het Activiteitenbesluit gedefinieerd als: beperkt kwetsbaar object als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel b, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

Het plaatsgebonden risico is gedefinieerd (in het Besluit externe veiligheid inrichtingen, artikel 1, lid 1, onder o) als: een risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als een kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als een rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof of gevaarlijke afvalstof betrokken is.

Het plaatsgebonden risico voor onderhavig windturbinepark is bepaald conform het Handboek risicozonering Windturbines. Er zijn geen kwetsbare objecten binnen de 10^{-6} contour aanwezig. Er zijn geen beperkt kwetsbare objecten binnen de 10^{-5} contour aanwezig.

Groepsrisico

Voor een windturbine of een combinatie van windturbines zijn in het Activiteitenbesluit geen toetsingswaarden voor het groepsrisico opgenomen. In de praktijk blijkt dat een windturbine of een combinatie van windturbines zelden of nooit tot een groepsrisico leiden. Dit komt doordat veel windturbines geen ongevalsscenario's kennen waarbij 10 of meer personen tegelijkertijd, ten gevolge van een calamiteit met een windturbine, om het leven kunnen komen. Daar onderhavige windturbines opgesteld worden in een landelijke omgeving zal ook in deze situatie geen sprake zijn van een groepsrisico.

IJsworpscenario

Om vallende ijsbrokken te voorkomen dient een ijsprotocol opgesteld te worden. Hiermee wordt ijsval voorkomen. Dit wordt in een voorschrift vastgelegd.

Bovenstaande risico's zijn weergegeven in de bij de aanvraag gevoegde rapporten. De overige in die rapporten weergegeven risico's (zoals bijvoorbeeld de ondergrondse buisleiding van de Gasunie nabij windturbine 5 en risico's voor passanten) behoren niet tot het toetsingskader ingevolge de Wet milieubeheer. Deze worden, waar nodig, elders behandeld.

Internationale norm Windturbine
De windturbines voldoen aan de internationale norm (IEC-61400-1). Op grond van deze norm bevat de windturbine diverse veiligheidssystemen om ervoor te zorgen dat bij falen van onderdelen of bij extreme weersomstandigheden de windturbine niet wordt beschadigd. Onder andere bevat de windturbine een remsysteem welke ervoor zorgt dat de rotorbladen uit de wind worden gedraaid bij te hoge windsnelheden. Daarnaast is er een bliksembeveiliging die ervoor zorg dat inslaande bliksem buiten kwetsbare delen van de windturbine naar de grond leidt.

Geluid
Windpark ZE-BRA zal worden gerealiseerd in de gemeente Reinerswaal en Woensdrecht. Het plangebied bestaat grotendeels uit akkerland en er zijn reeds bestaande windturbines operationeel. Onderdeel van het voornemen om dit nieuwe windpark te realiseren zijn ook het verwijderen van meerdere windturbines in de omgeving. Het gaat hierbij om de 16 turbines van windpark Anna-Mariapolder, 2 turbines in Bath en een losstaande turbine aan de Grindweg in Woensdrecht. Deze windturbines zijn voor 2011 gerealiseerd. Hiervoor in de plaats zullen 16 nieuwe turbines worden geplaatst

Voor het akoestisch onderzoek van het definitieve plan wordt met twee turbinetypes gerekend:
de worst-case referentieturbine geeft de maximale geluidbelasting van het definitieve plan, en een meer realistische referentieturbine.

Voor het worst-casealternatief is dit de Siemens Gamesa SG145 5.0MW op een ashoogte van 127,5m. Voor het realistisch alternatief is dit een Enercon E138 EP3 E2 4.2MW op een ashoogte van 130m.

De inrichting valt onder paragraaf 3.2.3 van het Activiteitenbesluit1. Volgens artikel 1.11 derde lid moet bij de melding een rapport van een akoestisch onderzoek worden overlegd.

Volgens artikel 3.14a, eerste lid van het Activiteitenbesluit wordt het geluidniveau vanwege een windturbine of een combinatie van windturbines dat optreedt op de gevels van gevoelige bestemmingen en geluidgevoelige terreinen getoetst aan de waarden Lden=47 dB en Lnight=41 dB, tenzij deze zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein. De locatie is niet gelegen op een gezoneerd industrieterrein.

De akoestische effecten van het plaatsen van de 16 windturbines op het windpark Ze-Bra zijn onderzocht. Uit het akoestisch onderzoek (Akoestisch onderzoek en onderzoek naar Slagschaduw Windpark ZE-BRA, V.4.0, Projectnummer 717149, 20 mei 2021) wat hiervoor uitgevoerd is, kan geconcludeerd worden dat bij het worst-cassealternatief, inclusief mitigerende maatregelen voldaan wordt aan de normen uit het Activiteitenbesluit. Op een aantal molenaarswoningen bedraagt de geluidbelasting wel meer dan de norm, maar dit is gezien de binding toegestaan. De cumulatie met andere turbines (windparken) is onderzocht. Het gaat om 5 windturbines van windpark Kabeljauwbeek, 33 windturbines naast de Kreekraksluis en 13 windturbines op Belgisch grondgebied.

Ook is de cumulatie met andere geluidbronnen onderzocht. Hierbij is gekeken naar wegverkeerslawaai van omliggende wegen, scheepvaartlawaai, industrielawaai vanuit de havens van Antwerpen en railverkeerslawaai. Ook is gekeken naar luchtvaartlawaai vanwege het vliegveld Woensdrecht. De bijdrage hiervan blijkt niet relevant. In een aanvullend onderzoek is aangetoond dat de bijdrage van de in het gebied aanwezige waterzuivering en agrarische activiteiten niet relevant bijdrage aan de cumulatie. Uit de cumulatieve geluidbelasting blijkt dat er op een aantal woningen sprake is van een toename van de gecumuleerde geluidbelasting. Dit zal afhankelijk zijn van het uiteindelijk te plaatsen type en eventuele maatregelen. Buiten de Molenaarswoningen is er in het worstcase geval

sprake van een toename op 11 woningen, met een toename van 0 tot maximaal 5 dB. Daar waar sprake is van een toename van het gecumuleerde geluid blijft in het worstcase geval het woon- en leefklimaat redelijk tot matig en is er in ieder geval geen sprake van een slecht woon- en leefklimaat.

De Omgevingsverordening Zeeland heeft milieubeschermingsgebieden aangewezen waar richtwaarden omtrent geluid gelden voor activiteiten. De richtwaarden gelden echter niet voor windenergielocaties als bedoeld in het Omgevingsplan Zeeland. Om die reden hoeft dit windpark niet aan deze richtwaarde getoetst te worden. Daarnaast veroorzaken windturbines ook laag frequent geluid. Laagfrequent geluid draagt inderdaad voor een klein deel bij in de hinderervaring van windturbinegeluid. Echter, deze hinder is, op een verantwoorde manier voldoende beperkt door de huidige norm.

Er is omdat voldaan wordt aan de norm uit het Activiteitenbesluit geen maatwerk voor geluid nodig. Hiervoor zijn wel de voorgestelde mitigerende maatregelen nodig, maar deze zullen afhankelijk zijn van de uiteindelijk te kiezen type turbines.

Slagschaduw
De beoogde windturbines vallen onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Het toetsingskader voor wat betreft het aspect slagschaduw wordt gevormd door de voorschriften die zijn opgenomen in de Activiteitenregeling. De flikkerfrequentie, het contrast en de tijdsduur van de blootstelling, zijn van invloed op de mate van hinder die kan worden ondervonden.

Bij de normstelling ten aanzien van schaduwwerking wordt aangesloten bij de Activiteitenregeling. In deze Regeling is opgenomen dat een windturbine moet zijn voorzien van een automatische stilstandvoorziening indien de afstand tussen de windturbine(s) en woningen of andere slagschaduwgevoelige objecten minder dan 12x de rotordiameter bedraagt en indien gemiddelde schaduw meer dan 17 dagen per jaar gedurende meer dan 20 minuten valt op een raam van een gevoelig object. Dit is vertaald in een toetswaarde voor de maximale schaduwduur van 6 uur per jaar. Voor zover zich in de door de slagschaduw getroffen uitwendige scheidingsconstructie van gevoelige gebouwen of woonwagens ramen bevinden. De windturbines zullen worden uitgerust met een stilstandvoorziening om te voldoen aan de wettelijke norm.
Hoewel slagschaduw als lichthinder wordt gezien, wordt hiervoor de definitie van geluidgevoelige objecten uit de Wet geluidhinder gebruikt, omdat in de praktijk gebleken is dat het bij lichthinder meestal om dezelfde te beschermen objecten gaat als bij geluid. Indien zich in de buitenmuur van te beschermen gebouwen of woonwagens geen ramen bevinden zal er geen hinder door slagschaduw optreden. Tuinen bij woningen of bij woonwagens worden niet beschermd ten aanzien van slagschaduw. Wanneer de definitieve keuze van het turbinetype bekend is zal er een stilstandkalender worden bepaald waarmee de stilstandvoorziening van de turbine kan worden geprogrammeerd.

De artikelen m.b.t. windturbines zijn afkomstig uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling welke rechtstreeks werkend zijn. Er worden daarom geen voorschriften in dit advies gesteld.

Windpark ZE-BRA zal te zijner tijd bestaan uit 16 windturbines waarvan 14 gelegen in de gemeente Reimerswaal en 2 gelegen in de gemeente Woensdrecht. Bij het in gebruik hebben van de nieuwe windturbines zal er een mogelijkheid zijn op slagschaduw afhankelijk van de metrologische omstandigheden.

Slagschaduw waar rekening mee moet worden gehouden is de referentiesituatie bestaande uit de huidige situatie en autonome ontwikkeling.

Bij de beoordeling van slagschaduw is geen rekening gehouden obstakels in de omgeving die zich kunnen bevinden tussen de windturbines en de toetsobjecten. In de praktijk kunnen er zich daarnaast nog locatie specifieke beplanting en gebouwen bevinden die de slagschaduw beperken. Een dergelijk detailniveau is hier niet meegenomen. De hoeveelheid slagschaduw is daarmee 'worst case' bepaald. Er is gerekend met turbines van de maximale afmetingen. Voor variant 1 is dit een Vestas V162 met een rotordiameter van 162m op een ashoogte van 119m, voor variant 2 een Vestas V126 met een rotordiameter van 126m op een ashoogte van 110m. Bij de berekening van de duur van slagschaduwhinder wordt uitgegaan van de worst-case aanname.

Bij de berekening is alleen rekening gehouden met mitigerende maatregelen voor slagschaduw veroorzaakt door Windpark Kabeljouwbeek. Voor de andere windparken is niet bekend of en welke mitigerende maatregelen voor slagschaduw worden getroffen. Deze onduidelijkheid wordt gepareerd door de Activiteitenregeling omdat alle windturbines dienen te voldoen aan de mitigerende maatregelen opgenomen in voornoemde regeling.

Voor de slagschaduwberekening zijn deels dezelfde toetspunten als voor het akoestisch onderzoek beschouwd. Voor de toetsobjecten is voor zowel de referentiesituatie (inclusief slagschaduwmitigatie voor windpark Kabeljauwbeek) als de beide varianten de verwachte slagschaduw per jaar weergegeven in tabel 3.1 tot en met tabel 3.3 opgenomen in het document "Aanvulling MER Windpark ZE-BRA".

Cumulatie
In en om het projectgebied van Windpark ZE-BRA, zijn verschillende windparken aanwezig die in de huidige situatie slagschaduw veroorzaken. Daarom is voor de effectbeoordeling ook gekeken naar de duur van slagschaduw van alle windturbines samen. Ter plaatse van gevoelige objecten is sprake van cumulatie van slagschaduw door reeds bestaande turbines.

De huidige slagschaduwduur en de cumulatieve slagschaduwduur op elk toetspunt voor de twee varianten van Windpark ZE-BRA zijn weergegeven in tabel 3.6 en tabel 3.7, opgenomen in het document "Aanvulling MER Windpark ZE-BRA". Hierbij is rekening gehouden met slagschaduwmitigatie voor windpark Kabeljauwbeek. Er is uitgegaan van een kalender die de gemiddelde slagschaduwduur op gevoelige objecten terugbrengt tot een waarde van minder dan 6 uur per jaar beperkt. Hiermee dient te worden voldaan aan de artikelen van het Activiteitenbesluit.

Woningen van derden
Woningen van derden zijn woningen die geen relatie hebben met het windpark. Deze woningen zijn beschouwd als gevoelige objecten en ter plaatse van deze woningen gelden de normen uit het Activiteitenbesluit en de -regeling en moet het windpark aan deze normen voldoen.

Molenaarswoning
Bij een molenaarswoning is er sprake van een zodanige binding tussen de woning en het windpark dat deze woning tot de inrichting behoort. Deze bindingen bestaan uit organisatorische, functionele en technische relaties tussen de (eigenaren van de) woningen en de (initiatiefnemers van) het windpark. Molenaarswoningen hoeven niet meegenomen te worden bij de beoordeling van de naleving van de milieunormen uit het Activiteitenbesluit en -regeling.

In de omgeving van de windturbines bevinden zich meerdere woningen. Alleen de woningen van derden zijn beschouwd als gevoelige objecten. Enkele van de beschouwde woningen

zijn zogenaamde ‘molenaarswoningen’ en hoeven dus niet aan de normen te voldoen. In bovenstaande tabellen zijn deze aangemerkt met het asterisk teken *.

Obstakelverlichting
Voor windturbines met een tiphoogte van 150 meter of meer geldt dat het aanbrengen van obstakelverlichting verplicht is. Omdat de minimale tiphoogte van de nieuwe windturbines 200 meter bedraagt dienen de windturbines te worden voorzien van obstakelverlichting. De verlichting wordt aangebracht voor de luchtvaartveiligheid en moet voldoen aan de voorschriften die zijn gegeven door de inspectie voor de Leefomgeving en Transport (IL&T) en in de internationale burgerluchtvaartregelgeving.

Overige aspecten
Vanuit de milieuaspecten; afvalstoffen, afvalwater, grond- en hulpstoffen, energie en verkeer zijn ten aanzien van de inrichting Windpark ZE-BRA geen gevolgen voor het milieu te verwachten en daardoor voor de omgevingsvergunning niet relevant.

Conclusie
Er zijn ten aanzien van de aangevraagde activiteit het oprichten en in werking hebben van een windpark geen redenen om de omgevingsvergunning te weigeren.

Gemeente Woensdrecht

Gemeente Reimerswaal
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders van Gemeente Reimerswaal en de Gemeenteraad Reimerswaal
Postbus 70
4416 ZH KRUININGEN

Uw kenmerk 2021.26668
Zaaknummer Z19.05134
Onderwerp Adviesvraag Windpark ZEBRA
Datum 9 juli 2021
Bijlagen 1 t/m 10

Geachte college van burgemeester en wethouders en leden van de raad,

De gemeente Woensdrecht is sinds eind 2019 nauw betrokken geraakt bij de ontwikkeling van het windpark ZEBRA. Voor dit project worden 16 molens gerealiseerd in zowel de gemeente Reimerswaal als de gemeente Woensdrecht. In de voorliggende aanvraag vraagt de gemeente Reimerswaal de gemeente Woensdrecht om advies uit te brengen inzake de positionering van 2 turbines op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht.

Inleiding
Voorliggende adviesvraag betreft de realisatie van 2 windturbines op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht ten zuidwesten van Ossendrecht ter hoogte van het bestaande windpark Kabeljauwbeek.

Advies
Welstand
De Welstandscommissie is akkoord met de positionering van beide turbines alsmede de uiterlijke verschijningsvormen in het gebied.

Zie bijlage 1: Advies Welstand.

Bouwtechnische (Bouwbesluit)
De constructie is akkoord m.b.t. de voor de constructieprincipes van de masten en funderingen op te nemen voorwaarden in de omgevingsvergunning:
- Voor uitvoering werkzaamheden dienen definitieve en volledig uitgewerkte tekeningen en berekeningen te worden ingediend.
- Er dient een geotechnisch bodemonderzoek (sonderingen) uitgevoerd te worden volgens NEN 9997.

Zie bijlage 2: Advies Bouwtechnisch.

Postadres
Postbus 24
4630 AA Hoogerheide
Gemeentehuis
Huijbergseweg 3
Hoogerheide

Telefoon 14 01 64
Fax 0164 61 63 31
www.woensdrecht.nl
gemeente@woensdrecht.nl

Bankrelatie
Biccode: BNGHNL2G
IBancode: NL63BNGH0285009664
t.n.v. gemeente Woensdrecht
K.v.K.-nummer
20164797

Brandweer (veiligheidsregio)
Zie bijlage 3: Advies veiligheidsregio.

Archeologie
Met de aanbeveling om de aangegeven puntlocaties op de beleidskaart van de gemeente Woensdrecht te vermijden in de planvorming kan worden ingestemd. Voor het overige wordt ingestemd met het advies om booronderzoeken te laten uitvoeren op de locaties van de windturbines in de gemeente Woensdrecht.

Zie bijlage 4: Advies Archeologie.

Milieu (OMWB)
Eerder heeft de gemeente advies ontvangen van de OMWB op basis van 5 windturbines in Woensdrecht. Inmiddels is duidelijk geworden dat initiatiefnemer de aanvraag omgevingsvergunning heeft gewijzigd naar 2 windturbines op grondgebied van de gemeente Woensdrecht.

Redelijkerwijs kan worden aangenomen dat er minder milieueffecten optreden bij het wegvallen van 3 posities op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht. Op basis van de wijziging van het plan heeft de gemeente Woensdrecht van de OMWB een aanvullende beoordeling ontvangen die dit onderschrijft.

Zie: Aanvullende beoordeling OMWB.

De OMWB heeft aangegeven dat de wijziging van het plan (minder turbines) geen aanleiding is voor het trekken van afwijkende conclusies ten opzichte van de eerdere toetsing van 5 turbines.

Desalniettemin is de OMBW verzocht om ook het nieuwe scenario te toetsen aan de hand van de aanvullende rapportages (slagschaduw en geluid).
Voor deze toetsing zal de OMWB in de advisering verwijzen naar de tussenuitspraak van de Raad van State van 30 juni 2021 inzake het Windpark Delfzijl (Uitspraak 202003882/1/R3). Deze aanvulling op de advisering zal u als bevoegd gezag worden nagezonden uiterlijk 1 week voor definitieve besluitvorming omtrent de concept omgevingsvergunning.

<u>Milieueffecten</u>
Voor de beoordeling van de milieueffecten van de scenario's verwijzen wij u naar het advies.

Zie bijlage:
- Advies OMWB milieueffecten

<u>Geluid en slagschaduw</u>
Voor de beoordeling van de effecten van geluid en slagschaduw verwijzen wij u naar de conclusie van het advies.

Zie bijlage:
- Advies OMWB geluid en slagschaduw

Externe veiligheid
Voor de beoordeling van de aspecten in relatie tot externe veiligheid verwijzen wij u naar het advies van de OMWB hierover.

Zie bijlage:
- Advies OMWB externe veiligheid

Landschappelijke beoordeling
Bevindingen v.w.b. Woensdrechts grondgebied
Het aantal turbines is op Woensdrechts grondgebied teruggebracht naar 2 turbines. De landschappelijke c.q. ruimtelijke impact is aanzienlijk gereduceerd ten opzichte van het oorspronkelijke scenario.

Onderstaand een overzicht van de bevindingen uit de landschappelijke beoordeling:

- Turbine 15 volgt grofweg de lijn c.q. bocht van turbines die vanuit Zeeland de provinciegrens oversteekt richting de kern Ossendrecht. Vanaf het standpunt Langeweg (wat het meest logische standpunt is om aan de hand van het bestaande park het nieuwe park te toetsen) staat turbine 15 daarmee in lijn met het nieuwe park en op een logische afstand vanaf het bestaande park. Turbine 15 staat hiermee op een logische plaats;
- WT-17 is als meest oostelijke nieuwe turbine ruimtelijke gezien logisch. Als absoluut eindpunt van het park is de positie bepalend voor het geheel. Turbine 17 wijkt van de lijn, wat vanaf het standpunt Aanwas/Langeweg landschappelijk / ruimtelijk een onrustig beeld geeft. WT-17 is daarmee (zeker in verhouding tot WT-15) minder landschappelijk aanvaardbaar en het geniet de voorkeur om WT-17 zuidelijker te plaatsen waarmee aan het principe van een lijnvormig element (ondanks afwijkende openingen onderling) optimaal tegemoet gekomen wordt. Het naar het zuiden verplaatsen zorgt tevens voor het vergroten van de afstand tussen WT-17 en de kern Ossendrecht en het vergroten van de tussenliggende open ruimte, hetzij in beperkte mate.

Voor de algemene bevindingen van de landschappelijke inpassing verwijzen wij u naar de bijlage 8: Beoordeling landschap windpark ZE-BRA.

Watervergunning
De aangepaste aanvraag heeft enkel nog betrekking op de aanvraag van een vergunning voor de overdraai op een A-watergang van het Waterschap Brabantse Delta. Op basis van de gewijzigde aanvraag is deze vergunning vanuit initiatiefnemers aangevraagd. De aanvraag is in behandeling en wij verzoeken u deze conform de procedure mee te nemen in de coördinatieregeling voor het windpark ZEBRA.

Gemeentelijk beleid en Regionale Energie Strategie.
De voorgestelde ontwikkeling van de 2 windmolens past binnen het vastgestelde gemeentelijk beleid van o.a. de beleidsnotitie 'Windenergie gemeente Woensdrecht' en het daarin opgenomen integrale afwegingskader met betrekking tot het realiseren van windturbines. Daarnaast sluit de ontwikkeling van duurzame energie aan bij de gestelde ambities in de duurzaamheidsvisie en geeft het tevens succesvol invulling aan de regionale ambities welke zijn vastgelegd in de Regionale Energie Strategie van West-Brabant.

In de Regionale Energie Strategie is voor de gemeente Woensdrecht in het betreffende zoekgebied een opgave voor windenergie opgenomen van circa 36 Gwh tot 2030. Met de realisatie van 2 windmolens kan de gemeente daar 24 GWh van realiseren.

Motie gemeenteraad Woensdrecht
Op 1 april 2021 heeft de gemeenteraad zich uitgesproken over de ontwikkeling van 5 windmolens de oorspronkelijke aanvraag. De gemeenteraad van Woensdrecht heeft aangegeven slechts medewerking te verlenen aan maximaal 3 windmolens en in ieder geval geen medewerking te verlenen aan posities ten oosten van de snelweg (A4). Het definitieve project van 2 windmolens (ten westen van de A4) past binnen de uitvoering van deze motie.

Behalve de omvang van het project is door de gemeenteraad ook aandacht gevraagd voor de wettelijke afdrachten zoals opgenomen in de provinciale verordening, de gemeentelijke legesverordening als ook de bovenwettelijke afdrachten welke ten goede dienen te komen aan de omgeving.

Initiatiefnemers hebben zich in de anterieure overeenkomst ingespannen om te kunnen voldoen aan deze voorwaarden. De uitgangspunten en opgenomen ambities in de motie van 01 april 2021 van de gemeenteraad van Woensdrecht zijn daarmee voldoende tot invulling gekomen.

Wensen en bedenkingen gemeenteraad Woensdrecht
Op 8 juli 2021 heeft de gemeenteraad bij amendement besloten het concept advies vast te stellen. De gemeenteraad heeft hierin de wens kenbaar gemaakt om 4 aanvullende adviezen op te nemen in het definitieve advies. Een van de ontwikkelingen welke gepaard ging met het amendement op het concept advies betreft de tussenuitspraak van de Raad van State inzake het Windpark Delfzijl (Uitspraak 202003882/1/R3).

Tussenuitspraak Raad van State inzake Activiteitenbesluit
Het gevolg van de uitspraak is dat overheden de windturbinenormen in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling niet mogen gebruiken voor windturbineparken totdat een milieubeoordeling is gemaakt. De regering is nu aan zet om zo'n milieubeoordeling te maken. Als die beoordeling op juiste wijze is afgerond, dan staat het overheden weer vrij om aan te sluiten bij de windturbinenormen die dan mogelijk zijn gewijzigd.

De uitspraak betekent niet dat er in de tussentijd geen nieuwe besluiten meer kunnen worden genomen over windturbineparken. De gemeenteraad is bij een bestemmingsplan niet verplicht om aan te sluiten bij de windturbinenormen uit het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. Het bevoegd gezag kan in een bestemmingsplan/vergunning eigen normen stellen, als deze normen maar goed worden gemotiveerd bij de vergunning.

Amendement Gemeenteraad Woensdrecht definitief advies
Bij amendement is door de gemeenteraad Woensdrecht besloten om de onderstaande advisering op te nemen in het definitieve advies:

1. Op grond van de uitgebrachte adviezen adviseren wij u om nadrukkelijk te onderzoeken of windmolen WT17 naar het zuiden verplaatst kan worden zoals aangegeven in het uitgebrachte advies landschappelijke inpassing. Hierdoor wordt tevens de afstand t.o.v. de woonomgeving van de kern Ossendrecht vergroot en geluidbelasting op dichtbij gelegen woningen verminderd.

2. De gemeente Woensdrecht adviseert u aan de initiatiefnemers de voorwaarde op te leggen de windturbines WT 15 en WT 17 van een stilstandvoorziening te voorzien in de situaties waar hinder van slagschaduw te verwachten is en stillere windmolens toe te passen op de locaties waar de geluidbelasting op de woningen wordt overschreden.

3. In de vergunning of op een andere wijze te regelen dat na ingebruikname van de windmolens door een onafhankelijke dienst geluidsmetingen worden verricht teneinde daadwerkelijke geluidsbelasting te monitoren.

4. Wij adviseren u bij uw beslissing rekening te houden met de uitspraak van de Raad van State inzake het windpark Delfzijl. De uitspraak noopt de rijksoverheid of u als bevoegd orgaan tot het nader vaststellen van normen voor de milieutoetsing op o.a. gebied van geluidhinder en slagschaduw. Wij houden ons het recht voor u opnieuw te adviseren als de nieuwe normering is vastgesteld en de gevolgen daarvan op Woensdrechts grondgebied duidelijk zijn.

Voor het volledige besluit en de overwegingen verwijzen wij u naar het bijgevoegde raadsbesluit: Raadsbesluit definitief advies Windpark ZEBRA.

Conclusie advies
De gemeente Woensdrecht verzoekt de gemeente Reimerswaal de aangedragen adviezen en beoordelingen op te nemen als onderdeel in de definitieve besluitvorming omtrent het windpark ZEBRA met betrekking tot de windturbineposities in Woensdrecht.

Gemeente Woensdrecht

Met inbegrip van de opgenomen adviezen, rapportages en aanvullende beoordelingen kan de gemeente Woensdrecht instemmen met de realisatie en ontwikkeling van de 2 windturbines op het grondgebied van de gemeente Woensdrecht.

Tot slot
Bij vragen met betrekking tot het advies kunt u rechtstreeks contact opnemen met beleidsmedewerker duurzaamheid de heer M.P.J. Krullaards op 0164-611124 of per e-mail: t.krullaards@woensdrecht.nl.

Om u snel van dienst te kunnen zijn, verzoeken wij u vriendelijk om het nummer 2021.26668 te vermelden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Woensdrecht,

A.P.E. Baart MBA
secretaris

Drs. J.J.C. Adriaansen
burgemeester

Gemeente Woensdrecht

Bijlagen:

1. Advies Welstand
2. Advies Bouwtechnisch
3. Advies Veiligheidsregio
4. Advies Archeologie
5. Advies OMWB milieueffecten
6. Advies OMWB geluid en slagschaduw
7. Advies OMWB externe veiligheid
8. Aanvullende beoordeling OMWB
9. Beoordeling landschap windpark ZE-BRA
10. Raadsbesluit definitief advies Windpark ZEBRA

Bijlage 4: Verklaring van geen bezwaar Ministerie van Defensie

Rijksvastgoedbedrijf
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 16169 2500 BD Den Haag

Eneco Wind
T.a.v. de heer R. Berger
Postbus 19020
3001 BA ROTTERDAM

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Vastgoedbeheer
Afdeling Assetmanagement

Spoorlaan 175
5038 CB Tilburg
Postbus 16169
2500 BD Den Haag
www.rijksvastgoedbedrijf.nl

Contactpersoon
M. Huijbregts

M 06-15670530
michiel.huijbregts@
rijksoverheid.nl

KvK nummer
65890604
BTW nummer
NL8563.05.765.B.01
IBAN
NL75INGB0705002624

Ons documentnummer
4299406

Ons zaaknummer
8268

Uw kenmerk
e-mail d.d. 27 mei 2021

Kopie aan
CLSK/C4ISR t.a.v. Maj. ME. van Gastel
m.spaans@zeeuwind.nl
ljm.engelbert@zeeland.nl
fgrube@brabant.nl
sveltmaat@brabant.nl

Datum	25 juni 2021
Betreft	Windpark ZE-BRA, Reimerswaal en Woensdrecht

Geachte heer Berger,

In februari 2021 heeft u van ons een verklaring van geen bezwaar (hierna: vvgb) ontvangen (brief kenmerk 4042677) voor de realisatie van windpark Ze-Bra. Nadien is de beoogde configuratie gewijzigd en heeft u ons verzocht om een nieuwe toetsing aan de gewijzigde configuratie. In deze brief gaan wij hierop in.

Gewijzigde configuratie
In de eerder verleende vvgb is door ons aangegeven dat bij significante wijzigingen in de configuratie, het Ministerie van Defensie deze opnieuw moet toetsen. In de gewijzigde configuratie vervallen 3 van de 19 windturbines, waarbij de radarverstoring voor 2 van de 19 windturbines verslechterd.

Toetsing CLSK
Met het wegvallen van de 3 windturbines vallen 2 van de 3 windturbines terug op een reeds verleende vvgb voor windpark Kabeljauwbeek.

Ook bij de gewijzigde configuratie blijft voor het radarsysteem van de luchtgevechtsleiding op de locatie Herwijnen (inclusief de drie alternatieve locaties) de door dit windpark veroorzaakte radarverstoring binnen de gestelde limieten.

Voor het radarsysteem van de luchtverkeersleiding wordt niet voldaan aan de wettelijke normen op het gebied van radarverstoring maar de vervanging van de huidige windturbines in combinatie met de nieuw te plaatsen windturbines levert nog steeds een aanzienlijke verbetering op t.o.v. de bestaande situatie.

Verklaring van geen bezwaar
Op basis van de verbetering, in combinatie met het feit dat de locatie van windpark Ze-Bra van beperkt strategisch belang is voor de luchtverkeersdienstverlening, heeft het Ministerie van Defensie geen bezwaar tegen de realisatie van het windpark Ze-Bra in de beoogde gewijzigde configuratie.

Rijksvastgoedbedrijf
Directie Vastgoedbeheer
Afdeling Assetmanagement

Datum
25 juni 2021

Ons documentnummer
4299406

Mochten er toch nog wijzigingen optreden in de configuratie die is getoetst, dan dient dit opnieuw voor akkoord voorgelegd te worden aan het Ministerie van Defensie.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Defensie,
namens deze,

ing. C.R. Hakstege
Hoofd sectie Omgevingsmanagement

Bijlage 5: Onderbouwing positie windturbine 17

Lindewind

Datum: ***14 juni 2021***

Betreft: ***Toelichting windturbine positie 17***

Ten behoeve van: ***Gemeenteraad Woensdrecht***

Naar aanleiding van uw vraag of het mogelijk is om de positionering van turbine positie nr 17 meer zuidelijk te plaatsen, delen wij hieromtrent graag onze bevindingen.

Achtergrond en interpretatie vraagstelling

Uit de behandeling in de Raad en de gesprekken die wij hebben gevoerd met de omgeving, komt de vraag voort uit de wens om de turbine op maximale afstand van de dorpskern / buurtschap 'de Aanwas' te plaatsen, om zodoende de het geluidseffect van het windpark te verkleinen. Momenteel is deze afstand circa 1300-1500m, zie het figuur hieronder. Om enig effect te bewerkstelligen op het aspect geluid, is een verplaatsing van minimaal 200m (liefst meer) nodig.

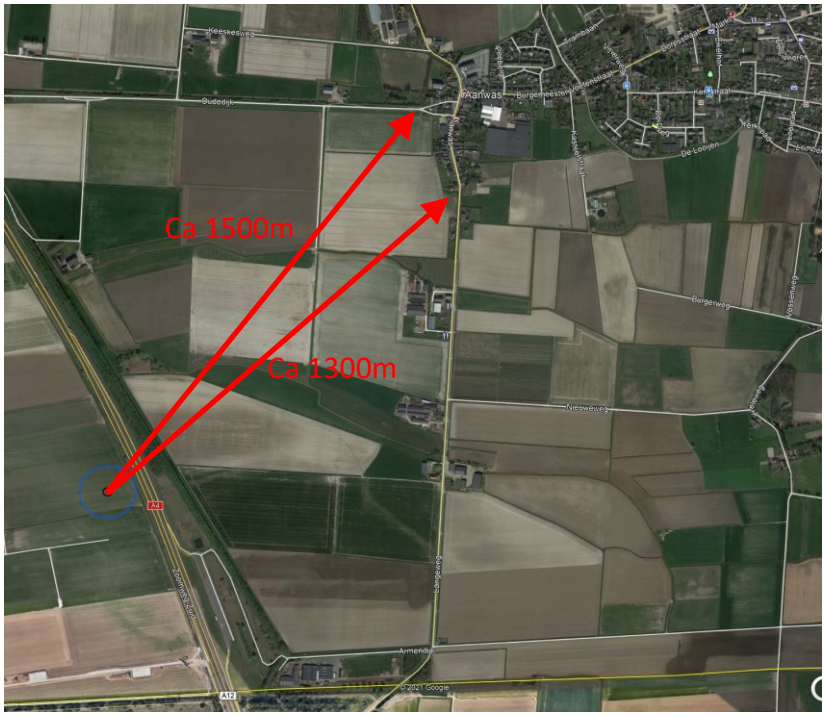

Radartoetsing

De projectlocatie is gelegen binnen het toetsingsgebied van de radarpost Vliegbasis Woensdrecht. Er heeft een toetsing plaatsgevonden op basis waarvan een 'Verklaring van geen Bezwaar' is afgegeven. Uit de toetsing is gebleken dat verschuiven radartechnisch alleen mogelijk is in zuidwestelijke of noordoostelijke richting.

Onderlinge effecten Windpark Kabeljauwbeek

Bij het positioneren van meerdere windturbines bij elkaar dienen deze onderling op een bepaalde minimale afstand van elkaar staan. Een kleinere onderlinge afstand heeft tot gevolg dat de turbines minder produceren en er teveel turbulentie optreedt achter de eerste turbine op de volgende turbine. Door zuidwestelijke verplaatsing met 200m richting Kabeljauwbeek komt turbine 17 te dicht op windpark Kabeljauwbeek te staan.

Het naar het zuidwesten verplaatsen van windturbine 17 verkleind de afstand tot windpark Kabeljauwbeek zodanig dat dit (wind)technisch niet haalbaar is.

Geluid

Bij het positioneren van positie 17 zijn voor geluid met name de dichtstbijzijnde woningen aan de Nieuwe Dijk (met de nummers 1, 2, 3 en 4) bepalend. Het naar het zuidwesten verplaatsen van windturbine 17 verkleind de afstand tot de nabij gelegen woningen en vergroot daarmee het geluidseffect op met name Nieuwe Dijk 3 en 4.

Het naar het zuidwesten verplaatsen van windturbine 17 verkleind de afstand tot de woningen aan de Nieuwe Dijk 3 en 4.

Zie voor de verduidelijking de figuur hieronder waarbij de blauwe cirkel windturbine 17 van windpark ZE-BRA is en de gele cirkels windpark Kabeljauwbeek weergeven.

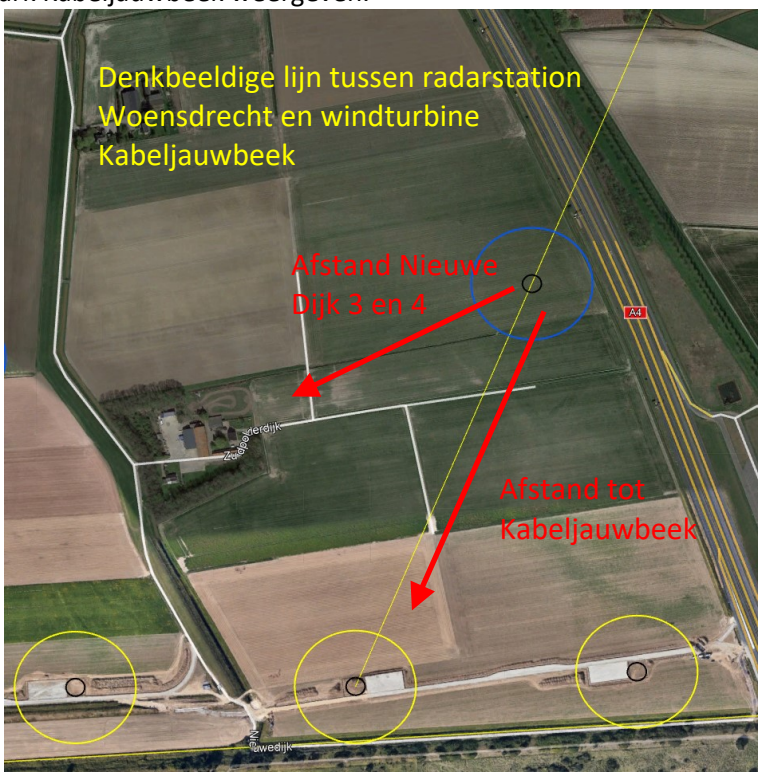

Aanvullende overweging

De ruimtelijke onderbouwing en het onderliggende MER tonen aan dat de locatie van positie 17 aanvaardbaar is voor waaronder ook natuur, landschap en veiligheid.

Conclusie

Bij de positionering van windturbine 17 is rekening gehouden met alle milieueffecten (zoals onder andere geluid en slagschaduw) op woningen. Daarbij hebben we ook gekeken naar de effecten van de bestaande windturbines in windpark Kabeljauwbeek. Bij de ontwikkeling van het windpark ZE-BRA is gebleken dat de radarpost Woensdrecht het meest bepalend is voor de plaatsing van alle windturbines in het gebied. Hierbij is gebleken dat windturbine 17 dus ook niet meer verschoven kan worden.